

ZAŠTITA ISKRENOG VJERNIKA

حصن المؤمن باللغة البوسنوية

Dr. Abd Er-Rahman bin Abd El-Kareem Ash-Sheha

د. عبد الرحمن بن عبد الكريم الشيخة

Prijevod:

European Islamic Research Center (EIRC)

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

& Mustafa Gološ

Revizija:

Faris Dautović

PREDGOVOR

Zahvala pripada Allahu Uzvišenom, Njega hvalimo, od Njega pomoć tražimo, Njega za oprost i uputu molimo. Kod Allaha tražimo zaštitu od zla nas samih i naših loših djela. Onaj koga On Uzvišeni na Pravi put uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a onaj koga On Uzvišeni u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može uputiti. Svjedočim i tvrdim da nema božanstva koje istinski zaslužuje da se obožava osim Allaha Jedinog, Koji nema sudruga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Poslanik, neka su na njega, njegovu porodicu i ashabe Allahov blagoslov, mir i spas do Sudnjega dana. A nakon toga ...

Od Allahove neizmjerne dobrote prema nama muslimanima je to što nam je On Uzvišeni propisao djela i obrede kojima ostvarujemo vezu sa Njim Uzvišenim u svakom stanju i vremenu u kojem se nalazimo. Između ostalog, propisao nam je zikrove i dove koje se ubrajaju u najbolja djela obožavanja i najlakša dobra djela kojima se musliman približava svome Gospodaru Uzvišenom.

O vrijednosti zikra i dove, kao i podsticanja na njih, navode se brojni ajeti i vjerodostojni hadisi Allahovog Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, a neki od njih su:

Rekao je Uzvišeni:

I ujutro i navečer Ga veličajte.¹

Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte nezahvalni biti!²

O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite.³

¹ Al-Ahzab 42.

² Al-Bakarah 152.

³ Al-Ahzab 41.

... I muškarcima koji često spominju Allaha i ženama koje često spominju Allaha – Allah je, doista, za sve njih oprost i veliku nagradu pripremio.⁴

I često spominji Gospodara svoga i hvali Ga krajem dana i izjutra!⁵

Za one koji i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. "Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u vatri!⁶

A kad završite obrede vaše, opet spominjite Allaha, kao što spominjete pretke vaše, i još više Ga spominjite!⁷

O vjernici, neka vas imanja vaša i djeca vaša ne zabave od sjećanja na Allaha. A oni koji to učine, biće izgubljeni.⁸

I spominji Gospodara svoga ujutro i navečer u sebi, ponizno i sa strahopoštovanjem i ne podižući jako glas, i ne budi bezbrižan.⁹

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: "Primjer onoga ko spominje svoga Gospodara i onoga ko Ga ne spominje, je kao primjer živog i mrtvog."¹⁰ Također je kazao: "Ko sjedne ne spomenuvši Allaha, na njega će se Allah rasrditi, a ko legne ne spomenuvši Allaha, također će se na njega Allah rasrditi. Na onoga ko negdje krene (pješačiti) a ne spomene Allaha na njega će se Allah rasrditi."¹¹ I još je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao:

⁴ Al-Ahzab 35.

⁵ Alu Imran 41.

⁶ Alu Imran 191.

⁷ Al-Bakarah 200.

⁸ Al-Munafikun 9.

⁹ Al-A'raf 205.

¹⁰ Sahihul-Buhari.

¹¹ Sahihut-Tergib.

“Koja god skupina ljudi se okupi na nekom skupu, pa na njemu ne spomenu Allahovo ime i ne donesu salavat na svoga Poslanika, od Allaha će srdžbu izazvati. Ako bude htio kaznit će ih, a ako bude htio oprostiti će im.”¹²

Zikr i dova su zaštita vjernika budući da je ovaj svijet kuća muke i napora, a ne kuća vječnosti, kako nas je o tome obavijestio Gospodar Uzvišeni:

Mi čovjeka stvaramo da se trudi.¹³

S obzirom da je čovjek na ovom svijetu stvoren slabim i nemoćnim da sebi ili nekom drugom kakvu korist pribavi ili neku štetu otkloni, a stalno ima neke potrebe koje ne prestaju osim sa njegovom smrću, neophodno je da ima neko utočište gdje će iznijeti te svoje potrebe, te mu je zato propisan zikr kojim vjernik štiti sebe, svoju porodicu i imetak, ukoliko ga redovno primjenjuje i uči. Isto tako mu je propisana i dova koja predstavlja sponu između roba (čovjeka) i njegova Gospodara, te čovjek putem dove svome Stvoritelju iznosi svoje potrebe i obraća Mu se za pomoć u ostvarivanju svojih želja i molbi. Naš Uzvišeni Gospodar je na nekoliko mjesta u Kur'anu pojasnio vrijednost dove, pa kaže:

Gospodar vaš je rekao: “Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju– ući će, sigurno, u Džehennem poniženi.”¹⁴

A kada te robovi Moji za Mene upitaju, Ja sam, sigurno, blizu: odazivam se molbi molitelja kad Me zamoli. Zato neka oni pozivu Mome udovolje i neka vjeruju u Mene, da bi bili na Pravome putu.¹⁵

¹² Sahihut-Tirmizi.

¹³ Al-Balad 4.

¹⁴ Gafir 60.

¹⁵ Al-Bakarah 186.

U ovoj knjižici će, na jedan sažet način, biti govora o iskušenjima i njegovim vrstama, o uzrocima nesreća i zla, o preventivnim mjerama zaštite prije nego se nesreće dese, kao i načinima liječenja nakon što se dogode, ili ublažavanja njihove štete, uz dovu Gospodaru Uzvišenom za uputu i istinu.

ISKUŠENJA SA ASPEKTA ŠERIATA

Ono što nam pada na pamet kada je riječ o iskušenjima je da se uvijek odnose na zlo i neprijatnosti kao što su bolesti, nesreće i sl., a ispravno je da se pod iskušenjima podrazumijeva i dobro, kako nas je o tome obavijestio naš Uzvišeni Gospodar u Svom govoru:

Svako živo biće smrt će okusiti! Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru i Nama ćete se vratiti.¹⁶

Postoje dvije vrste iskušenja:

1. Iskušenje strpljivosti, a to je iskušenje nečim što je loše (zlo):

Ovom vrstom iskušenja Allah ispituje roba (čovjeka) da li će biti strpljiv ili ne. Uzvišeni kaže:

Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote i ljetine.

A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: "Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!" Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!¹⁷

2. Iskušenje zakvalnosti, a to je kušnja nečim dobrim:

To je kušnja kojom Allah ispituje roba da li će biti zahvalan ili ne. Uzvišeni kaže:

"A ja ću ti ga(prijesto) donijeti" – reče onaj koji je učio iz Knjige – "prije nego što okom trepneš." I kad Sulejman vidje da je prijesto već pored njega postavljen, uzviknu:

¹⁶ Al-Anbija' 35.

¹⁷ Al-Bakarah 155-157.

"Ovo je blagodat Gospodara moga, koji me iskušava da li ću zahvalan ili nezahvalan biti. A ko je zahvalan – u svoju je korist zahvalan, a ko je nezahvalan – pa, Gospodar moj je neovisan i plemenit.

Dragi čitalac treba da zna da kušnja dobrim biva kada Allah čovjeka obaspe blagodatima kao što su imetak, zdravlje i porod, koje nisu dokaz Allahove ljubavi i zadovoljstva prema njemu. Allah Uzvišeni je rekao u kazivanju o Karunu:

Karun je iz Musaova naroda bio, pa ih je tlačio, a bili smo mu dali toliko blaga da je ključeve njegove teško mogla nositi grupa snažnih ljudi. Pa mu narod njegov reče: "Ne budi objestan jer Allah ne voli one koji su objesni ! ", "i nastoj da time što ti je Allah dao stekneš Dom ahiretski, a ne zaboravi ni svoj udio na dunjaluku i čini dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio, i nastoj da ne činiš nered po Zemlji, zaista Allah ne voli one koji nered čine." "Ovo što imam dato mi je samo na osnovu Allahovog znanja o meni, tako ja mislim", govorio je on. A zar nije znao da je Allah prije njega već uništio neke narode koji su bili od njega jači i koji su bili više nakupili?! A o grijesima svojim, prestupnici ni ispitivani neće biti. I iziđe on pred narod svoj u punom sjaju. "Ah, da je i nama ono što je dato Karunu!", govorili su oni koji su čeznuli za životom dunjalučkim, "on, uistinu, veliki udio u dunjaluku ima!" Oni kojima je dato znanje rekoše: "Teško vama! Onima koji vjeruju i čine dobra djela bolja je Allahova nagrada, a nju će samo strpljivi zadobiti." I Mi smo i njega i dvorac njegov u zemlju utjerali, i nikakva ga grupa od Allaha nije mogla odbraniti, a ni sam sebi nije mogao pomoći. A oni koji su ranije priželjkivali da su na njegovom mjestu, stadoše

govoriti: "Zar ne vidite da Allah daje obilje onom od robova Svojih kome On hoće, a i da uskraćuje?! Da nam Allah nije milost Svoju ukazao i nas bi u zemlju utjerao! Zar ne vidite da nevjernici nikad neće uspjeti?!" Taj Dom ahiretski dat ćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a one koji se Allaha boje čeka sretan kraj. Onaj ko učini dobro djelo, dobit će bolju nagradu za njega, a onaj ko uradi zlo, pa oni koji budu zlo radili, bit će kažnjeni samo u srazmjeri s onim što su radili.¹⁸

Naš Gospodar Uzvišeni daje dunjaluk i onome koga voli i onome koga ne voli, što nije slučaj sa ahiretom kojeg Allah daje samo onome koga voli. Sehl bin Sa'd, Allah bio zadovoljan njime, pripovijeda: **"Bili smo s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u Zul-Hulejfi i naišli smo pored uginule ovce, pa je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Jel' možda mislite da ona sada nešto vrijedi kod njenog vlasnika?! Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, dunjaluk je kod Allaha prezreniji od ove uginule ovce kod njenog vlasnika."¹⁹**

Isto tako, kušnja nečim što je loše nije dokaz Allahove srdžbe i mržnje prema robu (čovjeku), a ta kušnja se ogleda u uskraćivanju imetka prema čovjeku, gubitkom života i letinja. Naš Uzvišeni Gospodar u kazivanju o Ejjubu, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže:

I Ejjubu se, kada je Gospodaru svome zavapio: "Mene je nevolja snašla, a Ti si od milostivih najmilostiviji!" – odazvasmo i nevolju mu koja ga je morila otklonismo i

¹⁸ Al-Kasas 76-83.

¹⁹ Sahihu Ibn Madže – Albani ga je ocijenio vjerodostojnim.

vratismo mu, milošću Našom, čeljad njegovu i uz njih još toliko i da bude pouka onima koji se Nama klanjaju. I Ismailu, i Idrisu, i Zulkiflu, a svi su oni bili strpljivi. I obasusmo ih milošću Našom, oni doista bijahu dobri.²⁰

Mus'ab bin Sa'd bin Malik od svog oca prenosi da je rekao: **"Rekao sam: "O Božiji Poslaniče, koji ljudi imaju najjača iskušenja?" Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas: "Poslanici, a zatim oni poput njih, a zatim oni poput njih. Čovjek se iskušava srazmjerno svojoj vjeri; pa ako mu je vjera jaka, iskušenja su žešća, a ako ima slabosti u vjeri, iskušava se u razmjeru sa svojom vjerom, a iskušenja neće napustiti čovjeka sve dok ne bude hodao po zemlji bez ikakva grijeha."²¹**

Abdu Allah bin Mugaffel prenosi da je Allahov poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **"Neki čovjek je sreo ženu koja je bila nemoralna u džahilijetu pa je počeo da joj se udvara tako da je ruku pružio prema njoj, pa mu ona reče: "Stani! Doista je Allah uklonio širk (mnogoboštvo), a dao je islam." Zatim je ovaj čovjek ostavi i krenu da ide. Počeo se okretati iza se i gledao je prema njoj pa udari licem u zid. Nakon toga je otišao Allahovom Poslaniku, neka je na njega Božiji mir i spas, a krv mu je tekla niz lice, te obavijesti Poslanika o tome šta se dogodilo. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, reče: "Ti si Allahov rob kojem Allah želi dobro." Zatim nastavi: "Doista, kada Allah Uzvišeni želi dobro robu (čovjeku), on mu ubrza kaznu za počinjeni grijeh, a kada mu želi zlo, On mu je odloži da ga**

²⁰ Al-Anbija' 83-86.

²¹ Sahihu Ibn Hibban, 7. dio, str. 161, br. hadisa 2901.

zadesi na Sudnjem danu pa bude upropašten.”²²

Također, Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Vjernik i vjernica će biti iskušavani tjelesno, u svom imetku i porodu, sve dok ne sretnu Allaha bez ijednog grijeha.”**²³

Pa kako je samo plemenit Gospodar Koji je učinio da su iskušenja dar preko kojeg On uzdiže stepen (položaj), uvećava nagradu i prašta grijehе onome ko bude strpljiv i iskreno se nada nagradi, bez da se ljuti zbog onoga što ga je snašlo. Ibnul-Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže: *“Kada čovjeka nađe nešto od Allaha što mu je mrsko, u tome postoji šest aspekata:*

1. Aspekt tevhida (vjerovanje u jednoću Allaha Uzvišenog); tj. vjerovanje da je Allah Taj Koji je to odredio, stvorio i htio da se to desi, a ono što On hoće to se i desi, a ono što On neće to se i ne može desiti.

2. Aspekt pravde; to je vjerovanje da u onome što se dogodilo je Allahova mudrost, tj. Pravda u Njegovoj odredbi.

3. Aspekt milosti; to je vjerovanje da njegova milost u onome što je oderđeno preovladava u odnosu na Njegovu srdžbu i osvetu.

4. Aspekt mudrosti; to je vjerovanje da je mudrost Njega Uzvišenog nužna u tome, tj. da On ništa ne određuje uzaludno i bez svrhe.

5. Aspekt zahvale; to je vjerovanje da Njemu Uzvišenom pripada potpuna zahvala na svemu u svakom smislu te riječi.

6. Aspekt obožavanja; to je vjerovanje da je čovjek isključivo Božiji rob u svakom smislu i nad njim se sprovode propisi

²² Sahihu Ibn Hibban.

²³ Sahihu Ibn Hibban, 7. dio, str. 187, br. hadisa 2924.

njegovog Gospodara kao i Njegova odredba. Ovo zato što je čovjek vlasništvo Uzvišenog i Njegov rob, pa On Uzvišeni njime raspolaže u skladu sa Svojim propisima (zakonima) odredbe, a također i u skladu sa svojim dunjalučkim propisima (zakonima), jer je čovjek taj nad kim se sprovode sva ova pravila.”²⁴

²⁴ El Fevoid, str. 32.

UZROCI ISKUŠENJA I NESREĆA KAO REZULTAT BOŽIJE SRDŽBE

1. Činjenje grijeha i nepokornost

Naš Uzvišeni Gospodar kaže:

Kakva god vas nevolja zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprostí.²⁵

Aiša, Allah bio zadovoljan njome, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Pred sami kraj ovog ummeta pojavit će se ulegnuće, deformacija i sklizavost zemlje, izobličavanje i deformacija ljudi, i kamenje koje će padati na ljude kao što se desilo sa Lutovim narodom.”** Aiša reče: **“O Allahov Poslaniče, zar ćemo biti uništeni iako među nama bude dobrih ljudi?”** Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, odgovori: **“Da, kada se proširi griješenje i sve što je ružno i razvratno, i kada broj loših ljudi prevaziđe dobre.”²⁶**

Ebu Musa, Allah bio zadovoljan njime, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Allah daje nasilniku određeni rok, pa kad ga uzme, onda Mu ne može umaći”, a zatim je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, proučio ajet: (Eto tako Gospodar tvoj kažnjava, kad kažnjava sela i gradove, koji su nasilje učinili)²⁷.²⁸**

²⁵ Aš-Šura 30.

²⁶ Sunenut-Tirmizi, 4. dio, str. 479, br. hadisa 2185.

²⁷ Hud 102.

²⁸ Sahihul-Buhari, 4. dio, str. 1726, br. hadisa 4409.

Ovi grijesi i nepokornost koje čovjek čini su jedan od uzroka pa srca budu prekrivena tamom što ih udaljava od Gospodara Uzvišenog, pa na njih ne utiče nikakva opomena, niti savjet. Uzvišeni Allah kaže:

A nije tako! Ono što su radili prekrilo je srca njihova.²⁹

Allahov Vjerovjesnik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: **“Kad čovjek počini neki grijeh, na njegovom srcu se pojavi jedna crna tačka, pa ako se pokaje, okani ga se i Allaha zamoli za oprost, ona bude izbrisana, a ako uveća činjenje grijeha, uveća se i crna mrlja. Tako sve dok ne prekrije njegovo srce. To je onaj prekrivač kojeg Uzvišeni Allah spominje u ajetu: „A nije tako, već je ono što su radili prekrilo srca njihova!“³⁰**

Lijepo je rekao jedan pjesnik:

*Vidio sam kako grijesi umrtvljuju srce, nakon čega slijedi
poniženje i zavisnost, a napuštanje grijeha oživljava srca i to je
najbolje za tvoju dušu i njenu zaštitu.*

2. LJUBAV PREMA OVOM SVIJETU I STRASTIMA I ZABORA VLJANJE NA BUDUĆI SVIJET

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Kome ahiret bude najveća briga – Allah Uzvišeni dat će mu bogatstvo u srcu, bit će miran i spokojan, a dunjaluk će mu silom doći, a kome dunjaluk bude najveća briga – Allah će**

²⁹ Al-Mutaffifin 14.

³⁰ Sahihul-Džami' – Albani ga je ocijenio vjerodostojnim.

mu siromaštvo pred oči posaditi, neće biti miran i spokojan, a od dunjaluka će mu doći samo ono što mu je određeno!³¹

3. UZIMANJE IMETKA LJUDI NA NEDOZVOLJEN NAČIN

Allah Uzvišeni kaže:

Ne jedite imovinu jedan drugoga na nepošten način.³²

Jedan od najtežih (najžešćih) vidova ovog grijeha jesu kamata i subvencije radi uvećavanja imetka. Allah Uzvišeni je rekao:

O vjernici, bojte se Allaha i od ostatka kamate odustanite, ako ste pravi vjernici.

Ako ne učinite, eto vam onda, neka znate – rata od Allaha i Poslanika Njegova! A ako se pokajete, ostaće vam glavnice imetaka vaših, nećete nikoga oštetiti, niti ćete oštećeni biti.³³

To je ono što umanjuje i sprječava beričet, pa Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Ko god je pokušao da kamatom uveća svoju imovinu, ona mu je na kraju bila manja.”**³⁴

Onaj ko se bavi kamatom bit će udaljen od Allahove milosti sve dok se ne pokaje. Džabir, neka je Allah zadovoljan njime, je rekao: **“Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je prokleo onoga ko uzima kamatu, i onoga ko je daje, i**

³¹ Sahihut-Tirmizi – Albani ga je ocijenio vjerodostojnim.

³² Al-Bakarah 188.

³³ Al-Bakarah 278-279.

³⁴ Sunenu Ibn Madže, 2. dio, str. 765, br. hadisa 2279.

svjedoke kamatnog ugovora, i zapisničara tog ugovora. Rekao je: “Svi su oni isti (u tom grijehu).”

4. JAVNO GRIJEŠENJE, LJUBAV PREMA ŠIRENJU GRIJEHA I ULJEPŠAVANJE ISTOG LJUDIMA

Rekao je Allah Uzvišeni:

One koji vole da se o vjernicima šire bestidne glasine čeka teška kazna i na ovome i na onome svijetu; Allah sve zna, a vi ne znate.³⁵

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: “Svim pripadnicima mog ummeta bit će oprošteno osim onima koji javno čine grijeh. U javne grijeh ubraja se i ono što čovjek uradi noću pa ga Allah pokrije, a on ujutro kaže: ‘O ti, sinoć sam radio to i to.’ Gospodar mu tokom noći sakrio sramotu njegovu, a on ujutru otkriva ono što mu je Allah prekrrio.”³⁶

Abdu Allah bin Omer, neka je Allah zadovoljan njime, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: “O skupino muhadžira! Pet je stvari kojima ćete biti iskušavani, a utječem se Allahu od toga da ih doživite: neće se nikada među ljudima pojaviti nemoral (zinaluk), koji će se javno ispoljavati, a da se među njima neće proširiti zarazne bolesti koje nisu bile poznate njihovim prethodnim generacijama; neće ljudi početi zakidati i varati pri vaganju i mjerenju, a da ih neće zadesiti glad, oskudica, kriza i nepravda njihovih vladara; neće ljudi prekinuti davati zekat

³⁵ An-Nur 19.

³⁶ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2254, br. hadisa 5721.

na svoj imetak, a da im neće biti uskraćena kiša s neba, a da nije stoke ne bi nikako ni padala; i neće ljudi prekršiti ugovor sa Allahom i Njegovim Poslanikom, a da Allah neće dati da nad njima zavlada strani neprijatelj koji će im oteti nešto od onoga što je bilo u njihovom posjedu, i kada god njihove vođe ne budu sudile po Allahovoj Knjizi i ne budu odabirali samo ono što je Allah objavio, Allah će dati da među njih bude ubačen razdor i svađa.”³⁷

5. OSTAVLJANJE NAREĐIVANJA NA DOBRO I ODVRAĆANJA OD ZLA

Princip naređivanja na dobro i odvrtaćanja od zla je sigurnosni ventil putem kojeg se čuvaju i štite društva. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Primjer onoga koji čuva Allahove granice i onoga koji ih prelazi je kao primjer ljudi raspoređenih na lađi: jednih koji su u njenom gornjem i drugih koji su u njenom donjem dijelu. Oni koji su u njenom donjem dijelu kada zatraže da piju vode odlaze do onih koji su iznad njih, da bi zatim rekli: ‘Dajte da mi za svoje potrebe probušimo jednu rupu, da ne uznemiravamo one iznad nas.’ Ako ih puste da urade ono što namjeravaju, svi će stradati, a ako ih spriječe, spasit će i sebe i sve druge.”**³⁸

Prenosi se da je Ebu-Bekr Es-Siddik, Allah bio zadovoljan sa njim, rekao: **“Ljudi, vi učite ajet: “O vjernici, brinite se o sebi; ako ste na pravom putu, neće vam nauditi onaj koji je zalutao!”**³⁹, ali ga postavljate na pogrešno mjesto, jer čuli

³⁷ Mustedrak ala sahihajn, 4. dio, str. 583, br. hadisa 8623.

³⁸ Sahihul-Buhari, 2. dio, str. 882, br. hadisa 2361.

³⁹ Ovaj ajet je objavljen povodom naroda koji je naređivao na dobro i odvrtaćao od zla, ali su ljudi odbili da prihvate njihov savjet, pa su se ovi zabrinuli za sebe da će i oni propasti. Zatim je Allah Uzvišeni objavio

smo Allahovog Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, da je rekao: “Zaista, kada ljudi vide nasilnika pa ga ne spriječe u činjenju nepravde, Allah će ih sve kazniti.” I doista, ja sam čuo Allahova Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, da kaže: “Zaista, ljude koji vide jedni druge kako čine grijeh, pa to ne promijene, Allah će brzo kazniti sve skupa.”⁴⁰

6. MEĐUSOBNA LJUBAV GRJEŠNIKA, NASILNIKA I NJIHOVIH PREDVODNIKA I POTPOMAGANJE DA POSTANU VLAST

Od Abdu Allaha ibn Mes’uda, Allah bio zadovoljan sa njim, se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: “Prva krnjavost koja se pojavila u vjeri Israilićana dogodila se kada je jedan čovjek vidio drugoga kako čini nešto loše i rekao mu: “Boj se Allaha, nemoj to činiti, to ti nije dozvoljeno.” Zatim ga je sutradan ponovo sreo kako čini zlo, pa ga to nije spriječilo da sa njim jede, pije i druži se. Nakon toga je Allah u njihova srca ubacio mržnju. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, zatim prouči ajete: “Jezikom Davuda i Isaa, sina Merjemina, prokleti su oni od sinova Israilovih koji nisu vjerovali – zato što su se bunili i uvijek granice zla prelazili: jedni druge nisu odvrćali od grješnih postupaka koje su radili. Ružno li je zaista to kako su postupali! Ti vidiš mnoge od njih kako s mnogobošcima prijateljuju. Ružno li je zaista ono što sami sebi pripremaju: da se Allah na njih rasrdi i da u patnji vječno ostanu. A da vjeruju u Allaha i Vjerovjesnika i u ono što se njemu objavljuje, oni s njima ne bi prijateljevali, ali, mnogi od njih su nevjernici.” (Al-Maidah 78-81) Zatim je

ovaj ajet kako bi ih smirio (otklonio im brigu).

⁴⁰ Sahihu Ebi Davud.

rekao: “Ne valja tako, Allaha mi! Morate naređivati na dobro, odvrćati od zla, nasilnika morate sprječavati da čini nasilje, naređivati mu da se drži istine i ograničiti ga (tj. spriječiti ga da čini šta hoće, jer se ovdje ne radi o pitanju lične slobode, pa da pod tim izgovorom čini loša djela u društvu).”⁴¹

7. ISMIJAVANJE VJERNIKA I NEPRIJATELJSTVO PREMA NJIMA

Allah Uzvišeni kaže:

Allah doista štiti vjernike, Allah sigurno ne voli nijednog izdajnika, nezahvalnika.⁴²

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: “Doista je Allah rekao: “Ko bude uznemiravao mog štitićenika, objavio sam mu rat.”⁴³

Treba znati da ismijavanje vjernika vodi ka ismijavanju vjere, a to je djelo koje izvodi iz islama, Allah da nas sačuva toga. Rekao je Allah Uzvišeni:

A ako ih zapitaš, oni će sigurno reći: "Mi smo samo razgovarali i zabavljali se." Reci: "Zar se niste Allahu i riječima Njegovim i Poslaniku Njegovu rugali? Ne ispričavajte se! Jasno je da ste nevjernici, a tvrdili ste da ste vjernici." Ako nekima od vas i oprostimo, druge ćemo kazniti zato što su krivci.⁴⁴

8. ISPOLJAVANJE ZLURADOSTI, PREZIRA,

⁴¹ Sunenu Ebi Davud, 4. dio, str. 121, br. hadisa 4336.

⁴² Al-Hadždž 38.

⁴³ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2384, br. hadisa 6137.

⁴⁴ At-Tavbah 65-66.

OMALOVAŽAVANJA I PODRUGIVANJA PREMA LJUDIMA

Uzvišeni Allah je rekao:

One koji vjernike ogovaraju zato što zekat daju, a rugaju se i onima koji ih s mukom daju – Allah će kazniti za izrugivanje njihovo, i njih čeka patnja nesnosna.⁴⁵

9. SPLETKARENJE PREMA ALLAHOVIM ROBOVIMA IZDAJOM I PRONEVJEROM

Riječ je o ružnom spletkarenju o kojem Allah Uzvišeni kaže:

A spletke će pogoditi upravo one koji se njima služe.⁴⁶

10. UŽIVANJE U ALLAHOVIM BLAGODATIMA, JAVNIM I TAJNIM, NEZAHVALNOST NA NJIMA I PRIPISIVANJE ISTIH NEKOM DRUGOM UMJESTO ALLAHU

U kazivanju o Karunu Allah Uzvišeni je rekao:

Karun je iz Musaova naroda bio, pa ih je tlačio, a bili smo mu dali toliko blaga da je ključeve njegove teško mogla nositi grupa snažnih ljudi. Pa mu narod njegov reče: "Ne budi obijestan jer Allah ne voli one koj i su obijesni ! ", "i nastoj da time što ti je Allah dao stekneš Dom ahiretski, a ne zaboravi ni svoj udio na dunjaluku i čini dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio, i nastoj da ne činiš nered po Zemlji, zaista Allah ne voli one koji nered čine." "Ovo što imam dato mi je samo na osnovu Allahovog znanja o meni, tako ja mislim", govorio je on. A zar nije znao da je Allah

⁴⁵ At-Tavbah 79.

⁴⁶ Fatir 43.

prije njega već uništio neke narode koji su bili od njega jači i koji su bili više nakupili?! A o grijesima svojim, prestupnici ni ispitivani neće biti. I iziđe on pred narod svoj u punom sjaju. "Ah, da je i nama ono što je dato Karunu!", govoreli su oni koji su čeznuli za životom dunjalučkim, "on, uistinu, veliki udio u dunjaluku ima!" Oni kojima je dato znanje rekoše: "Teško vama! Onima koji vjeruju i čine dobra djela bolja je Allahova nagrada, a nju će samo strpljivi zadobiti." I Mi smo i njega i dvorac njegov u zemlju utjerali, i nikakva ga grupa od Allaha nije mogla odbraniti, a ni sam sebi nije mogao pomoći. A oni koji su ranije priželjkivali da su na njegovom mjestu, stadoše govoriti: "Zar ne vidite da Allah daje obilje onom od robova Svojih kome On hoće, a i da uskraćuje?! Da nam Allah nije milost Svoju ukazao i nas bi u zemlju utjerao! Zar ne vidite da nevjernici nikad neće uspjeti?!" Taj Dom ahiretski dat ćemo onima koji ne žele da se na Zemlji ohole i da nered čine, a one koji se Allaha boje čeka sretan kraj. Onaj ko učini dobro djelo, dobit će bolju nagradu za njega, a onaj ko uradi zlo, pa oni koji budu zlo radili, bit će kažnjeni samo u srazmjeri s onim što su radili.⁴⁷

Uzvišeni Allah kaže u suri Ar-Rahman: **"Pa koju blagodat Gospodara svoga poričete!?"**⁴⁸ To jest, pa koju Allahovu blagodat, bilo vjersku ili dunjalučku poričete? Divnog li odgovora džinna na ovo pitanje kada im je Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, učio ovu suru, i kad god bi proučio riječi **"Pa koju blagodat Gospodara svoga poričete!?"** oni bi odgovorili: "Nijednu tvoju blagodat ne poričemo, Gospodaru

⁴⁷ Al-Kasas 76-83.

⁴⁸ Ar-Rahman 13.

naš, Tebi pripada sva hvala i zahvala.”⁴⁹

⁴⁹ “Tejsirul-Kerimir-Rahmani fi tefsiri kelamil-Mennan“ – šejh Abdur-Rahman As-Sa'di, Allah mu se smilovao.

SREDSTVA ČUVANJA ALLAHOVIH BLAGODATI

Dragi brate, znaj da Onaj Koji te je počastio ovim blagodatima kadar je i da ti ih oduzme, i ti ne možeš biti najbolje i najpočastvovanije stvorenje kod Njega osim putem bogobojažnosti i činjenja dobrih dijela. Allah Uzvišeni je rekao:

O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa.⁵⁰

Uzvišeni Allah je pojasnio da veličanje Njega i zahvalnost Njemu na blagodatima je način očuvanja tih blagodati kako one ne bi nestale, pa kaže Uzvišeni:

I kad je Gospodar vaš objavio: “Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti.”⁵¹

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Neće Allah dati čovjeku neku blagodat na kojoj će ovaj zahvaliti Allahu, a da mu neće dati još bolju od one koju mu je oduzeo.”⁵²**

1) Od zahvalnosti Allahu na Njegovim blagodatima po pitanju imetka je da čovjek izvršava ono čime ga je Allah obavezao u tom smislu, tj. da ispoštuje obavezna prava siromašnih, nevoljnika i onih koji imaju neku potrebu. Allah Uzvišeni je

⁵⁰ Al-Hudžurat 13.

⁵¹ Ibrahim 7.

⁵² Sunenu Ibn Madže, 2.dio, str. 1250, br. hadisa 3805.

rekao:

A u imecima njihovim bio je udio i za onoga koji prosi i za onoga koji ne prosi.⁵³

I treba znati da, mimo zekata (obaveznog izdvajanja procenta imetka za siromašne), postoje i još neke kategorije ljudi koje imaju pravo na imetak, kao što su gladni koje treba nahraniti, oskudno odjeveni kojima je potrebno pribaviti odjeću, zatim liječiti bolesne, otkloniti neku nedaću od nevoljnika, ili onima koji su dužni pomoći da vrate dug. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Najdraži ljudi Allahu su najkorisniji narodu (od kojih narod najviše koristi ima). Najdraže djelo Allahu jeste: ona radost i veselje koju uneseš u nekog muslimana, ili da mu otkloniš neku nedaću i brigu, ili da otkloniš od njega glad (tj. da ga nahraniš), ili da mu podmiriš neki njegov dug. Da budem tu sa svojim bratom koji je u potrebi i nedaći nekoj, draže mi je nego da provedem mjesec dana u i'tikafu u ovom mesdžidu (tj. Poslanikovoju džamiji u Medini). Ko suzbije svoju ljutnju i strpi se u momentima ljutnje, Allah će mu prikriti njegove mahane. A ko sakrije i neutrališe svoj bijes onda kada je u mogućnosti da ga ispolji, Allah će mu ispuniti srce zadovoljstvom na Sudnjem danu. Ko bude sa svojim bratom u nedaći i potrebi dok je ne stabilizira (tj. otkloni i neutrališe), Allah će stabilizirati i ojačati njegova stopala na Dan kada će stopala nestati i propasti.”⁵⁴**

⁵³ Az-Zarijat 19.

⁵⁴ Bilježe ga Taberani i Ebu Dunja, a šejh Albani ga je ocijenio vjerodostojnim u „Sahihul-Džami“

Allah Uzvišeni je pojasnio kakva nagrada očekuje onoga ko ispunjava potrebe siromašnima tražeći Allahvo zadovoljstvo, pa kaže:

Oni su zavjet ispunjavali plašeći se Dana čija će kob svuda prisutna biti, i hranu su davali – mada su je i sami željeli – siromahu i siročetu i sužnju. "Mi vas samo za Allahovu ljubav hranimo, od vas ni priznanja ni zahvalnosti ne tražimo! Mi se Gospodara našeg bojimo, onog Dana kada će lica smrknuta i namrgođena biti." I njih će Allah strahote toga Dana sačuvati i blaženstvo i radost im darovati i Džennetom i svilom ih za ono što su trpjeli nagraditi.⁵⁵

2) Od zahvalnosti Allahu Uzvišenom na blagodati skladnog i lijepog stvaranja i na blagodati zdravlja i tjelesne vitalnosti je to da se zdravlje i vitalnost ne koriste osim u pokornosti Allahu Uzvišenom, pa će čovjek čuvati svoj vid da ne gleda u ono što je haram, svoj sluh od toga da ne sluša haram, svoj jezik od ogovaranja, prenošenja tuđih riječi, laži i ružnog govora, svojim nogama neće ići na mjesta koja je Allah učinio zabranjenim, a neće im uskratiti da čine dobro, svoje ruke neće koristiti u činjenju onoga što je Allah zabranio, a neće im uskratiti činjenje dobra. Rekao je Allah Uzvišeni:

I sluh, i vid, i razum, za sve to će se, zaista, odgovarati.⁵⁶

Ne treba pomagati nasilniku u činjenju nepravde, niti grijешniku u činjenju lošeg djela, već treba postupiti onako kako Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **"Pomozi svome bratu, bilo da čini nepravdu ili da je njemu**

⁵⁵ Al-Insan 7-12.

⁵⁶ Al-Isra' 36.

učinjena nepravda!" Jedan čovjek upita: "Allahov Poslaniče, pomoćću ga ako mu se čini nepravda, ali kako da mu pomognem ako on čini nepravdu?" Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, odgovori: "Tako što ćeš ga spriječiti da čini nepravdu, jer je i to svojevrsan vid pomoći."⁵⁷

Blagodati kojima je Allah počastio čovjeka, kao što su mudrost, pronicljivost, inteligencija, ne smiju se koristiti u pomaganju laži protiv istine, već ovu snagu treba potčiniti i iskoristiti za ono što će biti od koristi samom čovjeku i njegovoj zajednici na ovom i budućem svijetu. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **"Neće se pokrenuti stopala Allahovog roba na Sudnjem danu sve dok ne bude pitan o četiri stvari: o svom životu – u šta ga je utrošio, o svom znanju – šta je po njemu radio, o svom imetku – kako ga je stekao i u šta ga je potrošio, i o svojoj mladosti – u čemu ju je proveo."⁵⁸**

Čovjek se treba čuvati nemorala i svoje strasti treba zadovoljiti na dozvoljen način, sa svojim bračnim partnerom. Allah Uzvišeni je rekao:

I oni koji se mimo Allaha drugom bogu ne klanjaju, i koji, one koje je Allah zabranio, ne ubijaju, osim kada pravda zahtijeva, i koji ne bludniče; – a ko to radi, iskusiće kaznu.⁵⁹

Treba zahvaljivati Allahu Uzvišenom Koji je dao blagodati

⁵⁷ Sahihul-Buhari, 6. dio, str. 2550, br. hadisa 6552.

⁵⁸ Sunenut-Tirmizi, 4. dio, str. 612, br. hadisa 2417.

⁵⁹ Al-Furkan 68.

čovjeku i ne smiju se one pripisivati nekom drugom, osim Allahu Uzvišenom, jer je posljedica toga patnja, propast i uništenje. Rekao je Allah Uzvišeni:

I navedi im kao primjer dva čovjeka; jednom od njih smo dva vrta lozom zasađena dali i palmama ih opasali, a između njih njive postavili. Oba vrta su davala svoj plod, ničega nije manjkalo, a kroz sredinu njihovu smo rijeku proveli. On je i drugog imetka imao. I reče drugu svome, dok je s njim razgovarao: “Od tebe sam bogatiji i jačeg sam roda!”

I uđe u vrt svoj nezahvalan Gospodaru svome na blagodatima, govoreći: “Ne mislim da će ovaj ikada propasti, i ne mislim da će ikada Smak svijeta doći; a ako budem vraćen Gospodaru svome, sigurno ću nešto bolje od ovoga naći.” I reče mu drug njegov, dok je s njim razgovarao: “Zar ne vjeruješ u Onoga koji te je od zemlje stvorio, zatim od kapi sjemena, i najzad te potpunim čovjekom učinio? Što se mene tiče, On, Allah, moj je Gospodar i ja Gospodaru svome ne smatram ravnim nikoga. A zašto nisi, kad si u vrt svoj ušao, rekao: ‘Mašallah! – moć je samo u Allaha!’ Ako vidiš da je u mene manje blaga i manje roda nego u tebe, pa – Gospodar moj može mi bolji vrt od tvoga dati, a na tvoj nepogodu s neba poslati, pa da osvane samo klizava ledina, bez ičega, ili da mu voda u ponor ode pa da je ne mogneš pronaći nikada.” I propadoše plodovi njegovi i on poče kršiti ruke svoje žaleći za onim što je na njega utrošio – a loza se bijaše povaljala po podupiračima svojim – i govoraše: “Kamo sreće da Gospodaru svome nisam smatrao ravnim nikoga!”⁶⁰

⁶⁰ Al-Kahf 32-42.

Zahvalnost čovjeka svome Gospodaru, veličanje Njega Uzvišenog zbog blagodati koje je dao čovjeku, koristi upravo čovjeku. Rekao je Allah Uzvišeni:

Sulejman reče: “Ovo je blagodat Gospodara moga, koji me iskušava da li ću zahvalan ili nezahvalan biti. A ko je zahvalan – u svoju je korist zahvalan, a ko je nezahvalan – pa, Gospodar moj je neovisan i plemenit.”⁶¹

3) Od zahvalnosti prema Allahu na blagodati islama, koja je najveća i najvrijednija blagodat, je da se toj blagodati da pravo koje joj pripada i to na sljedeće načine:

1. Bojati se Allaha i biti svjestan Njegovog nadzora javno i tajno.

Ovo je rezultat ihsana (jakog vjerovanja) o kojem nas je obavijestio Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, koji kaže: **“Ihsan je da obožavaš Allaha kao da ga vidiš, jer, iako ti Njega ne vidiš On tebe vidi.”⁶²**

Ibn Abbas, neka je Allah zadovoljan sa njim, kaže: **“Jahao sam iza Vjerovjesnika, neka je na njega Božiji mir i spas, pa je rekao: “Mladiću, zar da te ne podučim nekim riječima sa kojima će te Allah okoristiti?” Rekoh: “Svakako”. Pa (Vjerovjesnik, neka je na njega Božiji mir i spas) reče: “Čuvaj Allaha – čuvat će te. Čuvaj Allaha — naći ćeš Ga pred sobom. Znaj za Allaha u izobilju — znat će za tebe u oskudici. Kada moliš — moli Allaha. A kada pomoć tražiš traži je od Allaha. Pero je presahlo za ono što će biti,**

⁶¹ An-Naml 40.

⁶² Sahihul-Buhari, 1. dio, str. 27, br. hadisa 50.

pa kada bi sva stvorenja htjela da ti neku korist, koju ti Allah nije odredio, pribave — ne bi bili to u stanju. I kada bi htjeli da ti neku štetu, koju ti Allah nije odredio, nanesu – ne bi bili u stanju. Znaj da je u strpljivosti na onome što ti je mrsko – veliko dobro i da je pobjeda sa strpljenjem, a da je razgala sa teškoćom. I da je sa mukom olakšanje.”⁶³

2. Ostavljanje harama i izbjegavanje onoga što je zabranjeno.

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Klonite se onoga što sam vam zabranio, a ono što sam vam naredio činite koliko možete. Doista, oni prije vas su propali zato što su puno pitali i razišli se u mišljenju sa svojim poslanicima.”**⁶⁴

3. Izvršavanje svih obaveze koje je Allah Uzvišeni naredio.

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže da je Allah Uzvišeni rekao u hadisi-kudsijju: **“Ono čime Mi se moj rob najbolje može približiti jesu farzovi.”**⁶⁵

Ovdje posebno treba naglasiti namaz, koji je stub vjere, i kojeg treba obavljati zajednički u džamiji, osim ako se ima šeriatsko opravdanje, jer prvo za šta će čovjek biti pitan na Sudnjem danu je upravo namaz, pa ako on bude ispravan, bit će ispravna i ostala djela. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Prvo za šta će čovjek na Sudnjem danu polagati račun bit će namaz, pa ako on bude ispravan – uspio**

⁶³ Musned imama Ahmeda.

⁶⁴ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 1830, br. hadisa 1337.

⁶⁵ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2384, br. hadisa 6137.

je i spasio se, a ako mu namaz ne bude ispravan – propao je.”⁶⁶

4. Često spominjanje i sjećanje na Allaha.

Od Abdu Allaha bin Busre, r.a., prenosi se da je neki covjek rekao: „**O Allahov Poslaniče, zaista je puno islamskih propisa, pa mi kaži nešto što ću uvijek moći izvršavati.**“ On mu je rekao: „**Neka ti je jezik stalno vlažan od spominjanja Allaha.**“⁶⁷

5. Čuvanje dobrovoljnih ibadeta.

Ovo se naročito odnosi na sunnete u sklopu pet dnevnih namaza, a to su: dva rekata sunneta prije sabahskog farza, četiri rekata sunneta prije i dva rekata poslije podnevskeg farza, dva rekata sunneta poslije akšamskog farza i dva rekata sunneta nakon jacijskog farza. Ovo je zbog potvrđene vrijednosti i nagrade za čuvanje ovih nafila. Prenosi Ummu Habiba, Allah bio zadovoljan sa njom, od Allahovog Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, da je rekao: **”Onome ko bude čuvao (obavljao) svaki dan mimo farzova, radi Allaha, dvanaest rekata dobrovoljnog namaza, bit će mu sagrađena kuća u Džennetu, a to su: četiri rekata prije i dva poslije podnevskeg farza, dva rekata poslije akšamskog farza, dva rekata poslije jacijskog, te dva rekata prije sabahskog farza.**”⁶⁸

Također, tu je i duha-namaz o čijoj vrijednosti Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Za svaki organ ste dužni svakog dana podijeliti sadaku. Svako izgovaranje**

⁶⁶ Sunenun-Nesai, 1. dio, str. 232, br. hadisa 465.

⁶⁷ Mustedrek ala sahihaj, 1. dio, str. 672, br. hadisa 1822.

⁶⁸ Sahihu Ibn Madže, Sahihut-Tirmizi.

riječi subhanallah je sadaka, elhamdulillah je sadaka, la ilahe illellah je sadaka, Allahu ekber je sadaka, naređivanje dobra je sadaka, zabranjivanje zla je sadaka, a sve to nadopunjuju dva rekaza duha-namaza.“⁶⁹

Također, imamo i vitr-namaz kojeg Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, nije izostavljao čak ni kada je bio na putu koji predstavlja napor i poteškoću. Vitr-namaz ima najmanje jedan rekat. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Vitr je hakk (pritvrđen ili obaveza) svakog muslimana, pa ko voli klanjati vitr-namaz od pet rekata – neka klanja, a ko voli klanjati vitr-namaz od tri rekata – neka klanja, a ko voli klanjati vitr-namaz od jednog rekata – neka klanja!”⁷⁰**

Zatim, imamo i dobrovoljni post, kao što je post u bijelim danima, a to su dani kada je pun mjesec – trinaesti, četrnaesti i petnaesti dan u mjesecu po mjesečevom računanju vremena, pa post ponedjeljkom i četvrtkom, post na dan Arefata, post na dan Ašure, kao i post dan prije i dan poslije Ašure. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“*Ko isposti jedan dan na Allahovom putu, Allah će njegovo lice udaljiti od Vatre koliko je sedamdeset godina hoda.*”⁷¹**

Najbolji post je post Davuda, neka je na njega Božiji mir i spas. Od Abdu Allaha bin Amra se prenosi da je rekao: **“Kada je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, obaviješten da govorim: ‘Tako mi Allaha, danju ću postiti, a noću ću klanjati, i ovako ću postupati sve dok sam živ’, upitao me: ‘Jesi li to ti rekao?’ Odgovorio sam: ‘Da, rekao sam to, draži si mi i od oca i od majke, Allahov Poslaniče!’ On mi tada reče: ‘Ti to ne možeš podnijeti, već posti i prekidaš post,**

⁶⁹ Sahihu Muslim, 1. dio, str. 498, br. hadisa 720.

⁷⁰ Sahihu Ibn Hibban, 6. dio, str. 170, br. hadisa 2410.

⁷¹ Sahihu Muslim, 2. dio, str. 808, br. hadisa 1153.

spavaj, a i klanjaj. U svakom mjesecu posti tri dana, jer za jedno dobro djelo bit ćeš nagrađen deseterostruko, i to ti se računa kao da postiš cijelu godinu.’ Na to mu reko: ’Ali mogu podnijeti više od toga.’ On reče: ’Posti jedan dan, a ne posti dva dana.’ Opet reko: ’Ali mogu podnijeti više od toga.’ On reče: ’Posti jedan dan, a drugi dan nemoj postiti, jer je to post Davuda, alejhis-selam, i to je najvrijedniji post.’ Opet reko: ’Mogu podnijeti više od toga’, ali Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: ’Nema više od toga.’⁷²

Čuvanjem i obavljanjem nafila i sunneta vjernik će zadobiti ljubav Allaha Uzvišenog uz Njegovu dozvolu. Od Ebu Hurejre se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Zaista je Uzvišeni Allah rekao: ‘Ko neprijateljski postupi prema Mom evliji, objavio sam mu rat. Najdraže čime Mi se Moj rob može približiti jesu farzovi. I Moj rob neće prestati da Mi se približava nafilama sve dok ga ne zavolim: Ja tada postanem njegov sluh kojim čuje, njegov vid kojim vidi, njegova ruka kojom hvata i njegova noga kojom hodi. Ako Me nakon toga zamoli za nešto, sigurno ću mu udovoljiti, a ako zatraži Moju zaštitu, sigurno ću ga zaštititi. Ni oko čega što radim nisam se više dvoumio⁷³ kao oko duše vjernikove, koja ne voli smrt, a Ja joj ne volim nažao učiniti.”**⁷⁴

⁷² Sahihul-Buhari, 2. dio, str. 697, br. hadisa 1875.

⁷³ Ovo kolebanje ne znači sumnju u dobro, korist, niti se misli na sumnju u Njegovu moć da li nešto može učiniti, već se misli na milost prema vjerniku. Zato se i kaže u hadisu „duša vjernikova koja ne voli smrt, a Ja joj ne želim nažao učiniti“, međutim, smrt je neminovnost. (Duša prezire smrt zbog boli, a Ja prezirem da joj naškodim jer se vjernik prilikom smrti susreće sa smrtnim mukama).

⁷⁴ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2384, br. hadisa 6137.

6. Nastojanje širenja Allahove vjere i pozivanje ljudi u nju.

U skladu sa mogućnostima i sposobnostima u islam treba pozivati riječima, djelima, ili žrtvujući imetak na tom putu, i tako uputiti zbunjenog, podučiti onog ko ne zna i ispraviti onog ko griješi. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže Aliji, Allah bio zadovoljan sa njim,: **“Tako mi Allaha, da Allah preko tebe (tvojim sebebom) uputi (u islam) jednog čovjeka, bolje ti je nego da imaš stado crvenih deva.”** (crvene deve su bile nešto najvrijednije kod arapa čime su se oni ponosili)⁷⁵

⁷⁵ Sahihul-Buhari.

PROPISANI ZIKROVI NAKON NAMAZA

Dragi brate, znaj da moraš svim silama nastojati da prakticiraš propisane zikrove nakon namaza, koje nam je pojasnio Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, a to su:

1. “TRI PUTA ESTAGFIRULLAH (Allahu, oprostí mi!), ALLAHUMME ENTES-SELAMU VE MINKES-SELAMU TEBARAKTE JA ZEL-DŽELALI VEL-IKRAM. (Allahu moj, Ti si Mir i od Tebe je Mir, Uzvišeni, Plemeniti i Veličanstveni naš Gospodaru.) LA ILAHE ILLALAHU, VAHDEHU LA ŠERIKE LEH. LEHU-MULKU VE LEHUL-HAMDU VE HUVE ALA KULLI ŠEJIN KADIR. (Nema božanstva koje zasluđuje da se istinski obođuava mimo Allaha, Koji nema saučesnika! Njemu pripadaju sva vlast i zahvala, i On je Svemećni.) LA HAVLE VE LA KUVVETE ILLA BILLAH. (Nema snage niti moći osim sa Allahom.) LA ILAHE ILLALLAHU VE LA NA'BUDU ILLAH IJJAHU LEHUN-NI'METU VE LEHUL-FADLU VE LEHUS-SENAUL-HASEN. LA ILAHE ILLALLAHU MUHLISINE LEHUD-DINE VE LEV KERIHEL-KAFIRUN. (Nema božanstva koje zasluđuje da se istinski obođuava mimo Allaha, ne obođuavamo nikoga osim Njega. Od njega su sve blagodati i dobrote i Njemu pripada svaka hvala. Nema božanstva koje zasluđuje da se istinski obođuava mimo Allaha. Njemu iskreno vjeru ispovjedamo, makar to nevjernici prezirali.) ALLAHUMME, LA MANIA' LIMA EA'TAJTE, VE LA MU'TIJE LIMA MEN'AT. VE LA JENFEU' ZEL-DŽEDDI MINKEL-DŽEDD. (Allahu moj, niko ne mođuže uskratiti ono što Ti podariš, niti iko mođuže podariti ono što Ti uskratíš. Bogatog od tebe neće zaštititi njegovo bogastvo.) ALLAHUMME E'INNI ALA ZIKRIKE VE ŠUKRIKE VE HUSNI IBADETIK. (Allahu moj, pomozí mi da Te

spominjem, da Ti se zahvaljujem i da Ti lijepo ibadet činim.)”

2. Zatim bi Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“SUBHANALLAH (Slava Allahu) 33 puta, ELHAMDULILLAH (Hvala Allahu) 33 puta, ALLAHU EKBER (Allah je najveći) 33 puta,** a nakon toga bi dodao kako bi se upotpunilo do 100: **“LA ILAHE ILLALAHU, VAHDEHU LA ŠERIKE LEH. LEHU-MULKU VE LEHUL-HAMDU VE HUVE ALA KULI ŠEJIN KADIR.”** (Nema božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava mimo Allaha, Koji nema saučesnika! Njemu pripadaju sva vlast i zahvala, i On je Svemećni.)

3. Zatim proučiti ajetel-kursijj, a to je 255. ajet sure Al-Bakarah.

4. Zatim bi proučio sure Ihlas, Felek i Nas (112, 113, i 114. suru). Lijepo je ove sure proučiti po tri puta nakon svakog sabahskog i akšamskog namaza.

Ovo je potvrđeno od Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, u vjerodostojnim hadisima. Od Sevbanu, Allah bio zadovoljan sa njim, se prenosi da je rekao: **“Kada bi Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, završio sa namazom, učio bi tri puta ESTAGFIRULLAH (Allahu, oprost mi!), a zatim bi rekao: ALLAHUMME ENTES-SELAMU VE MINKES-SELAMU TEBARAKTE JA ZEL-**

DŽELALI VEL-IKRAM. (Allahu moj, Ti si Mir i od Tebe je Mir, Uzvišeni, Plemeniti i Veličanstveni naš Gospodaru.)⁷⁶

Ibn Zubejr kaže da je Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, iza svakog namaza (farza) nakon što bi predao selam, proučio: **“LA ILAHE ILLALAHU, VAHDEHU LA ŠERIKE LEH. LEHU-MULKU VE LEHUL-HAMDU VE HUVE ALA KULI ŠEJIN KADIR.** (Nema božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava mimo Allaha, Koji nema saučesnika! Njemu pripadaju sva vlast i zahvala, i On je Svemećni.) **LA HAVLE VE LA KUVVETE ILLA BILLAH.** (Nema snage niti moći osim sa Allahom.) **LA ILAHE ILLALLAHU VE LA NA'BUDU ILLAH IJAHU LEHUN-NI'METU VE LEHUL-FADLU VE LEHUS-SENAUL-HASEN. LA ILAHE ILLALLAHU MUHLISINE LEHUD-DINE VE LEV KERIHEL-KAFIRUN.** (Nema božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava mimo Allaha, ne obožavamo nikoga osim Njega. Od njega su sve blagodati i dobrote i Njemu pripada svaka hvala. Nema božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava mimo Allaha. Njemu iskreno vjeru ispovjedamo, makar to nevjernici prezirali.) I još je rekao: Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, bi podizao svoj glas izgovarajući ove riječi.”⁷⁷

Od Mugire ibn Šu'be se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kada bi predao selam, iza svakog farz-namaza rekao: **“LA ILAHE ILLALAHU, VAHDEHU LA ŠERIKE LEH. LEHU-MULKU VE LEHUL-HAMDU VE HUVE ALA KULI ŠEJIN KADIR.** (Nema božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava mimo Allaha, Koji

⁷⁶ Sahihu Muslim, 1. dio, str. 414, br. hadisa 591.

⁷⁷ Sahihu Muslim, 1. dio, str. 415, br. hadisa 594.

nema saučesnika! Njemu pripadaju sva vlast i zahvala, i On je Svemećni.) **ALLAHUMME, LA MANIA' LIMA EA'TAJTE, VE LA MU'TIJE LIMA MEN'AT. VE LA JENFEU' ZEL-DŽEDI MINKEL-DŽEDD.** (Allahu moj, niko ne može uskratiti ono što Ti podariš, niti iko može podariti ono što Ti uskratiš. Bogatog od tebe neće zaštititi njegovo bogastvo.)”⁷⁸

Prenosi Ebu Hurejre da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „**Ko bude izgovorio zikr iza svakog završenog namaza, SUBHANALLAH 33 puta, ELHAMDULILLAH 33 puta, ALLAHU EKBER 33 puta, a to je 99 puta, a potom upotpuni sa stotinom koji glasi: “LA ILAHE ILLALAHU, VAHDEHU LA ŠERIKE LEH. LEHU-MULKU VE LEHUL-HAMDU VE HUVE ALA KULI ŠEJIN KADIR.** (Nema božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava mimo Allaha, Koji nema saučesnika! Njemu pripadaju sva vlast i zahvala, i On je Svemećni.), **bit će mu oprošteni (manji) grijesi, čak da su i poput morske pjene.**”⁷⁹

Ebu Umame, Allah bio zadovoljan sa njim, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: “**Ko prouči ajet kursijj nakon svakog farz-namaza, od ulaska u Džennet ga sprečava samo smrt.**”⁸⁰

Od Ukbe ibn Amira se prenosi da je rekao: “**Rekao mi je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, - Učite**

⁷⁸ Sahihul-Buhari, 1. dio, str. 289, br. hadisa 808.

⁷⁹ Sahihu Muslim, 1. dio, str. 418, br. hadisa 597.

⁸⁰ Sunenul-Kubra, 6. dio, str. 30, br. hadisa 9928.

sure “muavvizat” iza svakog farz namaza.”⁸¹ (Sure “muavvizat” su Ihlas, Felek i Nas)

Muaz ibn Džebel, Allah bio zadovoljan sa njim, pripovijeda da ga je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, jednog dana uzeo za ruku i rekao: **“O Muaze, drag si mi tako mi Allaha!” Muaz na to reče: “Tako mi Allaha, ti si meni draži i od oca i od majke!”** Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, nastavi: **“O Muaze, oporučujem ti da nakon svakog farz-namaza nikako ne izostaviš da kažeš: “ALLAHUMME E'INNI ALA ZIKRIKE VE ŠUKRIKE VE HUSNI IBADETIK. (Allahu moj, pomози mi da Te spominjem, da Ti se zahvaljujem i da Ti lijepo ibadet činim.)”**⁸²

⁸¹ Sahihu Ibn Huzejme, 1. dio, str. 372, br. hadisa 755.

⁸² Sahihu Ibn Hibban, 5. dio, str. 364, br. hadisa 2020.

SREDSTVA LIJEČENJA ISKUŠENJA I NESREĆA I NAČINI UMANJIVANJA NJHOVOG EFEKTA

JEDAN OD NAJEFIKASNIJIH NAČINA LIJEČENJA ISKUŠENJA I NESREĆA

1. Iskreno vjerovanje u kada i kader (Božije određenje i sudbinu)

Vjerovanje u kada' i kader je ključni faktor u umanjivanju uticaja iskušenja i nesreća na vjernika, i ovim vjerovanjem vjernik čuva sebe od posljedica mnogih organskih bolesti uzrokovanih psihološkim razlozima koji su rezultat unutarnjih konflikata u duši, jer kada vjernik vjeruje da sve što ga je zadesilo nije ga moglo mimoići, i sve što ga je mimoišlo nije ga moglo zadesiti, bit će zadovoljan onim što mu je Allah predodredio i zapisao. Allah Uzvišeni je rekao:

Nema nevolje koja zadesi Zemlju i vas, a koja nije, prije nego što je damo, zapisana u Knjizi – to je Allahu, uistinu, lahko – da ne biste tugovali za onim što vam je promaklo, a i da se ne biste previše radovali onome što vam On daje. Allah ne voli nikakve razmetljivce, hvalisavce.⁸³

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Jaki vjernik je bolji i Uzvišenom Allahu draži od nejakog vjernika, a dobro je i u jednom i u drugom. Žudi za onim što će ti koristiti, traži pomoć od Allaha i nemoj klonuti. Ako ti se šta dogodi, ne govori: da sam uradio tako i tako bilo bi tako i tako – već reci: – Allah je dosudio i učinio što je htio – jer ono ‘da sam’ šejtanu otvara mogućnost djelovanja.”⁸⁴**

⁸³ Al-Hadid 22-23.

⁸⁴ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2052, br. hadisa 2664.

Vjernik je obavezan da bude zadovoljan onim što mu je Allah predodredio, u bogatstvu i u siromaštvu, u zdravlju i u bolesti, u tegobi i u lahkoci. Ne smije biti od onih koji su zadovoljni Božijom odredbom samo kad su u bogatstvu, zdravlju i rahatluku, a srde se kada su u siromaštvu, bolesti i tegobi. O takvima nas je Allah Uzvišeni obavijestio, pa kaže:

Ima ljudi koji se Allahu klanjaju, ali bez pravog uvjerenja; ako ga prati sreća, on je smiren, a ako zapadne i u najmanje iskušenje, vraća se nevjerstvu, pa tako izgubi i ovaj i onaj svijet. To je, uistinu, očiti gubitak.⁸⁵

Kada čovjek zna da je sve u Allahovim rukama, Koji nema saučesnika, Koji upravlja svojim stvorenjima i vlasništvom, Koji ne određuje osim ono što je dobro, da je Allah onaj Koji daje i uzdiže korist, On je taj koji sve daje, tada će se čovjekova duša uspokojiti i smiriti. Allah Uzvišeni je rekao:

Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti, a ako ti zaželi dobro – pa, niko ne može blagodat Njegovu spriječiti; On njome nagrađuje onoga koga hoće od robova Svojih; On prašta i milostiv je.⁸⁶

Kada je čovjek svjestan ovoga, na taj način se čvrsto veže za Allaha, na Njega se istinski osloni, samo kod Allaha traži utočište bojeći se Njegove kazne i nadajući se Njegovoj nagradi i žudi za Allahovim davanjem i dobrom, poduzimajući pritom šeriatom dozvoljene uzroke, Allah Uzvišeni kaže:

A onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbiće ga

⁸⁵ Al-Hadždž 11.

⁸⁶ Junus 107.

odakle se i ne nada; onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta. Allah će, zaista, ispuniti ono što je odlučio; Allah je svemu već rok odredio.⁸⁷

Čovjek je slab i ne zna u čemu je dobro. Nekada u šteti bude dobro, i obratno. Allah Uzvišeni je rekao:

Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. – Allah zna, a vi ne znate.⁸⁸

Ovakav način vjerovanja otvara vrata nade u nagradu od Allaha Uzvišenog za strpljivost na onome što je čovjeku Allah predodredio od belaja i iskušenja koja zadese njega, njegovu porodicu ili imetak. Uzvišeni Allah je rekao:

Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote i ljetine.

A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: "Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!" Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!⁸⁹

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Nema tog roba kojeg zadesi neki belaj pa kaže – INNA LILLAHI VE INNA ILEJHI RADŽIUN – i još tome doda: ‘Gospodaru moj, nagradi me za ono što me je pogodilo i daj mi, umjesto toga, još bolje’, a da ga Allah ne nagradi i da mu poslije toga ne podari još bolje.”⁹⁰**

⁸⁷ At-Talak 2-3.

⁸⁸ Al-Bakarah 216.

⁸⁹ Al-Bakarah 155-157.

⁹⁰ Sahihu Muslim, 2. dio, str. 632, br. hadisa 918.

U vezi sa prethodnom dovom u gore citiranom hadisu, Ibnul-Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže⁹¹: “Ove riječi su najefikasnije u liječenju od iskušenja i najkorisnije za čovjeka na ovom i budućem svijetu. One osiguravaju dva veoma važna temelja, koja ako ih čovjek istinski ostvari biva spašen od nedaća:

Prvi se odnosi na to da su čovjek, njegova porodica i imetak ustvari vlasništvo Allaha Uzvišenog, tj. Allah je sve to dao čovjeku na zajam i povjerio mu to kao emanet, pa kada nešto uzme od njega to je zapravo kao kada zajmodavac uzme svoju stvar od onoga kome je to dao na zajam.

Drugi se odnosi na to da će se čovjek na Sudnjemu danu vratiti svome istinskom Gospodaru i neminovno je da će dunjaluk zamijeniti onim što dolazi poslije njega (ahiretom). Doći će svome Gospodaru sam kao kada je stvoren prvi put, bez porodice, imetka i rodbine, sa njim će biti samo dobra i loša djela. Dakle čovjek se rađa i umire sam bez imetka i porodice, pa kako se može radovati postojanju i očajavati za onim što je izgubljeno? Razmišljanje o svom nastanku, stvaranju i konačnom povratku je najbitniji lijek protiv bolesti.”

2. Traženje utočišta u namazu

Rekao je Uzvišeni:

O vjernici, tražite sebi pomoći u strpljivosti i obavljanju molitve! Allah je doista na strani strpljivih.⁹²

Allahov Poslanik neka je na njega Božiji mir i spas, kada bi

⁹¹ Zadul-Me'ad fi hedji hajril-'Ibad, 4. dio, str. 188-195, sažeto

⁹² Al-Bakarah 153.

se uznemirio, tražio bi utočište u namazu i rekao bi: **“O Bilale, prouči ikamet i odmori nas namazom.”**⁹³

3. Ne treba se ljutiti i o Allahu treba imati lijepo mišljenje.

Od Ebu Hurejre, Allah bio zadovoljan sa njim, se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: Rekao je Allah Uzvišeni: **“Ja prema svome robu postupam shodno njegovom mišljenju o Meni, pa ako lijepo misli o Meni, Ja ću prema njemu lijepo i postupati, a ako ima loše mišljenje o meni, Ja ću prema njemu postupati shodno njegovom mišljenju o Meni.”**⁹⁴

Rekao je jedan pjesnik: *“Doista ja dozivam Allaha sa potpunim ubjedenjem da će mi, shodno mom lijepom mišljenju o Njemu, dovu uslišiti.”*

4. Često spominjanje i sjećanje na Allaha.

U čestom spominjanju i sjećanju na Allaha je spas od nevolje i snaga duše. Rekao je Uzvišeni:

One koji vjeruju i čija se srca, kad se Allah spomene, smiruju – a srca se doista, kad se Allah spomene, smiruju!⁹⁵

5. Često upućivanje dove Allahu.

Rekao je Uzvišeni:

⁹³ Sunenu Ebi Davud, 4. dio, str. 296. br. hadisa 4985.

⁹⁴ Sahihu Ibn Hibana, 2. dio, str. 405, br. hadisa 639.

⁹⁵ Ar-R'ad 28.

Onaj koji se nevoljniku, kad Mu se obrati, odaziva, i koji zlo otklanja i koji vas na Zemlji namjesnicima postavlja. – Zar pored Allaha postoji drugi bog? Kako nikako pouku vi da primite! –⁹⁶

Također kaže Uzvišeni:

Gospodar vaš je rekao: "Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi."⁹⁷

6. Znanje da nakon tegobe dolazi olakšanje.

Rekao je Uzvišeni:

Ta, zaista, s mukom je i last, zaista, s mukom je i last!⁹⁸

7. Znanje o prezrenosti dunjaluka.

Ovaj svijet je kao hladovina koja nestaje, prolazna, a ne vječna kuća, i sve što je na njemu prolazno je. Ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti. Uzvišeni Allah je rekao:

Znajte da život na ovome svijetu nije ništa drugo do igra, i rasonoda, i uljepšavanje, i međusobno hvalisanje i nadmetanje imcima i brojem djece! Primjer za to je bilje čiji rast poslije kiše oduševljava nevjernike, ono zatim buja, ali ga poslije vidiš požutjela, da bi se na kraju skršilo. A na onome svijetu je teška patnja i Allahov oprost i zadovoljstvo; život na ovome svijetu je samo varljivo

⁹⁶ An-Naml 62.

⁹⁷ Gafir 60.

⁹⁸ Aš-Šarh 5-6.

naslađivanje.⁹⁹

Sehl bin Sa'd, Allah bio zadovoljan njime, pripovijeda: **“Bili smo s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u Zul-Hulejfi i naišli smo pored uginule ovce, pa je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Je l' možda mislite da ona sada nešto vrijedi kod njenog vlasnika?! Tako mi Onoga u čijoj ruci je moja duša, dunjaluk je kod Allaha prezreniji od ove uginule ovce kod njenog vlasnika.”¹⁰⁰**

8. Znanje o tome da čovjek neće napustiti ovaj svijet sve dok u potpunosti ne izvrši i potroši ono što mu je Allah propisao i odredio.

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: **„Zaista mi je melek Džibril, neka je na njega Božiji mir i spas, objavio da ni jedan čovjek neće umrijeti sve dok ne upotpuni svoju opskrbu i dok ne istekne njegov rok. Zato se bojte Allaha i na lijep način tražite svoju nafaku, i neka vas sporst dolaska nafake ne navede da je tražite u griješenju prema Allahu, jer opskrba se ne stječe osim pokornošću Uzvišenom.“¹⁰¹**

Ibnul-Kajjim, Allah mu se smilovao, spomenuo je sljedeće lijekove¹⁰²:

1. Čovjek se treba tešiti time što su i drugi iskušani raznim iskušenjima i treba dobro znati da sve što ima je iskušenje, te da

⁹⁹ Al-Hadid 20.

¹⁰⁰ Sahihu Ibn Madže – Albani ga je ocijenio vjerodostojnim.

¹⁰¹ Sahihul-Džami'.

¹⁰² Zadul-Me'ad fi hedji hajril-'Ibad, 4. dio, str. 188-195, sažeto.

on nije jedini koji je iskušan ili pogođen nekom nedaćom. Ako bi se čitav svijet pretražio, ne bi se našlo ništa osim iskušenja, smrti najdražih ili nemilih događaja. Također, čovjek treba da zna da je ovaj svijet kuća iskušenja, pa ako se malo nasmiješ – plakat ćeš mnogo, ako si sretan jedan dan – bit ćeš nesretan jednu godinu, ako malo uživaš – mnogo toga će ti biti uskraćeno. Allah Uzvišeni kaže:

Ako vi dopadate rana, i drugi rana dopadaju. A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima.¹⁰³

2. Čovjek reba razmisliti o iskušenjima i onome što ga je snašlo i treba biti zahvalan Allahu što ta iskušenja nisu veća i teža, kao i to što se ta iskušenja ne odnose na vjeru, jer sve na ovom svijetu je varljivo naslađivanje i samim tim ne vrijedi za tim tugovati, što nije slučaj sa iskušenjem gubitka vjere. Također, treba Allahu zahvaljivati na preostalim blagodatima. Kada je Urvetu ibn Zubejru u istom danu bila amputirana noga i preselio mu sin, rekao je: *“Allahu moj, Tebi hvala. Ako si mi nešto oduzeo, pa Ti si mi to i podario. Ako si me iskušao, pa već si mi i oprostio. Podario si mi četiri uda, a jedan si mi samo oduzeo i podario si mi četiri sina, a uzeo samo jednog.”*

3. Čovjek treba znati da nemir i nezadovoljstvo zbog onoga što mu je Allah predodredio i propisao, izaziva nezadovoljstvo njegova Gospodara, raduje šejtana, njegov neprijatelj likuje, a prijatelj tuguje, njegova nagrada se poništava i duša slabi. Kada se čovjek strpi i iskreno nada nagradi onda svoga Gospodara čini zadovoljnim, a šejtana ponizi i vrati ga klonulog, obraduje svog prijatelja, a rastuži neprijatelja.

¹⁰³ Alu Imran 140.

4. Sva iskušenja i nedaće treba smatrati jednom od kapija stjecanja nagrade koja pripada čovjeku ukoliko se strpi i iskreno nada toj nagradi. Također, čovjek treba da razmišlja o onosvjetskoj nagradi koja neće nestati, i o onome što je Allah Uzvišeni pripremio za onoga ko se strpi na onome što ga je zadesilo. Ebu Musa El-Es'ari prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Kada umre dijete Allahova roba, Uzvišeni Allah kaže Svojim melecima: ‘Uzeli ste (dušu) djeteta Moga roba?’ Oni odgovore: ‘Da!’ On tada kaže: ‘Uzeli ste plod njegova srca?’ Oni odgovore: ‘Da!’ On tada kaže: ‘A šta je rekao Moj rob?’ Oni odgovore: ‘Zahvalio Ti se i rekao: - Mi smo Allahovi i Njemu se vraćamo. -’ Tada Uzvišeni Allah kaže: ‘Izgradite Mome robu kuću u Džennetu i nazovite je Kuća Zahvale.”**¹⁰⁴

Ebu Seid El-Hudrijj prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Neće vjernika zadesiti ni teškoca, ni bolest, niti zabrinutost, niti tuga, niti bilo kakva nedaca, ni žalost, pa čak ni trn koji ga ubode, osim da mu time Allah ne izbriše nešto od njegovih grijeha.”**¹⁰⁵

5. Čovjek mora biti svjestan da su strpljivost i iskrena nada u nagradu prilikom iskušenja i nedaća, od osobina iskrenih vjernika i razloga ulaska u Džennet. Uzvišeni Allah je rekao:

Mi ćemo vas provjeravati sve dok ne ukažemo na borce i postojane među vama, a i vijesti o vama provjeravaćemo.¹⁰⁶

¹⁰⁴ Sahihu Ibn Hibban, 7. dio, str. 210, br. hadisa 2948.

¹⁰⁵ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2137, br. hadisa 5318.

¹⁰⁶ Muhammad 31.

Od Suhejba, Allah bio zadovoljan sa njim, se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Čudan li je primjer vjernika! Šta god da ga zadesi, njemu je dobro, a u takvoj situaciji nije niko osim vjernika. Ako ga zadesi nešto lijepo, on se (Allahu) zahvali i to bude dobro po njega, a ukoliko ga zadesi nešto loše, on se strpi, pa to opet bude dobro po njega.”**¹⁰⁷

6. Treba znati da, iako čovjek bude uznemiren, strpljivost je posljednje što mu preostaje, ali to je strpljivost bez zahvale i nagrade za čovjeka. Od Mahmuda ibn Lubejda se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Kada Allah zavoli neki narod, iskuša ga, pa onaj koji bude zadovoljan, njemu pripada zadovoljstvo, a onaj koji se srdi, njemu pripada srdžba.”**¹⁰⁸

7. Čovjek treba znati da je Onaj Koji ga iskušava Najmilostiviji od milostivih i da mu Allah nije poslao iskušenje kako bi ga uništio, niti kaznio, već ga iskušava kako bi ispitao njegovo strpljenje, zadovoljstvo Allahom i vjerovanje u Njega, kako bi čuo njegovo ponizno obraćanje i skrušeno dozivanje, te kako bi ga vidio napuštena i slomljena srca pred Njim kako upućuje molbu samo Njemu Uzvišenom. Kada je jedne prilike Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, vidio majku kako doji svoje dijete, rekao je svojim ashabima: **“Možete li zamisliti da ova majka baci svoje dijete u vatru?! Oni rekoše: “Ne, Allahov Poslaniče.” Zatim Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, reče: “Allah je milostiviji prema Svojim robovima**

¹⁰⁷ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2295, br. hadisa 2999.

¹⁰⁸ Musned imama Ahmeda, 5. dio, str. 427, br. hadisa 23672.

nego majka prema svom djetetu.”¹⁰⁹

8. Treba znati da gorčinu dunjaluka zapravo Uzvišeni Allah zamjenjuje slašću ahireta, a također i slast dunjaluka zamjenjuje gorčinom ahireta, kao i to da će iz prolazne gorčine preseliti se u vječnu slast, što je bolje za čovjeka nego da se iz kratkotrajne slasti preseli u vječnu gorčinu. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Džennet je prekriven poteškoćama, a Džehennem užicima.”¹¹⁰** Ovdje se završava citat Ibnul-Kajjima, Allah mu se smilovao.

Ovo svakako ne znači da je čovjek neživa stvar pa da ništa ne osjeća i da ne smije ispoljiti svoje prirodne emocije, već podrazumijeva da se čovjek ne smije srditi i da ne smije biti nezadovoljan Allahovom odredbom. Enes ibn Malik, r.a., priča: **“Ušli smo sa Allahovim Poslanikom, neka je na njega Božiji mir i spas, kod Ebu Sejfa el-Kajna, muža dojlje Ibrahima (sina Poslanikova, neka je na njega Božiji mir i spas), pa je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, uzeo Ibrahima (u naručje), poljubio ga i pomirisao. Kad smo poslije toga opet ušli, Ibrahim je izdisao, a oči Allahova Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, su suzile. Tada mu je Abdurrahman ibn Avf, r. a., rekao: - Ti, Allahov Poslaniče, (plačeš)! “Sine Avfov, suza je samilost”, reče on. Potom su uslijedile i druge (suze), da bi onda Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: “Okolo (mi samo) suzi, a srce tuguje, ali govorimo samo ono čime je zadovoljan naš Gospodar. Ibrahime, mi smo tvojim**

¹⁰⁹ Medžmu'ul-Fetava.

¹¹⁰ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2174, br. hadisa 2822.

rastankom uistinu ožalošćeni.”¹¹¹

Usama ibn Zejd, r.a., priča: “Kći Vjerovjesnikova, neka je na njega Božiji mir i spas, (Zejneba) poslala mu je poruku da joj je sin na samrti i da dođe. On joj je po istom kuriru uz selam, poslao poruku: “Allahu pripada ono što je uzeo, a i ono što je kome dao. U Njega je svakome rok tačno određen, pa neka bude strpljiva i ima u vidu nagradu.” Ona je, potom, opet poslala po njega i zaklela ga da joj svakako dođe. Tada je on ustao i sa njim Sa‘d ibn Ubade, Muaz ibn Džebel, Ubej ibn Ka‘b, Zejd ibn Sabit i još neki ashabi. Dijete je već bilo na izdisaju kada je po dolasku prinešeno Allahovom Poslaniku, neka je na njega Božiji mir i spas. Duša mu je grgljala poput vode koja se posipa iz mješine. Kada su mu oči zasuzile, Sa‘d reče: - Allahov Poslaniče, šta je to? “Ovo je samilost koju je Allah stavio u srca Svojih robova. Allah će se smilovati samo Svojim samilosnim robovima.”¹¹²

¹¹¹ Sahihul-Buhari, 1. dio, str. 439, br. hadisa 1241.

¹¹² Sahihul-Buhari, 1. dio, str. 431, br. hadisa 1224.

METODE LIČNE ZAŠTITE

Od metoda kojim se čovjek može zaštititi jeste:

1. Često učenje Kur'ana, naročito sure Al-Bakarah, jer šejtani i džinni bježe od kuće u kojoj se spominje Allah Uzvišeni i uči Kur'an. Ebu Hurejre, Allah bio zadovoljan sa njim, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Nemojte od svojih kuća načiniti kaburove (misli se na to da se ne zapostavi ibadet u kućama), doista šejtan bježi od kuće u kojoj se uči sura Al-Bakarah.”**¹¹³

2. Stalno učenje riječi **“Bismillah”** na početku svih poslova i radnji koje obavljamo kako bi, uz Allahovu dozvolu, ove riječi bile zaštita od šejtana i džinna. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: **“Zastor koji zaklanja intimna mjesta Ademovih potomaka od očiju džinna, kada neko od njih (ljudi) uđe u nužnik, jeste da kaže “Bismillah”.**¹¹⁴

3. Čovjek treba moliti Allaha za beričet kada na sebi, u svom imetku ili porodici, vidi nešto što ga zadivljuje i raduje, tako što će reći **“Ma ša Allah, la havle ve la kuvvete illa billah – Kako Allah hoće, nema moći ni snage osim s Allahom”,** ili **“Ma ša Allah tebarakAllah – Kako Allah hoće, neka je Uzvišen Allah”,** u skladu sa hadisom od Amira ibn Rabi'a u kojem stoji da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Kada neko od vas na sebi, ili u svom imetku, ili kod svog brata (muslimana) vidi nešto što mu se sviđa, neka Allaha**

¹¹³ Sahihu Muslim, 1. dio, str. 539, br. hadisa 780.

¹¹⁴ Sunenut-Tirmizi, 2. dio, str. 503, br. hadisa 3191.

zamoli za beričet, jer doista je urok istina.”¹¹⁵

4. Čovjek stalno treba tražiti zaštitu za sebe i svoj evlad. Od Ibn Abbasa, Allah bio zadovoljan sa njim, se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, tražio zaštitu za Hasana i Husejna, govoreći: **“Doista je vaš praotac (Allahov Vjerovjesnik Ibrahim, neka je na njega Božiji mir i spas) tražio zaštitu za Ismaila i Ishaka riječima: “Euzu bi kelimatillahi-t-taammeh min kulli šejtanin ve haammeh ve min kulli ajnin laammeh”(Tražim utočište, savršenim Allahovim riječima od svakog šejtana, hama(svake otrovnice) i oka urokljivog).”¹¹⁶**

Pored ovih riječi, treba učiti još i sljedeće: **“Bismillahillezi la jedurru me‘asmihi šej’un fil erdi ve la fis-semai ve huves-semi‘ul-‘alim – U ime Allaha s čijim imenom ništa ne može naštetiti ni na Zemlji ni na nebu, i On sve čuje i zna”,** tri puta ujutru i naveče, kako i riječi: **“Euzu bi kelimatillahi-t-taammati min šerri ma haleka”(Utječem se Allahovim potpunim riječima od zla kojeg stvara”,** tri puta ujutru i naveče.

5. Stalno spominjanje i sjećanje na Allaha. Uzvišeni Allah je rekao:

Sjećajte se vi Mene, i Ja ću se vas sjetiti, i zahvaljujte Mi, i na blagodatima Mojim nemojte neblagodarni biti!¹¹⁷

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže u hadisi-kudsijju: **“Ja ću postupiti prema Svome robu shodno**

¹¹⁵ Sahihul-Džami'.

¹¹⁶ Sahihul-Buhari, 3. dio, str. 1233, br. hadisa 3191.

¹¹⁷ Al-Bakarah 152.

njegovom mišljenju o Meni.”¹¹⁸ “Ja sam s Mojim robom kad god Me se on sjeti. Ja sam s Mojim robom onda kada Me spomene (zikr). Ako Me spomene u sebi, spomenuću ga u Sebi, a ako Me spomene u društvu, ja ću ga spomenuti u časnijem društvu od toga. Ako Mi se Moj rob primakne za pedalj, približiću mu se za lakat, a ako Mi se primakne za lakat, približiću mu se za hvat. Ako mi dođe hodajući, doći ću mu trčeći (žureći)!”¹¹⁹

¹¹⁸ Allah će nagraditi Svoga roba shodno tome kakvo mišljenje ima o Allahu, tj. ako se čovjek nada Allahovoj milosti i misli da će mu Allah oprostiti, tako će i biti, jer se tome ne nada osim pravi, iskreni vjernik, znajući da će ga Allah nagraditi. Ako čovjek gubi nadu u Allahovu milost i misli da će ga Allah kazniti, tako će mu i biti, jer nadu u Allahovu milost ne gubi osim kafir (nevjernik). Ali, kada čovjek može imati lijepo mišljenje o Allahu? Lijepo mišljenje o Allahu čovjek će imati onda kada bude izvršavao ono čime ga je Allah obavezao, težeći i nadajući se Allahovoj dobroti, kada bude radio dobra djela – tada čovjek može imati lijepo mišljenje o Allahu da će mu Allah primiti to što čini. Što se tiče onoga ko ima lijepo mišljenje o Allahu, a ne izvršava ono čime ga je Allah obavezao i ne čini dobra djela Allaha radi, to su samo vrata nade u Allaha, a zapravo, takav slijedi svoje strasti i njegova nadanja u Allaha su samo puste želje.

¹¹⁹ Sahihul-Buhari, 6. dio, str. 2694, br. hadisa 6970.

KORISTI ZIKRA (SPOMINJANJA ALLAHA)

1. Uzvišeni Allah u Svojoj plemenitoj Knjizi pojašnjava da je spominjanje Allaha jedan od uzroka otklanjanja nesreće, pa kaže u kazivanju o Junusu, neka je na njega Božiji mir i spas:

I Junus je bio poslanik. I on pobježe na jednu lađu prepunu i baci kocku i kocka na njega pade, i riba ga proguta, a bio je zaslužio prijekor, i da nije bio jedan od onih koji Allaha hvale, sigurno bi ostao u utrobi njenoj do Dana kad će svi biti oživljeni.¹²⁰

2. Stalno prakticiranje zikra je razlog primanja dove, zaštite i pomoći čovjeku. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: **“Uzvišeni Allah je naredio Jahja’u sinu Zekerije, neka je na njega Božiji mir i spas, pet stvari, da ih primjenjuje i da naredi Benu-israelićanima da se po njima vladaju. Jahja, neka je na njega Božiji mir i spas, to nije odmah učinio pa mu Isa, neka je na njega Božiji mir i spas, reče: “Tebi je Allah Uzvišeni naredio pet stvari, da ih primjenjuješ i da Benu-israelićanima narediš da ih se pridržavaju i po njima se vladaju, pa ili ćeš im to narediti ti, ili ću to ja lično učiniti?!” Tada Jahja, neka je na njega Božiji mir i spas, reče: “Bojim se, ako to ne izvršim da ću propasti u zemlju ili biti kažnjen.” Nakon toga je Jahja, neka je na njega Božiji mir i spas, sakupio ljude u Mesdžidul-Aksa koji se brzo napuni, te su ljudi posjedali čak i po prozorima, pa im on reče: “Zaista mi je Allah naredio pet stvari, da po njima postupam i naredio mi je da vama također naredim da se po njima vladate:**

¹²⁰ As-Saffat 139-144.

Prvo: Da samo Allaha obožavate i da Mu ništa kao druga ne pripisujete (ne činite širk), jer primjer onoga ko čini širk je kao primjer čovjeka koji je kupio roba, plativši ga zlatom ili srebrom, dovede ga svojoj kući i kaže mu: “Ovo je moja kuća i ovo je posao koji treba da radiš, pa radi i zaradu donosi meni!” Taj je rob radio ali je zaradu davao nekom dugom mimo svog gazde. Pa želi li iko od vas da ima takvog roba?

Drugo: Uzvišeni Allah, vam je naredio da obavljate namaz, pa kada klanjate nemojte se okretati, jer Allah Uzvišeni se okrene prema čovjeku koji klanja sve dok se on ne okrene u namazu.

Treće: Allah vam je naredio da postite, jer je to poput čovjeka koji se nalazi u skupini ljudi, a sa sobom nosi kesu sa miskom (mirisom) čiji miris svako želi osjetiti, jer zaista je (neugodan) miris iz usta postača Allahu Uzvišenom draži od mirisa miska.

Četvrto: I naredio vam je da dajete zekat (sadaku), jer primjer sadake je kao primjer čovjeka kojeg je neprijatelj zarobio, svezao i odlučio da mu osječe glavu. Tada im on reče: “Mogu li ja sebe otkupiti?” - pa je davao po malo i malo, sve dok sebe iz tog stanja iskupio.

Peto: I Allah vam je naredio da Ga puno spominjete (ziker činite), jer primjer zikra (spominjanja Allaha Uzvišenog) je kao primjer čovjeka koji bježi od neprijateljske vojske i stigne do neke čvrste tvrđave i zaštititi se od njih. Također i čovjek ne može sebe od šejtana ničim boljim zaštititi kao što može zikrom.”¹²¹

3. Stalno spominjanje Allaha je zamjena za učenje Kur’ana onome ko nije u stanju ništa naučiti iz njega. Abdu Allah ibn Ebi

¹²¹ Sahihu Ibn Huzejme, 3. dio, str. 195, br. hadisa 1895.

Evfa pripovijeda: “Allahovom Poslaniku, neka je na njega Božiji mir i spas, došao je neki čovjek i rekao mu: “Allahov Poslaniče, ja ne mogu naučiti ništa iz Kur’ana pa me podučite nečemu što će mi biti zamjena za Kur’an.” Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, mu odgovori: “Reci SUBHANALLAHI, VELHAMDU LILLAHI, VE LA ILAHE ILLELLAHU, VALLAHU EKBER LA HAVLE VE LA KUVVETE ILLA BILLAH (Neka je slavljen Allah, hvala Allahu nema drugog božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava osim Allaha, On je najveći i nema snage niti moći osim sa Alahom)”. Tada ovaj čovjek reče: “Dobro, ovim riječima ću veličati i slaviti Allaha, a šta da učim za sebe?” Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, mu na to reče: “Izgovaraj riječi RABBIFIR LI, VERHAMNI, VEHDINI, VE AFINI, VERZUKNI (Allahu moj, oprostite mi, smilujte mi se, uputite me, zaštitite me i opskrbite me). pa ćeš tako steći veliko dobro i nagradu.”¹²²

4. Stalni zikr odvraća (odbija) šejtana i njegova došaptavanja. Od Ebu Hurejre se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: “Šejtan svakome od vas u toku noći sveže tri čvora iznad glave i na svakom piše: ‘Spavaj, duga ti je noć!’ Ako se čovjek probudi i spomene Allahovo ime, razveže se jedan čvor, ako ustane i abdesti, razveže se i drugi čvor, a ako klanja sabah-namaz, razveže se i treći čvor. U tom slučaju, čovjek ustane horan, raspoložen i marljiv, a ako ne klanja sabah-namaz, onda ustane neraspoložen, mrzovoljan i lijen.”¹²³

¹²² Sahihu Ibn Hibban, 5. dio, str. 116, br. hadisa 1810.

¹²³ Sahihul-Buhari, 1. dio, str. 383, br. hadisa 1091, a bilježi ga i Muslim.

NAJBOLJI ZIKR

1. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: *“Dvije su riječi lahke na jeziku, teške na Mizanu (Vagi) i drage (mile) Gospodaru: SUBHANALLAHI VE BI HAMDIHI, SUBHANALLAHIL-AZIM (Slavljen neka je Allah i Njemu hvala, slavljen neka je Allah Silni).”*¹²⁴

2. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: *“Ko kaže u toku jednog dana sto puta: ‘SUBHANALLAHI VE BI HAMDIHI’ (Slavljen je Allah i Njemu pripada sva hvala), oprošteni su mu grijesi, pa makar ih bilo kao morske pjene.”*¹²⁵

3. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: *“Ko se probudi u toku noći (pa želi nastaviti spavati, ali se sjeti Allaha) i izgovori: ‘La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul-mulku ve lehul-hamdu ve huve ala kulli šej’in kadir. Subhanallah, la ilahe ilallah vallahu ekber, vela havle vela kuvvete illa billah! (Nema božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava osim Allaha, On nema sudruga. Njemu pripada sva vlast i sva hvala, i On je svemoćan. Slavljen neka je Allah, nema božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava osim Njega, Allah je Najveći – nema snage ni moći osim kod Uzvišenog Allaha), pa nakon toga abdesti i klanja, namaz će mu biti primljen, a ako posle ove dove izgovori: ‘Allahu moj, oprosti mi!’, biće mu uslišano. Ako u dovi traži dobro (hajr), Allah će mu to i podariti.”*¹²⁶

¹²⁴ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2352, br. hadisa 6043.

¹²⁵ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2352, br. hadisa 6042.

¹²⁶ Sahihul-Buhari, 1. dio, str. 387, br. hadisa 1103.

4. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: ***“Da kažem: SubhanAllah vel hamdulillah ve la ilahe illa Allah vallahu ekber (slavljen neka je Allah Njemu hvala, nema božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava osim Allaha i Allah je najveći), draže mi je od dunjaluka i svega što je na njemu.”***¹²⁷

5. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: ***“Da li može neko od vas da u toku jednog dana zaradi hiljadu dobrih djela?” Jedan od prisutnih upita: “A kako da neko do nas zaradi hiljadu dobrih djela u toku dana?” Resulullah, sallallahu alejhi ve selem odgovori: “Onaj ko u toku dana kaže stotinu puta: SubhanAllah, biće mu upisano hiljadu dobrih djela ili izbrisano hiljadu njegovih grešaka.”***¹²⁸

6. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: ***“Ko na mene donese jedan salavat, Allah će na njega donijeti deset salavata i poništiti mu deset loših djela.”***¹²⁹

7. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: ***“Čistoća je pola vjerovanja (imana), zahvala Allahu Uzvišenom puni mizan, subhanallahi i elhamdulillahi pune prostor između nebesa i Zemlje, namaz je svjetlo, zekat je dokaz (vjerovanja), strpljivost je sjaj, Kur’an će biti dokaz***

¹²⁷ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2072, br. hadisa 2695.

¹²⁸ Sahihu Muslim.

¹²⁹ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 185, br. hadisa 904.

za tebe ili protiv tebe. Svi ljudi žure da prodaju svoju dušu. Tom prodajom ili je otkupe ili je upropaste.”¹³⁰

8. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao jednom od svojih ashaba: “Hoćeš li da ti kažem riječi koje su jedno od džennetskih blaga? To su riječi LA HAVLE VE LA KUVVETE ILLA BILLAH (nema moći niti snage osim sa Allahom).”¹³¹

9. Višestruki zikr. Prenosi se od Džuvejrije, neka je Allah zadovoljan sa njom, da je Vjerovjesnik, neka je na njega Božiji mir i spas, izašao od nje rano čim je klanjao sabahnamaz, a ona je sjedila učeći. Nakon što je Sunce izašlo, on se vratio, a ona je i dalje sjedila učeći. Pa je upitao: 'Još uvijek si u istom stanju u kakvom sam te ostavio?' - Da - odgovorila mu je. Nato joj je Vjerovjesnik, neka je na njega Božiji mir i spas, kazao: 'Nakon što sam otišao od tebe, izgovorio sam tri puta četiri rečenice, pa kada bi se one uporedile sa onim što si ti izgovorila sve do sada, onda bi prevagnule one što sam ja izgovorio, a to su: “Subhanallahi ve bi hamdihi adede halkihi, ve rida nefsihhi, ve zinete 'Aršihhi, ve midade kelimatihhi” (Slava i hvala Allahu onoliko koliko su brojna Njegova stvorenja, onoliko koliko je On zadovoljan, onoliko kolika je težina Njegovog prijestolja i onoliko koliko je mnoštvo Njegovih riječi).’¹³²

¹³⁰ Sahihu Muslim, 1. dio, str. 203, br. hadisa 223.

¹³¹ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2346, br. hadisa 6021.

¹³² Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2090, br. hadisa 2726.

SREDSTVA KOJA VODE ALLAHOVOM ZADOVOLJSTVU KOJE ŠTITI OD ZLA I ISKUŠENJA

1. Čovjek treba stalno tražiti oprost za svoje grijehе, jer većina iskušenja koja zadese čovjeka su posljedica njegovih grijehа i nepokornosti, kako je to pojasnio Uzvišeni Allah u Svom govoru:

Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprostí.¹³³

Stalno traženje oprosta uzrokuje obilje nafake (opskrbe), kako nas je o tome obavijestio naš Uzvišeni Gospodar:

I Nuh je govorio: 'Tražite od Gospodara svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i pomoći će vas imanjinia i sinovima, i daće vam bašče, i rijeke će vam dati.¹³⁴

Stalno traženje oprosta je jedan od uzroka oklanjanja briga i tuge, kako je to pojasnio Allahov Poslanik, a.s, u svom govoru: **“Ko često (puno) traži oprosta, Allah će mu dati izlaz iz svake brige i poteškoće i opskrbiće ga odakle se i ne nada.”¹³⁵**

S obzirom da je svaki čovjek podložan (sklon) grijesima i nepokornosti, jedan on uzroka otklanjanja iskušenja i njihovog nestanka je upravo priznanje i pokajanje za učinjeni grijeh. Međutim, nije dovoljno to učiniti samo riječima, već to priznanje

¹³³ Aš-Šura 30.

¹³⁴ Nuh 10-12.

¹³⁵ Mustedrak ala sahihajn, 4. dio, str. 291, br. hadisa 7677.

da je čovjek pogriješio mora biti i srcem uz čvrstu odluku da će se napustiti taj grijeh, kajanje zbog tog grijeha, kao i iskrenu odluku da se njemu više neće vraćati. Allah Uzvišeni je rekao:

I Zunnunu se, kada srdit ode i pomisli da ga nećemo kazniti – pa poslije u tminama zavapi: "Nema božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava osim Tebe, hvaljen neka si, a ja sam se zaista ogriješio prema sebi!" – odazvasmo i tegobe ga spasismo; eto, tako Mi spašavamo vjernike.¹³⁶

2. Spoznaja Allah u stanju rahatluka i to izvršavanjem Njegovih naredbi i ostavljanjem Njegovih zabrana. Od Ebu Hurejre, Allah bio sa njim zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Ko želi da mu se Allah odazove u poteškoćama i nedaćama, neka se Allahu često obraća dovom u stanju rahatluka.”**¹³⁷

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, također kaže u hadisu kojeg prenosi Ibn Abbas: **“...Spoznaj (sjeti se) Allaha u rahatluku, pa će se On tebe sjetiti kad si u nevolji...”**¹³⁸

3. Otklanjanje i olakšavanje nevolja muslimana. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Ko otkloni vjerniku jednu od njegovih dunjalučkih nevolja, Allah će otkloniti jednu od njegovih nedaća na Sudnjem danu. Ko olakša svome dužniku (pomjerivši rok ili oprostivši mu dug), Allah će njemu olakšati i na dunjaluku i na ahiretu. Ko**

¹³⁶ Al-Anbija' 87-88.

¹³⁷ Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 729, br. hadisa 1997.

¹³⁸ Mustedrak ala sahihajn, 3. dio, str. 623, br. hadisa 6303.

pokrije (sramote) jednog muslimana, Allah će njega pokriti na ovom i budućem svijetu. Allah pomaže svome robu sve dok on pomaže svom bratu. Ko krene na put tražeći nauku, Allah će mu olakšati put ka Džennetu. Kad se ljudi sakupe u Allahovoj kući (mesdžidu) radi učenja Kur'ana i njegovog zajedničkog proučavanja, Allah na njih spusti smirenost i prekrije ih svojim rahmetom, meleki ih okruže i Allah ih spominje, ponoseći se njima među svojim najbližim (najobdarenijim) stvorenjima. A onoga koji zakaže u svojim djelima neće spasiti njegovo porijeklo.”¹³⁹

4. Često udjeljivanje (sadaka) i dobročinstvo uz Allahovu dozvolu otklanja iskušenja i nesreće. Od Enesa ibn Malika se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Sadaka gasi Allahovu srdžbu.”¹⁴⁰**

Ummu Seleme, Allah bio zadovoljan sa njom, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Činjenje dobrih djela štiti od lošeg i teškog kraja, tajna sadaka gasi srdžbu Gospodara, a čuvanje rodbinskih veza produžava život. Svako dobro djelo je sadaka. Dobročinitelji na ovom su dobročinitelji i na budućem svijetu, a počinioci loših djela na ovom, su počinioci loših djela i na budućem svijetu...”¹⁴¹**

Od Muaza ibn Džebela se prenosi da je rekao: **“Bio sam sa Allahovim Poslanikom na putovanju pa sam jednog dana bio blizu njega, i tako, putujući, pitao sam: 'O Allahov Poslaniče, reci mi o poslu koji uvodi u Džennet a udaljava od Vatre?’**

¹³⁹ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2074, br. hadisa 2699.

¹⁴⁰ Sahihu Ibn Hibban, 8. dio, str. 103, br. hadisa 3309.

¹⁴¹ Sahihul-Džami'.

Rekao je: 'Pitao si me o nečem važnom što je lagahno onom kome Allah to olakša: da obožava Allaha, druge mu ne pridružuje, obavlja namaz, daje zekat, posti ramazan, obavlja hadž', a zatim je rekao: 'Hoćeš da ti ukažem na vrata hajra? Post je štit, sadaka poništava grijeh, kao i namaz čovjeka u dobokoj noći.' A zatim je proučio: 'Podižu se bokovi njihovi iz postelja', dok nije došao do: 'kao nagrada za ovo što su činili skrivene radosti čekaju.'¹⁴² Zatim je rekao: 'Hoćeš li da ti kažem koja je stvar najvažnija, šta je stup, a šta vrh?' Rekao sam: 'Da, Allahov Poslaniče', pa je rekao: 'Najvažnija stvar je islam, stup njegov je namaz, a vrhunac njegov je džihad na Božijem putu', a zatim rekao je: 'Hoćeš li da te obavijestim o onom što sadrži sve to?' Rekao sam mu: 'Svakako, Allahov Poslaniče.' Uhvatio se za jezik, pa je rekao: 'Sustegni se u ovome', pa sam rekao: 'O Allahov poslaniče, hoćemo li mi biti prekoreni za ono što budemo govorili?', Rekao je: 'Majka te izgubila, o Mu'aze, a da li se ljudi licima svojim okrenutim obaraju u Vatru?' - ili rekao je: '...nosevima njihovim, osim zbog posljedica njihovih jezika?!'¹⁴³

5. Spajanje i održavanje rodbinskih veza i to posjećivanjem rodbine i podmirivanjem njihovih potreba. Allah Uzvišeni je rekao:

Zar i vi ne biste, kada biste se vlasti dočepali, nered na

¹⁴² Sura „As-Sadždah“ – 16-19: „Bokovi njihovi se postelja lišavaju i oni se Gospodaru svome iz straha i želje klanjaju, a dio onog što im Mi dajemo udjeljuju. I niko ne zna kakve ih, kao nagrada za ono što su činili, skrivene radosti čekaju. Zar da vjerniku bude isto kao grješniku? Ne, njima neće biti isto: one koji su vjerovali i dobra djela činili čekaju džennetske bašče u kojima će boraviti, kao nagrada za ono što su radili.“

¹⁴³ Sunenut-Tirmizi, 5. dio, str. 11, br. hadisa 2616.

Zemlji činili i rodbinske veze kidali! To su oni koje je Allah prokleo i gluhim i slijepim ih učinio. Kako oni ne razmisle o Kur'anu, ili su im na srcima katanci!¹⁴⁴

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Nema dobrog djela koje je preče da Allah Uzvišeni ubrza njegovom počiniocu nagradu na dunjaluku, uz nagradu koju će mu ostaviti na ahiretu, od spajanja i održavanja rodbinskih veza. Nema grijeha koji je preči da Allah Uzvišeni ubrza njegovom počiniocu kaznu na dunjaluku, uz kaznu koju će mu ostaviti na ahiretu, od nasilja i kidanja rodbinskih veza, lažnog (krivog) zaklinjanja.”**¹⁴⁵

6. Kloniti se nasilja prema ljudima i uznemiravanja istih, jer je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Dova obespravljenog se uspinje iznad oblaka i vrata nebesa joj se otvaraju i Allah Uzvišeni kaze: *Tako Mi Moje Časti i Slave, Ja ću ti pomoći, makar to bilo i nakon nekog vremena!*”**¹⁴⁶

Koliko god da se odgodi kazna za nasilnika, kad tad će ga stići. Ebu Musa, Allah sa njim boili zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: “Allah daje nasilniku određeni rok, pa kad ga uzme, onda Mu ne može umaći”, a zatim je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, proučio ajet: “Eto tako Gospodar tvoj kažnjava, kad kažnjava sela i gradove, koji su nasilje učinili.

¹⁴⁴ Muhammad 22-24.

¹⁴⁵ Sunenul-Bejhekil-kubra, 10. dio, str. 35, br. hadisa 19655.

¹⁴⁶ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 158, br. hadisa 874.

Kažnjavanje Njegovo je zaista bolno i strašno¹⁴⁷.¹⁴⁸

7. Tražiti utočište kod Allaha upućujući mu dove i iskreno mu se otvoriti. Allah uzvišeni je rekao:

Gospodar vaš je rekao: "Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi."¹⁴⁹

Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **"Ne postoji ništa plemenitije kod Allaha od dove (iskrenog obraćanja Njemu, jer se u dovi ispoljava nemoć, poniznost, potreba za Allahom, priznanje Allahove moći, neka je On slavljen i uzvišen, pa Allah Uzvišeni počasti Svoga roba odazivanjem na tu dovu)."**¹⁵⁰

Sevban, Allah bio zadovoljan sa njim, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **"Doista, čovjeku opskrba biva uskraćena zbog grijeha kojeg čini, ne odbija (mijenja) kader (ono što je određeno) osim dova, niti produžuje život osim dobročinstvo."**¹⁵¹

Gazali kaže: *"Ao se kaže "kakva je korist dove kada se predodređenje ne može promijeniti", znaj da je dio sudbine otklanjanje nesreća dovom, pa je dova razlog odbijanja nesreća i dobijanja milosti kao što je štit (oklop) uzrok odbrane od oružja*

¹⁴⁷ Hud 102.

¹⁴⁸ Sahihul-buhari, 4. dio, str. 1726, br. hadisa 4409.

¹⁴⁹ Gafir 60.

¹⁵⁰ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 151, br. hadisa 870.

¹⁵¹ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 153, br. hadisa 872.

*i kao što je voda uzrok da izraste bilje iz zemlje. Kao što oklop štiti od strijela, u istoj su korelaciji dova i nedaće, pa nije od uslova priznavanja predodređenja da se ne nosi oružje. Allah Uzvišeni je rekao: “...**ali neka drže oružje svoje i neka budu oprezni...**”¹⁵² Allah Uzvišeni je predodredio sudbinu, ali i njene uzroke.”*

Ibnul-Kajjim kaže¹⁵³: “Ako bi se odbacila slobodna volja ljudi, to bi nužno značilo i obaveznu eliminaciju svih uzroka. Stoga će se reći čovjeku: ako ti je već predodređeno da nisi ni gladan ni žedan, hoćeš li jesti ili ne? Ili, ako ti to nije već predodređeno, hoćeš li u tom slučaju jesti ili ne? Ako ti je predodređeno da imaš dijete (potomka), da li to znači da hoćeš ili nećeš spolno općiti sa svojom ženom? A, ako ti je predodređeno da neće imati potomka, da li to znači da nećeš imati potrebu za ženidbom, itd.”

¹⁵² An-Nisa' 102.

¹⁵³ El-Dževabul-Kafī, str. 37.

ADABI (OBIČAJI) DOVE

Vođa pravovjernih, Omer ibn Hattab, kaže: *“Mene ne brine to da li će dova biti uslišana, već me brine sama dova, jer ako sam ja inspirisan da uputim dovu, onda je u tome i njeno primanje.”*

Dova ima svoje običaje (pravila) koje vjernik mora ispoštovati prije nego počne dovit kako bi se dova što bolje uslišala od strane Uzvišenog Gospodara. Od tih adaba (običaja) su:

1. Dova treba biti usmjerena prema onome što je halal (dozvoljeno) u svim stvarima i poslovima, tako što će hrana, piće, odjeća, prijevozno sredstvo čovjeka biti na dozvoljen način stečeno. Ebu Hurejre, Allah bio sa njim zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: *“O ljudi, Allah je lijep i voli ljepotu. Naredio je vjernicima ono što je naredio poslanicima rekavši: 'O poslanici, dozvoljenim i lijepim jelima se hranite i dobra djela činite, jer Ja dobro znam što vi radite.’¹⁵⁴ I rekao je: 'O vjernici, jedite ukusna jela koja smo vam podarili.’¹⁵⁵ Zatim je spomenuo čovjeka 'koji dugo putuje, pa mu se kosa raščupa i on se upraši, a hrana, piće i odjeća mu je haram i hrani se haramom. Pruža svoje ruke nebu: 'Gospodaru, Gospodaru!', pa kako da mu se odazove!?’¹⁵⁶*

2. Poželjno je da čovjek bude čist (pod abdestom), da se okrene

¹⁵⁴ Al-Mu'minin 51.

¹⁵⁵ Al-Bakarah 172.

¹⁵⁶ Sahihu Muslim, 2. dio, str. 703, br. hadisa 1015.

prema kibli i da podigne ruke dok uči dovu (da su dlanovi okrenuti ka nebu) i obraća se svome Gospodaru. Selman, Allah bio zadovoljan sa njim, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Zaista je vaš Gospodar Stidan i Plemenit. On se stidi da vrati prazne ruke onome ko Ga iskreno zamoli i ko Mu se dovom obrati.”**¹⁵⁷

Muhadžir ibnu Kunfuz, radijallahu anhu, kaže da je jedne prilike naišao pored Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dok je obavljao malu nuždu pa mu je nazvao selam a on mu nije odgovorio. Nakon toga je abdestio i izvinuo se riječima: **„Prezirao sam da spominjem Uzvišenog Allaha, a nisam pod abdestom.“**¹⁵⁸

3. Prilikom dove ne treba podizati glas, niti ga u potpunosti prigušiti, jer Allah Uzvišeni kaže:

Ne izgovaraj na sav glas Kur'an kad molitvu obavljaš, a i ne prigušuj ga; traži sredinu između toga.¹⁵⁹

Ebu Musa El-Eša'ri pripovijeda: **“Putovali smo sa Allahovim Poslanikom, neka je na njega Božiji mir i spas, pa kada god smo se popeli na neku uzvisinu, tekbirali bi (izgovoriti Allahu Ekber – Allah je najveći) i izgovarali la ilahe illallah, pa nam on reče: Ne opterećujte se (dizanjem glasova) jer ne dozivate gluhog i odsutnog. On je sa vama, On sve čuje, i On je blizu, slavljen neka je i Uzvišen .”**¹⁶⁰

¹⁵⁷ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 160, br. hadisa 876.

¹⁵⁸ Sahihu Ibn Huzejme, 1. dio, str. 103, br. hadisa 206.

¹⁵⁹ Al-Isra' 110.

¹⁶⁰ Sahihul-Buhari, 3. dio, str. 1091. br. hadisa 2830.

4. Dovu treba početi zahvalom i veličanjem Allaha, zatim donijeti salevat na Allahova Poslanika, izraziti pokajanje za grijehе, tražiti oprost, iskazati poniznost i potrebu. Na isti način treba i završiti dovu. Allah Uzvišeni je rekao:

A njihova posljednja molitva: "Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo!"¹⁶¹

Prenosi Fudale bin Ubejd, r.a., da je Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, prošao pored čovjeka koji je dovio u namazu, a nije zahvalio Allahu, niti je donio salavat na Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, pa je rekao njemu ili nekom drugom: **„Ovaj je požurio! Kada neko od vas moli, neka se prvo zahvali Allahu, zatim neka donese salavat na Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, pa tek tada neka moli za šta hoće!“¹⁶²**

5. Allaha treba moliti, dozivati Njegovim lijepim imenima i svojstvima. Allah Uzvišeni je rekao:

Allah ima najljepša imena i vi Ga zovite njima.¹⁶³

Prenosi Abdu Allah b. Burejde od svoga oca, radijallahu 'anhu, da je Poslanik, sallallahu 'alejhi ve sellem, čuo čovjeka kako dovi riječima: **"Allahu, molim Te time što svjedočim da si Ti bog, nema boga osim Tebe, Jedinog, Onog koji je utočište svakom, nije rodio niti je rođen i niko Mu ravan nije."** Pa je rekao: **"Doista je tražio od Allaha imenom kojim**

¹⁶¹ Junus 10.

¹⁶² Sahihu Ibn Huzejme, 1. dio, str. 351, br. hadisa 710.

¹⁶³ Al-A'raf 180.

kada se zatraži daje, i kada se dovi usliša."¹⁶⁴

*Enes Ibn Malik pripovijeda: "Sjedeli smo sa Poslanikom, neka je na njega Božiji mir i spas, dok je jedan čovjek klanjao, pa kada je obavio sedždu i tešehhud počeo je moliti Allaha riječima: "Allahu moj, molim Te svjedočeći da Tebi pripada hamd (hvala i pohvala), nema božanstva osim Tebe, el-Mennan (Dobročinitelj), Bedius-semavati vel-erd (stvoritelju nebesa i Zemlje), o Ti, vlasniče Veličine i Plemenitosti (zuldželali vel ikram), Vječno živi (el-Hajju) Koji sve održava (el-Kajjum)." Čuvši to, Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: "Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, molio je Allaha Njegovim najvećim imenom, kojim kada se pozove, On se odazove, a kada se zamoli, On udovolji."*¹⁶⁵

6. Dovu treba učiti ponizno i skrušeno. Rekao je Allah Uzvišeni:

**I Zekerijau se – kada zamoli Gospodara svoga:
"Gospodaru moj, ne ostavljaj me sama, a Ti si jedini
vječan!" – odazvasmo i, izliječivši mu ženu, Jahjaa mu
poklonismo. Oni su se trudili da što više dobra učine i molili
su Nam se u nadi i strahu, i bili su prema Nama ponizni.**¹⁶⁶

7. Prilikom upućivanja dove ne smije se gubiti nada u njeno primanje. Ebu Hurejre, Allah bio zadovoljan sa njim, kaže da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **"Uslišat će se (dova) onom od vas ko je strpljiv i ne rekne:**

¹⁶⁴ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 173, br. hadisa 891.

¹⁶⁵ Sahihun-Nesai.

¹⁶⁶ Al-Anbija' 89-90.

‘Molio sam, pa mi nije uslišano’.¹⁶⁷

8. Ne treba pretjerivati u dovi. Sin Sa'da ibn Ebi Vekkasa pripovijeda: **“Čuo me je otac kako kažem: “O Allahu, molim Te za Džennet i uživanje u njemu, i to i to. Utječem Ti se od džehennemske vatre, njenih lanaca i okova i toga i toga’, pa on reče: ‘O, sinčiću moj, čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako govori: ‘Bit će ljudi koji pretjeruju prilikom upućivanja dove’, pa pazi da ne budeš jedan od njih. Ako dobiješ Džennet, dobit ćeš i ono što je u njemu, a ako budeš sačuvan od džehennemske vatre, bit ćeš sačuvan i od zla koje je u njoj.”**¹⁶⁸

9. U dovi se ne smije tražiti nešto što je grijeh, niti kidanje rodbinskih veza, jer je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Nema čovjeka koji neće Allahu uputiti dovu u kojoj nema grijeha niti kidanja rodbinskih veza, a da mu Allah neće njome dati jednu od tri stvari: ili će mu uslišati dovu na dunjaluku, ili će mu dati u njenoj vrijednosti nagradu na ahiretu, ili će otkloniti od njega zlo u vrijednosti te dove”,** pa su neki rekli: **‘O Allahov Poslaniče, znači da puno dovimo’, a on odgovori: ‘Allah će vam više dati’.**¹⁶⁹

10. Dovu treba uputiti u posebnim vremenima i prilikama kada se ona prima, kao što je dan Arefata, jer Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Najbolja dova je dova na dan Arefata, a najbolje što sam rekao ja i poslanici prije mene jeste: „LA ILAHE ILLALLAHU VAHDEHU LA**

¹⁶⁷ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2335, br. hadisa 5981.

¹⁶⁸ Sahihu Ibn Hibban, 15. dio, str. 166, br. hadisa 6763.

¹⁶⁹ Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 670, br. hadisa 1816.

ŠERIKE LEH LEHU-L-MULKU VE LEHU-L-HAMDU VE HUVE 'ALA KULLI ŠEJ'IN KADIR (Nema Boga koji zaslužuje da se istinski obožava osim Jednog i Jedinog Allaha, Kojem nema niko ravan! Njemu pripada sva vlast i sva slava i On je svemogući!).”¹⁷⁰

- Na dan džume (petak), zbog hadisa od Ebu Hurejre, Allah bio zadovoljan sa njim, u kojem Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Petak - u njemu postoji jedan čas u kojem, ako rob musliman koji obavlja namaz nešto Allaha zamoli, On će mu to i dati’, pa je rukom išaretio da je taj čas kratak”, tj. da to vrijeme nije dugo.”¹⁷¹**

- Za vrijeme mjeseca ramazana, jer Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: **“Kada nastupi mjesec ramazan, otvore se kapije nebeske, pozatvaraju se kapije džehennema (ovo se odnosi na postače, pa ko od njih umre, a izvršavao je obaveze i prava koja se tiču mjeseca ramazana, bit će od onih koji su spašeni od vatre) , a šejtani se svežu u lance.”¹⁷²**

- Čovjek treba dovit dok posti, jer Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Trojici ljudi dova neće biti odbijena: pravednom imamu (vođi), postaču kada iftari i mazlumu (obespravljenome). Njihove dove se uzdižu ka oblacima, otvaraju im se nebeske kapije, a Gospodar kaže – Tako mi Moje veličine i dostojanstva, pomoćću te pa makar i nakon određenog vremena?”¹⁷³**

- U zadnjoj trećini noći i nakon propisanih (farz-namaza), jer u hadisu od Ebu Umame stoji: **“Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je bio upitan: “Koja dova će najprije**

¹⁷⁰ Sahihut-Tirmizi.

¹⁷¹ Sahihul-Buhari, 1. dio, str. 316, br. hadisa 893.

¹⁷² Sahihul-Buhari, 2. dio, str. 672, br. hadisa 1800.

¹⁷³ Sahihu Ibn Hibban.

biti uslišana?” On reče: “U zadnjoj trećini noći i nakon propisanih namaza.”¹⁷⁴

Ebu Hurejre, neka je Allah sa njim zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Ko će Mi se za nešto dovom obratiti, pa da mu je uslišam? Ko će od Mene nešto tražiti, pa da mu dadnem? Ko će od Mene zatražiti oprost, pa da mu oprostim?”¹⁷⁵**

- Na sedždi. Ibn Abbas, Allah bio sa njim zadovoljan, pripovijeda: **“Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je pomjerio zastor sa vrata svoje sobe (bio je bolestan i nije bio u stanju predvoditi namaz), a ljudi su bili poredani u safove iza Ebu Bekra. Zatim je rekao: “O ljudi, od poslanstva nije ostalo ništa osim lijepi snovi koje musliman vidi u svom snu, ili mu ih neko drugi kaže. Zabranjeno mi je da učim Kur’an dok sam na ruku’u i na sedždi. Što se ruku’a tiče, na njemu veličajte svoga Gospodara, a na sedždi puno upućujte dove jer je to vrijeme kada će vam se one uslišati.”¹⁷⁶**

- Dok pada kiša. Prenosi se od Sehla bin Sa’da Es-Saidija da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Dvije dove će biti uslišane: dova prilikom ezana i kada pada kiša.”¹⁷⁷**

11. Dovu treba ponavljati (učiti) tri puta, jer u hadisu od Ibn Mes’uda, Allah bio zadovoljan sa njim, stoji: **“Kada bi Allahov**

¹⁷⁴ Sunenut-Tirmizi, 5. dio, str. 526, br. hadisa 3499.

¹⁷⁵ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2330, br. hadisa 5962.

¹⁷⁶ Sahihu Ibn Huzejme, 1. dio, str. 303, br. hadisa 602.

¹⁷⁷ Sahihul-Džami’.

Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, upućivao dove i molio za oprost, činio bi to po tri puta.”¹⁷⁸

12. Moliti Allaha dobrim djelima. Abdu Allah ibn Omer, Allah bio zadovoljan sa njima, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: *“Trojica ljudi iz prijašnjih naroda zaputila su se na dalek put, pa ih noć zateče pored jedne pećine, u koju uđoše da bi u njoj prenočili. Međutim, jedna stijena se zakotrlja i potpuno zatvori ulaz u pećinu. Oni tada jedan drugome rekoše: ‘Jedini način da se spasimo iz ove situacije jeste da zamolimo Allaha da ukloni ovu stijenu zbog naših dobrih djela koja smo učinili.’ Jedan od njih tada reče: ‘Allahu moj, ja sam imao stare i iznemogle roditelje i nikada nisam svoju djecu prije njih nahranio niti napojio, niti svoje robove i slugu. Jednog dana tražio sam bolju pašu svome stadu, pa im nisam došao na vrijeme, te sam ih, nakon što sam im namuzao mlijeka i donio, zatekao da spavaju. Nezgodno mi je bilo da ih probudim, ali i da prije njih nahranim i napojim svoju djecu i robove, pa sam čekao sa posudom u ruci, i gledao kada će se sami probuditi, i tako ostao sve do zore, a djeca su u neposrednoj mojoj blizini plakala od gladi. Zatim su se probudili i popili svoj dio mlijeka. Allahu moj, ako sam ja to učinio isključivo radi Tebe, a ni radi čega drugog, onda nam odmakni ovu stijenu sa vrata pećine u kojoj se nalazimo!’ Stijena se malo odmaknu, ali ne dovoljno da bi mogli izaći iz nje. Drugi od njih reče: ‘Allahu moj, ja sam imao jednu bližnju rodicu, koju voljeh više od cijeloga svijeta, koju voljeh – kaže se u jednoj drugoj predaji – tako jako kako to samo ljudi vole žene, pa sam je poželio imati, ali ona mi to ne dopusti. Jedne godine zavladała je jaka glad, te mi ona dođe i*

¹⁷⁸ Musned imama Ahmeda, Sunen Ebu Davuda – 2. dio, str. 86, br. hadisa 1524.

zatraži pomoć. Ja joj dadoh 120 zlatnika, ali pod uvjetom da mi se dopusti. Ona na to pristade, i kada sam joj se približio, ona zaplaka i reče: ‘Boj se Allaha i ne raskidaj prsten moje nevinosti bespravno!’ Na to sam se ja odmaknuo od nje, iako mi je bila najdraža na svijetu, i ostavio joj zlato koje sam joj bio dao. Allahu moj, ako sam ja to uradio isključivo radi Tebe, spasi nas ove naše nedaće u kojoj se nalazimo! Stijena se ponovo malo pomjeri, ali ne toliko da bi mogli izaći. Treći od njih reče: ‘Allahu moj, ja sam držao najamnike i svima sam odmah zasluženu nagradu plaćao, osim jednom čovjeku koji je pobjegao s posla i otišao prije svoje plaće. Ja sam tu njegovu plaću pošteno uložio, tako da se njegov mal namnožio. Nakon izvjesnog vremena došao mi je i zatražio svoju plaću koja mu je ostala kod mene. Ja sam na to odgovorio: ‘Sve što ispred sebe vidiš od ovog blaga: deva, stoke, ovaca i robova, tvoje je!’ On mi tada reče: ‘Robe Božiji, ne izigravaj se sa mnom!’ ‘Ne izigravam se s tobom’, rekoh mu ja, na što je on uzeo sav taj mal i otjerao ga, a da meni ništa nije ostavio. Allahu moj, ako sam ja to isključivo radi Tebe učinio, spasi nas ove naše nevolje u kojoj se nalazimo!’ Stijena se tada potpuno pomjeri i oni izađoše iz pećine i odoše dalje.”¹⁷⁹

13. Treba biti odlučan, ubijeden (siguran) u svojoj dovi, strpljivo i uporno moliti Allaha i otvoriti srce pred Njim, jer Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kaže: “Kada Allaha molite, budite odlučni u dovi i neka niko od vas ne govori “ako hoćeš daj mi”, jer doista, Allaha niko ni na šta ne može prisiliti.”¹⁸⁰

¹⁷⁹ Sahihul-Buhari, 2. dio, str. 793, br. hadisa 2152.

¹⁸⁰ Sahihul-Buhari, 6. dio, str. 2715, br. hadisa 7026.

14. Kada se upućuje dova srce treba biti prisutno sa ubjeđenjem da će ta dova biti uslišana, jer je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Srca su poput zdjela – neka su svjesnija od drugih, pa kada nešto molite od Allaha Uzvišenog, o ljudi, molite Ga sa ubjeđenjem da će vam dova biti primljena, jer Allah neće uslišati dovu onoga čije je srce nemarno.”**¹⁸¹

15. Treba nastojati da dova bude u skladu sa onim što je došlo u Kur'anu i vjerodostojnom sunnetu Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas. Od Aiše, Allah bio sa njom zadovoljan, se prenosi da je rekla: **“Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je volio dovititi sveobuhvatnim dovama (dovama u kojima se traži dobro i uspjeh na dunjaluku i nagrada na ahiretu, ulazak u Džennet, čije su riječi bile malobrojne, ali je njihovo značenje bilo sveobuhvatno), a ostavljao bi dove koje nisu takve.”**¹⁸²

Griješnje i nepokornost koje čovjek čini ne smiju ga odvratiti od upućivanja dove Allahu Uzvišenom. Iblis, Allah ga prokleo, koji je najgore stvorenje, dovio je Allahu pa mu je Allah primio dovu. Uzvišeni Allah kaže u kazivanju o Iblisu:

"Gospodaru moj" – reče on – "daj mi vremena do dana kada će oni biti oživljeni!" "Daje ti se rok" – reče On – "do Dana već određenog."'¹⁸³

Ebu Hurejre, Allah bio zadovoljan sa njim, prenosi da je Allahov Vjerovjesnik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao o svom Uzvišenom Gospodaru: **“Neki rob je učinio grijeh i rekao: 'Allahu moj, oprosti mi moj grijeh!' Tada Allah**

¹⁸¹ Musned imama Ahmeda, 2. dio, str. 177, br. hadisa 6655.

¹⁸² Sunen Ebu Davuda, 2. dio, str. 77, br. hadisa 1482.

¹⁸³ Al-Hidžr 36-38.

Uzvšeni i Slavljani kaže: 'Moj rob je počinio grijeh, zatim je spoznao da ima Gospodara koji oprašta grijeh i kažnjava za njega (ako hoće)!' Zatim je ponovo počinio grijeh i onda rekao: 'O Gospodaru, oprosti mi moj grijeh!' Tada Uzvišeni i Slavljani (ponovo) kaže: 'Moj rob je počinio grijeh, zatim je spoznao da ima Gospodara koji oprašta grijeh i kažnjava za njega (ako hoće)!' Ponovo je počinio grijeh i rekao: 'O Gospodaru, oprosti mi moj grijeh!' Tad Uzvišeni i Slavljani ponovo kaže: 'Moj rob je počinio grijeh, zatim je spoznao da ima Gospodara koji oprašta grijeh i kažnjava za njega (ako hoće). Oprostio sam svom robu, pa neka radi šta hoće.'¹⁸⁴

¹⁸⁴ Sahihul-Buhari, 4. dio, str. 2112, br. hadisa 2758.

DIO O KUR'ANSKIM DOVAMA¹⁸⁵

-1-

Rabbena la tu'ahizna in nesina ev ahta'na, Rabbena ve la tahmil alejna isran kema hamelteu alellezine min kablina, Rabbena ve la tuhammilna ma la takate lena bih, va'fu anna vagfirlena verhamna, Ente mevlana fensurna alel-kavmil-kafirin.¹⁸⁶

(Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavljaš nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehe naše i oprosti nam, i smiluj se na nas. Ti si Gospodar naš pa nam pomози protiv naroda koji ne vjeruje!)

-2-

Rabbena la tuzig kulubena ba'de iz hedejtenu ve heb lena milledunke rahmeh, inneke Entel-vehhab!¹⁸⁷

(Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kada si nam već na Pravi put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si, uistinu, Onaj koji mnogo daruje!)

-3-

Rabbena fagfirlena zunubena, ve keffir anna sejjiatina ve

¹⁸⁵ Nije dozvoljeno pisati kur'anski tekst osim harfovima, tj. arapskim pismom. Ovakvi slučajevi su izuzeci jer se radi o dovama, a cilj je da se čitaocu olakša njihovo učenje.

¹⁸⁶ Al-Bakarah 286.

¹⁸⁷ Alu Imran 8.

teveffena me'al-ebrar.¹⁸⁸

(Gospodaru naš, oprosti nam grijehе naše i pređi preko hrđavih postupaka naših, i učini da poslije smrti budemo s onima dobrima.)

-4-

Rabbena la tedž'alna fitnetellil-kavmizzalimin, ve nedždžina bi rahmetike minel-kavmil-kafirin.¹⁸⁹

(Gospodaru naš, ne učini da zbog nas dođu u iskušenje ljudi koji nasilje čine, i spasi nas, milošću Svojom, od naroda koji ne vjeruje!)

-5-

Rabbena la tedž'alna me'al-kavmizzalimin.¹⁹⁰

(Gospodaru naš, ne daj nam da budemo s narodom grješnim!)

-6-

Ve kurrabbi edhilni mudhale sidkin ve ahridžni muhradže sidkin vedž'alli milledunke sultanen nesira.¹⁹¹

(Gospodaru moj, učini da umrem, a da si Ti zadovoljan mnome i učini da iz mrtvih ustanem, a da si Ti zadovoljan mnome, i daruj mi od Sebe snagu koja će mi pomoći!)

¹⁸⁸ Alu Imran 193.

¹⁸⁹ Junus 85-86.

¹⁹⁰ Al-A'raf 47.

¹⁹¹ Al-Isra' 80.

-7-

Rabbena efrig alejna sabran, ve teveffena muslimin.¹⁹²

(Gospodaru naš, daj nam snage da izdržimo i učini da kao vjernici umremo!)

-8-

Kale rabbišrah li sadri, ve jessir li emri.¹⁹³

(Gospodaru moj, učini mi prostranim prsa moja i olakšaj zadatak moj.)

-9-

Rabbidž'alni mukimessalati ve min zurrijjeti, rabbena ve tekabbel dua'. Rabbenagfir li ve li validejje ve lil-mu'minine jevme jekumul-hisab.¹⁹⁴

(Gospodaru moj, daj da ja i neki potomci moji obavljamo molitvu; Gospodaru naš, Ti usliši molbu moju! Gospodaru naš, oprosti meni, i roditeljima mojim, i svim vjernicima – na Dan kad se bude polagao račun!)

-10-

Ve kurrabbi e'uzu bike min hemezatiššejatin, ve e'uzu bike rabbi en jahdurun.¹⁹⁵

¹⁹² Al-A'raf 126.

¹⁹³ Ta-Ha 25-26.

¹⁹⁴ Ibrahim 40-41.

¹⁹⁵ Al-Mu'minun 97-98.

**(Tebi se ja, Gospodaru moj, obraćam za zaštitu od
prividenja šejtanskih, i Tebi se, Gospodaru moj, obraćam
da me od njihova prisustva zaštitiš!)**

-11-

**Rabbifir verham ve Ente hajrurrahimin.¹⁹⁶
(Gospodaru moj, oprosti i smiluj se, Ti si najmilostiviji!)**

-12-

**Rabbenagfir li ve li validejje ve lil-mu'minine jevme
jekumul-hisab.¹⁹⁷
(Gospodaru naš, oprosti meni, i roditeljima mojim, i svim
vjernicima – na Dan kad se bude polagao račun!)**

-13-

**Rabbena atina milledunke rahmeh, ve hejji' lena min
emrina rašeda.¹⁹⁸
(Gospodaru naš, daj nam Svoju milost i pruži nam u ovom
našem postupku prisebnost.)**

-14-

**Rabbenasrif anna azabe džehennem, inne azabeha kane
garama. Inneha sa'et mustekarran ve mukama.¹⁹⁹**

¹⁹⁶ Al-Mu'minun 118.

¹⁹⁷ Ibrahim 41.

¹⁹⁸ Al-Kahf 10.

¹⁹⁹ Al-Furkan 65-66.

(Gospodaru naš, poštedi nas patnje u Džehennemu, jer je patnja u njemu, doista, propast neminovna, on je ružno prebivalište i boravište.)

-15-

Rabbena heb lena min ezvadžina ve zurrijatina kurrate e'ajunin vedžalna lil-muttekine imama.²⁰⁰

(Gospodaru naš, podari nam u ženama našim i djeci našoj radost i učini da se čestiti na nas ugledaju!)

-16-

Rabbenagfir lena ve li ihvaninellezine sebekuna bil-imani ve la tedž'al fi kulubina gillen lillezine amenu, rabbena inneke ra'ufurrahim.²⁰¹

(Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, ti si, zaista, dobar i milostiv!)

-17-

Rabbena atina fid-dunja haseneten ve fil-ahirati haseneten, ve kina azaben-nar.²⁰²

(Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u ognju!)

²⁰⁰ Al-Furkan 74.

²⁰¹ Al-Hašr 10.

²⁰² Al-Bakarah 201.

DIO O POSLANIKOVIM DOVAMA

1. “Allahumme inni es-elukel-huda vet-tuka vel-afafe vel-gina.”²⁰³

(Allahu moj, molim Te za uputu, bogobožnost, oprost i materijalnu neovisnost.)

2. “Allahumme inni e’uzu bike min’azabil-kabri ve e’uzu bike min fitnetil-mahja ve-l-memati ve e’uzu bike min šerri fitnetil-mesihi-d-dedždžali! Allahumme inni e’uzu bike minel-me’semi vel-magrami.”²⁰⁴

(Allahu, prizivam Te da me sačuvaš od kaburske kazne, od ovosvjetskih i onosvjetskih kušnji, te od kušnji Mesiha Dedždžala. Allahu, utječem Ti se od grijeha i zla duga.)

3. “Allahumme inni e’uzuz bike minel-adžži vel-kesel, vel-džubni vel-herami, ve e’uzu bike min azabil-kabri, ve e’uzu bike min fitnetil-mahja vel-memat.”²⁰⁵

(Allahu, tražim kod Tebe zaštitu od nemoći i lijenjosti, od kukavičluka i oronulosti, i tražim kod Tebe zaštitu od kaburske patnje i od iskušenja na ovom i budućem svijetu.)

4. “Allahummagfir li hatieti ve džehli, ve israfi fi emri, ve ma Ente e’alemu bihi minni. Allahummagfir li džeddi ve hezli ve hata’i ve amdi, ve kullu zalike ‘indi. Allahummagfir li ma kaddemtu va ma ehhartu ve ma esrartu ve ma e’alentu, ve

²⁰³ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2087, br. hadisa 2721.

²⁰⁴ Sahihul-Buhari, 1. dio, str. 286, br. hadisa 798.

²⁰⁵ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2341, br. hadisa 6006.

ma Ente e'alemu bih minni. Entel-mukaddimu ve Entel-muehhiru ve Ente 'ala kulli šej'in kadir.”²⁰⁶

(Bože moj, oprosti mi moj grijeh, i moje neznanje, i moju neumjerenost u poslu, i ono što Ti bolje znaš od mene! Bože moj, oprosti mi moju zbilju i moju šalu, nehотиčnost i hotimičnost, a svega toga ima kod mene! Bože moj, oprosti mi ono što sam učinio i ono što ću učiniti, što sam prikrrio i što sam obznanio, a što Ti znaš bolje od mene. Ti unapređuješ i unazađuješ i Ti Si svemoćan!)

5. “Allahumme inni euzu bike min zevali ni'metike, ve tehavvuli afijetike, ve fudžaetí nikmetike ve džemi'i sehatike.”²⁰⁷

(Gospodaru moj, utjecem Ti se od prestanka Tvojih nimeta (blagodati), od prestanka Tvoga blagoslova, od iznenadne nesreće i svakog Tvog nezadovoljstva.)

6. “Allahumme inni euzu bike minel-adžzi vel- keseli, vel-dzubni vel-buhli vel-herami ve azabil-kabri, Allahumme ati nefsi takvaha ve zekkiha ente hajru men zekkaha, ente velijjuha ve mevlaha. Allahumme inni euzu bike min ilmin la jenfeu ve min kalbin la jahšeu, ve min nefsin la tešbeu ve min da'vetín la justedzabu leha.”²⁰⁸

(Bože moj, utječem Ti se od nemoći i od lijenosti, od kukavičluka, tvrdičluka, preduboke starosti i od patnje u kaburu! Bože moj, podari mojoj duši njenu bogobojaznost i očisti je jer Ti je najbolje čistiš, Ti Si njen zaštitnik i njen gospodar! Bože

²⁰⁶ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2087, br. hadisa 2719.

²⁰⁷ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2097, br. hadisa 2739.

²⁰⁸ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2088, br. hadisa 2722.

moj, utječem Ti se od znanja koje ne koristi, od srca koje nije skrušeno, od duše nezasite i od dove koja neće uslišana biti!)

7. “Allahumme aslih li dini-llezi huve ismetu emri ve aslih li dunjaje-lleti fiha meaši ve aslih li ahireti-lleti fiha meadi. vedž'alil-hajate zijadeten li fi kulli hajrin vedž'alil-mevte rahaten li min kulli šerrin.”²⁰⁹

(Bože moj, popravi Ti meni moju vjeru, koja je moja zaštita, i popravi mi ovaj moj svijet na kojem živim; i popravi mi moj ahiret, na koji mi se je vratiti, i život mi učini povećanjem svakoga dobra, a smrt mi učini rasterećenjem od svakog zla!)

8. “Allahumme inni e'uzu bike minel-keseli vel-herami vel-magrami vel-me'sem. Allahumme inni e'uzu bike min azabinnari ve fitnetinnari ve fitnetil-kabri ve azabil-kabri, ve šerri fitnetil-gina ve šerri fitnetil-fakri, ve min šerri fitnetil-mesihid-dedždžal. Allahummagsil hatajaje bimaisseldži vel-berad. Ve nekki kalbi minel-hataja kema junekkasvebul-ebjedu mineddenes, ve ba'id bejni ve bejne hatajaje kema ba'adte bejnel-mešriki vel-magrib.”²¹⁰

(O moj Bože! Utječem Ti se od lijenosti i oronulosti, grijешenja i zaduženosti, od iskušenja kabura i kaburske patnje, od iskušenja Vatre i kazne Vatre te od zla iskušenja bogatstva. Utječem Ti se od iskušenja siromaštva. I utječem Ti se od iskušenja Mesiha-Dedždžala. O moj Bože! Saperi sa mene moje grijehе vodom od snijega i leda i očisti moje srce od grijehа kao što Si bijelo platno učinio čistim od zaprljanosti. I učini

²⁰⁹ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2087, br. hadisa 2720.

²¹⁰ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2344, br. hadisa 6014.

razdaljinu između mene i mojih grijeha kao što Si učinio razdaljinu između istoka i zapada.)

9. “Allahumme inni e’uzu biridake min sehatike ve e’uzu bi mu’afatike min ‘ukubetik, ve euzu bike mink, la uhsi senaen ‘alejk Ente kema esnejte ala nefsik.”²¹¹

(Utječem se Tvome zadovoljstvu od Tvoje srdžbe, utječem se oprostima Tvome od kazne Tvoje, utječem se Tebi od Tebe. Ne mogu iskazati zahvalnost Tebi. Ti si onakav kako si sam Sebe opisao.)

10. “Allahummagfir li ma kaddemtu va ma ehartu ve ma esrartu ve ma e’alentu, ve ma Ente e’alemu bihi minni. Allahummerzukni min ta’atike ma tehulu bejni ve bejne ma’sijetik, verzukni min hašjetike ma tubelliguni bihi rahmetek, verzukni minel-jekini ma tuhevvinu bihi alejje mesaibeddunja, ve barik li fi sem’i ve besari, vedž’al humelvarise minni. Allahumme ve huz bi se’ri min men zalemeni. Vensurni ala men ‘adani, ve la tedž’aliddunja ekbera hemmi, ve la meblega ‘ilmi. Allahumme ve la tusellit alejje men la jerhamuni.”²¹²

(Bože moj, oprosti mi ono što sam učinio i ono što ću učiniti, što sam prikrio i što sam obznanio, a što Ti znaš bolje od mene. Allahu, podari mi toliko bogobožnosti prema Tebi što će biti dovoljno da me spriječi od grijeha prema Tebi, i pokornost prema Tebi što će biti dovoljno da njome postignem Tvoju milost, i toliko uvjerenja kako ću lakše podnijeti ovosvjetska iskušenja. Učini da moj sluh i vid iskoristim u pokornosti prema Tebi, sve dok sam živ i dok me smrt ne zatekne. Učini da moja

²¹¹ Sahihu Muslim, 1. dio, str. 352, br. hadisa 486.

²¹² Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 709, br. hadisa 1934.

odmazda bude prema onima koji su mi nasilje činili i pomozu me protiv onih koji me budu napadali. Ne dozvoli da mi ovaj svijet bude najveća preokupacija i cilj mojih saznanja. Ne daj vlast nada mnogim onima koji neće imati milosti prema meni.)

11. “Allahummahfazni bil-islami kaimen vahfazni bil-islami kaiden vahfazni bil-islami rakiden. Ve la tušmit bi aduvven hasida. Allahumme inni eseluke min kulli hajrin hazainuhu bijedik, ve e’uzu bike mi kulli šerrin hazainuhu bijedik.”²¹³

(Bože, učini me od onih koji se čvrsto drže islama stojeći, sjedeći i ležeći i ne dozvoli da mi neprijatelji zlorado zavide. Molim te za svako dobro od tebe i utječem ti se od svakog zla.)

12. “Allahumme inni e’uzu bike min munkeratil-ahlaki vel-e’amali vel-ehvai.”²¹⁴

(Bože, utječem ti se od ružnih čudi, poslova i strasti.)

13. “Allahumme bi ‘ilmikel-gajbe ve kudratike ‘alel-halki ahjini ma ‘alimtel-hajate hajren li ve teveffeni iza kanetil-vefatu hajren li. Allāhumme inni es-eluke hašjeteke fil-gajbi veš-šehadeh, ve kelimtel-adli vel-hakki fil-gadabi ver-rida. Ve es-elukel-kasde fil-gina vel-fakr. Ve es-eluke ne‘imen la jebidu. Ve es-eluke kurrate ‘ajnin la tenkati‘u. Ve es-eluker-rida b‘adel-kadai ve es-eluke berdel-‘ajši b‘adel-mevti. Ve es-eluke lezzeten-nezari ila vedžhike veš-ševka ila likaike fi gajri darrae mudirretin ve la fitnetin mudilletin. Allāhumme zejjinna bi zinetil-imani vedž‘alna hudaten muhtedin.”²¹⁵

²¹³ Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 706, br. hadisa 1924.

²¹⁴ Sahihut-Tirmizi.

²¹⁵ Sahihu Ibn Hibban, 5. dio, str. 304, br. hadisa 1971.

(Allahu moj, Koji poznaješ nevidljivo i imaš moć stvaranja, daj mi da živim dok je za mene dobro da sam živ, i daj mi da umrem kada smrt bude bolja za mene. Allahu moj, molim te za strah prema Tebi i u tajnosti i na javi, i molim Te da mi podariš da govorim istinu i kada sam zadovoljan i kada sam u srdžbi, i molim Te da mi podariš umjerenost i kada sam imućan i kada sam u siromaštvu. Molim te za blagodat koja neće nestati i radost koja se neće presjeći i zadovoljstvo Tvojom odredbom, i molim Te za olakšanje poslije smrti. Molim te za slast gledanja u Tvoje lice i čežnju za susret s Tobom bez štete i iskušenja koja me mogu zadesiti. Allahu moj okiti nas ljepotama vjere i učini nas onima koji su upućeni i s upućenima.)

14. “Allahumme inni e’uzu bike minel-adžži vel-keseli vel-buhli vel-herami, ve e’uzu bike minel-kasveti vel-gafleti vez-zileti vel-meskeneti, ve e’uzu bike minel-fakri vel-kufri veš-širki ven-nifaki ves-sum’ati ver-rijai ve euzu bike mines-samemi vel-bekemi vel-džununi vel-beresi vel-džuzami ve sejjil-eskam.”²¹⁶

(Utječem Ti se, Bože, nemoći, lijenjosti, kukavičluka, oronulosti, od tvrda srca, od nemara, , poniženja i bijede. Utječem Ti se od siromaštva, nevjerstva, širka, neprijateljstva, lažnog prikazivanja i licemjerstva. Utječem Ti se od gluhoće, nijemosti, lepre, ludosti, gube i svih ružnih bolesti!)

15. “Allāhumme inni e’uzu bike minel-džu‘i fe innehu bi’sed-dadži‘i ve e’uzu bike minel-hijaneti fe inneha bi’setil-bitaneh.”²¹⁷

²¹⁶ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 300, br. hadisa 1023.

²¹⁷ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 304, br. hadisa 1029.

(Allahu moj, doista od Tebe tražim zaštitu od gladi jer je glad uistinu loš drug i utječem Ti se od izdajstva jer je ono loš pratilac.)

16. “Ja mukallibel-kulubi sebbit kulubena ala dinik.”²¹⁸

(O ti Koji srca okrećeš, učvrsti naša srca na Tvojoj vjeri.)

17. “Rabbi e’inni ve la tu’in alejje. Vensurni ve la tensur alejje. Vemkur li ve la temkur alejje. Vehdini ve jessiril-huda li vensurni ala men bega alejje. Rabbidž’alni leke šakiran leke zakiran leke evvahen leke mitva’an leke muhbiten evvahen muniba. Rabbi tekabbel tevbeti vagsil havbeti ve edžib d’aveti ve sebbit hudždžeti vehdi kalbi ve seddid lisani veslul sehimete kalbi.”²¹⁹

(Moj Gospodaru, pomози mi, a nemoj pomagati protiv mene! Pomози me, a nemoj pomagati druge protiv mene. Spletkari u moju korist, a ne protiv mene! Uputi me i olakšaj mi pristup uputi, i pomози me protiv onoga ko mi nepravdu čini. Gospodaru, učini da Ti mnogo zahvaljujem, i da Te mnogo spominjem, i da Te se mnogo bojim, i da Ti mnogo budem poslušан, i da se usrdno i iskreno Tebi obraćam! Gospodaru, primi moje pokajanje, obriši moje grijehе, udovolji mojoj molbi, učvrsti moj argument, uputi moje srce, učini da govorim ispravno i iz mog srca odstrani mržnju!)

18. “Allahumagfir li verhamni vehdini ve ‘afini verzukni.”²²⁰

²¹⁸ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 222, br. hadisa 943.

²¹⁹ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 227, br. hadisa 947.

²²⁰ Sahihu Muslim.

(Allahu moj, oprosti mi, smiluj mi se, uputi me, zaštititi me i opskrbi me.)

19. “Allahumme inni es’eluke minel-hajri kullihi ‘adžilihi ve adžilih, ma ‘alimtu minhhu ve ma lem e’alem, ve e’uzu bike mineš-šerri kullihi ‘adžilihi ve adžilih, ma ‘alimtu minhu ve ma lem e’alem. Ve es’elukel-džennete ve ma karrabe ilejha min kavlin ev ‘amel, ve e’uzu bike minen-nari ve ma karrabe ilejha min kavlin ev ‘amel. Ve es’eluke mimma se’eleke bihi Muhammedun sallallahu alejhi ve sellem, ve e’uzu bike mimma te’avveze bihi Muhammedun sallallahu alejhi ve sellem. Ve ma kadajte li min kada’in fedž’al ‘akibetehu rušda.”²²¹

(Allahu moj, od Tebe tražim svako dobro i brzo i odgođeno i ono koje Ti znaš, a ja ne znam. Utječem Ti se od svakog zla i brzog i odgođenog i onog kojeg Ti znaš, a ja ne znam. Molim Te za Džennet i riječi i djela koja vode ka njemu. Utječem ti se od Džehennema i riječi i djela koja vode ka njemu. Molim Te za dobro za koje Te molio Tvoj rob i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, i utječem Ti se od zla od kojeg Ti se utjecao Tvoj rob i vjerovjesnik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Molim Te da mi podariš lijep kraj na ovom svijetu.)

20. “Allahumme inneke ‘afuvvun tuhibbul-‘afve f’afu ‘anni.”²²²

(Allahu moj, Ti si onaj Koji prašta, voliš praštanje pa mi oprosti.)

²²¹ Sahihul-Džami'.

²²² Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 712, br. hadisa 1942.

21. “Allahumme e’inni ‘ala zikrike ve šukrike ve husni ‘ibadetik.”²²³

(Gospodaru moj, pomozi mi da Te spominjem, da Ti se zahvaljujem i da Te lijepo obožavam.)

22. “Allahumme inni es'eluke fi'lel-hajrati ve terkel-munkerat ve hubbel-mesakin ve en tagfira li ve terhameni ve iza eradte fitneten fi kavmin fe teveffeni gajre meftun. Ve es'eluke hubbek ve hubbe men juhubbuk ve hubbe ‘amelin jukarribbu ila hubbik.”²²⁴

(Allahu moj, tražim od Tebe da činim dobra djela a da ostavljam loša, da volim siromašne, da mi oprostiš, da mi se smiluješ, a kada budeš želio nekom narodu iskušenje da me usmrtiš neiskušana. Molim te za Tvoju ljubav, za ljubav onih koji Tebe vole i da volim djela koja će me približiti prema Tvojoj ljubavi!)

23. “Allahumme inni e’uzu bike min suil-kadai ve min derkiš-šekai ve min šematetil-e’adai ve min džehdil-belai.”²²⁵

(Allahu moj, utječem Ti se od loše presude, bezizlazne nesreće, neprijateljske zlobe i iscrpljujućeg iskušenja.)

24. “Allahumme, inni zalemto nefsi zulmen kesira, ve la jagfiruzzunube illa ente, fagfir li magfiraten min indike, verhamni, inneke entel-gafurur-rahim.”²²⁶

²²³ Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 677, br. hadisa 1838.

²²⁴ Sahihut-Tirmizi.

²²⁵ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2080, br. hadisa 2707.

²²⁶ Sahihul-Buhari, 1. dio, str. 286, br. hadisa 799.

(Allahu moj, ja sam sebi veliku nepravdu učinio, a grijeha ne oprašta niko osim Tebe, pa mi oprostí Svojim oprostom, smiluj mi se, jer, zaista si Ti Onaj koji puno prašta i koji je Milostiv.)

25. “Allahumme inni e’uzu bike min šerri sem’i ve min šerri besari ve min šerri lisani ve min šerri kalbi ve min šerri menijji.”²²⁷

(Gospodaru, čuvaj me zla mog sluha i vida, zla mog jezika i srca i zla mog nefsa - strasti.)

26. “Allahumme inni e’uzu bike minel-fakri vel-killeti vez-zilleti, ve e’uzu bike min en azlem ev uzlim.”²²⁸

(Gospodaru, zaštiti me od siromaštva, bijede i poniženja, i zaštiti me od toga da činim nepravdu ili da se meni čini nepravda.)

27. “Allahumme inni es’eluke birahmetikelleti vesi’at kulle šejin en tagfira li zunubi.”²²⁹

(Gospodaru, molim te Tvojom milošću koja obuhvata sve, da mi oprostíš grijeha.)

28. “Allahumme entel-meliku la ilahe illa ente. Ente rabbi ve ene abduk. Zalemtu nefsi ve e’ateraftu bi zenbi fagfir li zunubi džemi’a. Innehu la jagfiruzzunube illa ente. Vehdini liahsenil-ahlaki la jehdi li ahseniha illa ente. Vasrif ‘anni sejjieha la jasrifu ‘anni sejjieha illa ente.”²³⁰

²²⁷ Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 715, br. hadisa 1953.

²²⁸ Sunen Ebu Davuda, 2. dio, str. 91, br. hadisa 1544.

²²⁹ Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 583, br. hadisa 1535.

²³⁰ Sahihu Muslim, 1. dio, str. 534, br. hadisa 771.

(Allahu moj, Ti si vladar, nema boga osim Tebe. Ti si moj Gospodar, a ja sam tvoj rob. Zaista sam prema sebi nepravedan bio. Priznajem svoje grijehе, pa mi ih sve oprosti, jer ih samo ti oprostiti možeš. Podari mi najljepšu ćud koju mi niko osim Tebe ne može dati , a od loše me saćuvaj , to samo Ti možeš.)

29. “Allahummekfini bihalalike ‘an haramike ve agnini bifadlike ‘an men sivak.”²³¹

(Gospodaru, zadovolji me onim što je dozvoljeno da ne posežem za onim što je zabranjeno i učini me, Tvojom dobrotom, neovisnim od drugih.)

30. “Allahummaksim lena min hašjetike ma tehulu bihi bejnena ve bejne me'asik, ve min ta'atike ma tubelliguna bihi džennetek, ve mine-l-jekini ma tuhevvinu bihi 'alejna mesaibe-d-dun'ja. Ve metti'na bi esma'ina ve ebsarina ve kuvvetina ma ahjejtена, vedž'alhu-l-varise minna, vedž'al se'rena 'ala men zalemena, vensurna 'ala men 'adana, ve la tedž'al musibetena fi dinina, ve la tedž'ali-d-dun'ja ekber hemmina ve la meblega 'ilmina, ve la tusellit 'alejna men la jerhamuna!”²³²

(Allahu, učini da Te se toliko bojimo koliko će biti dovoljno da Ti ne grijеšimo, da Ti se toliko pokoravamo koliko će biti dovoljno da u Džennet Tvoj uđemo i podari nam ćvrsto vjerovanje koje će nam dunjalućke poteškoće olakšati. Allahu, podari nam dobro našeg sluha, našeg vida i naše snage sve dok traje naš dunjalućki život i daj nam da s tim blagodatima i umremo. Učini da kazna stigne onoga ko nam je nepravdu učinio

²³¹ Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 721, br. hadisa 1973.

²³² Sunenut-Tirmizi, 5. dio, str. 528, br. hadisa 3502.

i pomozí nam protiv našeg neprijatelja. Ne dozvoli da nas nesreća zadesi u našoj vjeri, ne učini dunjaluk našom najvećom brigom, niti dometom našeg znanja i ne potčini nas onome ko nam se neće smilovati!)

31. “Allahummehdini ve seddidni.”²³³

(Allah moj, uputi me i izvedi na pravi put.)

32. “Allahumme-hdini fimen hedejte, ve 'afini fimen 'afejte, ve tevelleni fimen tevellejte, ve barik li fima e'atajte, ve kini šerra ma kadajte, inneke takdi ve la jukda 'alejke, ve innehu la jezillu men valejte, tebarekte Rabbena ve te' alejte.”²³⁴

(Allahu, uputi me među one koje si već uputio, oprosti mi s onima kojima si već oprostio, preuzmi odgovornost nada mnom s onima nad kojima si već preuzeo, sačuvaj me od zla odluka koje si već donio, jer Ti propisuješ stvari, a ne obratno, i neće biti ponižen onaj koga si Ti u zaštitu uzeo. Blagoslovljen si, Gospodaru naš, i Uzvišen.)

33. “Allahumme lekel-hamdu mil'es-semavati ve mil'el-erdi ve mil'e ma bejnehumu ve mil'e ma ši'te min šej'in ba'du. Allahumme tahhirni bis-seldži wel-beredi wel-ma'il-barid. Allahumme tahhirni minez-zunubi vel-hataja kema junekkas-sevbul-ebjedu minel-veseh.”²³⁵

(Bože, hvala Ti onoliko koliko može napuniti nebesa, koliko može napuniti zemlju, koliko može napuniti prostor između njih i onoliko koliko Ti hoćeš poslije toga. Gospodaru, snijegom,

²³³ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2090, br. hadisa 2725.

²³⁴ Sahihu Ibn Huzejme, 2. dio, str. 151, br. hadisa 1095.

²³⁵ Sahihu Muslim, 1. dio, str. 346, br. hadisa 476.

gradom i ledenom vodom saperi s mene grijeha kao što se prljavština sapire s bijele odjeće.)

34. “Allahummagfir li zenbi kullehu dikkahu ve džillehu ve evvelehu ve ahirahu ve ‘alanijjetehu ve sirrahu.”²³⁶

(Allahu moj, oprosti mi sve grijeha, male i velike, ranije i kasnije, javne i tajne.)

35. “Allahumme inni es’elukes-sebate fil-emri vel-‘azimete aler-rušdi, ve es’eluke šukra ni’metike ve husne ‘ibadetik. Ve es’eluke min hajri ma ta’lemu, ve estagfiruke lima ta’lemu, inneke ente ‘allamul-gujub.”²³⁷

(Allahu moj, ja Te uistinu molim za postojanost u islamu i odlučnost na Pravome putu. Molim Te da me učiniš od zahvalnih na Tvojim blagodatima i od onih koji te lijepo obožavaju. Molim Te za svako dobro koje Ti znaš i da mi oprostiš sve grijeha za koje Ti znaš, jer samo Ti znaš sve tajne.)

JUTARNJI I VEČERNJI ZIKR

Jedan od razloga koji vodi zadovoljstvu Allaha Uzvišenog i koji štite od zla i iskušenja je redovno prakticiranje jutarnjeg i večernjeg virda. Zbog vrijednosti ova dva dijela dana, njihovi zikrovi su spomenuti u Kur’anu časnom u različitim ajetima i brojnim formama kako bi pobudili jaku motivaciju da se okoristi od njih, od dobra i blagoslova koji je u njima. Allah Uzvišeni je rekao:

²³⁶ Sahihu Muslim, 1. dio, str. 350, br. hadisa 483.

²³⁷ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 215, br. hadisa 935.

Gospodara svoga krajem i početkom dana veličaj i hvali!²³⁸

**Veličaj Gospodara svoga i zahvaljuj Mu prije sunčeva
izlaska i prije zalaska.**²³⁹

**O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i
navečer Ga veličajte.**²⁴⁰

Ova dva vremena u toku dana (jutro i predvečerje) su specifična po ovim zikrovim, a onaj ko ih redovno prakticira i čvrsto vjeruje u njih, Allahovom dozvolom, bit će mu zaštita i pomoć tog dana, snaga i motivacija u njegovom životu, te put i način postizanja Allahovog zadovoljstva. Neophodno je da svaki musliman redovno prakticira ove zikrove i da ih smatra najvažnijim prioritetima. Vrijeme početka sabahskog (jutarnjeg) virda počinje od sabaha i traje do izlaska sunca, a vrijeme večernjeg zikra nastupa nakon ikindijskog namaza i traje do zalaska sunca.

DIO O JUTARNJIM I VEČERNJIM ZIKROVIMA

1. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: **“Kada neko od vas osvane, neka kaže – Asbahna ve asbahal-mulku lillahi rabbil-‘alemin. Allahumme inni es’elukel-hajra hazel-jevmi, fethahu ve nasrahu ve nurau, ve beraketehu ve udahu. Ve e’uzu bike min šerri ma fihi ve šerri ma ba’dehu (Osvanusmo, a osvanu i vlast Allahova, Gospodara svjetova. Allahu, molim te za dobro ovog dana, nafaku, pomoć, svjetlo, blagoslov i uputu. Utječem ti se od zla ovoga dana i zla nakon**

²³⁸ Gafir 55.

²³⁹ Kaf 39.

²⁴⁰ Al-Ahzab 41-42.

njega) – zatim kada omrkne neka kaže isto.”²⁴¹

2. Abdu Allah ibn Mes’ud prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kada omrkne učio: **“Emsejna ve emse-l-mulku lillahi, ve-l-hamdu lillahi, la ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu. Lehu-l-mulku ve lehu-l-hamdu ve huve ’ala kulli šej’in kadir. Rabbi es’eluke hajre ma fi hazihi-l-lejleti ve hajre ma ba’deha, Ve e’uzu bike min šerri hazihi-l-lejleti ve šerri ma ba’deha. Rabbi e’uzu bike mine-lkeseli ve sui-l-kiberi. Rabbi e’uzu bike min ’azabin fi-n-nari ve ’azabin fi-l-kabri.”²⁴²**

(U noć udosmo i noć dočeka svekolika Allahova vlast. Hvala Allahu i nema boga koji zaslužuje da se istinski obožava osim Njega Jedinog, Koji druga nema. Njemu pripada sva vlast i svaka pohvala i on nad svačim ima moć. Allahu, molim Te za sva dobra ove noći i za dobra poslije nje. I utječem Ti se od zla ove noći i zla poslije nje. Gospodaru moj, Tebi se sklanjam pred lijenošću i zlohudom ohološću. Tebi se sklanjam pred kaznom Džehennema i kaburskom kaznom.)

3. Osman ibn Affan, Allah bio sa njim zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“ko kada osvane kaže: Bismillahillezi la jedurru me’asmihi šej’un fil erdi ve la fis-semai ve huves- semi’ul-‘alim** (U ime Allaha s čijim imenom ništa ne može naštetiti ni na Zemlji ni na nebu, i On sve čuje i zna) **tri puta, neće mu naškoditi nikakvo zlo sve dok ne omrkne, a ako to isto kaže kada omrkne, neće mu ništa moći nauditi sve dok ne svane.”²⁴³**

²⁴¹ Sunen Ebu Davuda, 4. dio, str. 322, br. hadisa 5084.

²⁴² Sahihu Muslim, 4. dio, str.2089, br. hadisa 2723.

²⁴³ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 132, br. hadisa 852.

4. Ebu Hurejre pripovijeda da je neki čovjek došao Allahovom Poslaniku, neka je na njega Božiji mir i spas, i rekao: **“Snašla me velika nevolja, napao me je akreb sinoć.”** Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, reče: **“Da si rekao kada se smračilo – E’uzu bi kelimatillahit-tammati min šerri ma halek – (Utječem se savršenim Allahovim riječima od svakog zla), ne bi ti naškodilo.”**²⁴⁴

5. Enes, Allah bio sa njim zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Onaj ko, kada osvane ili omrkne, kaže: ‘Allâhumme innî asbahtu ušhiduke ve ušhidu hamelete aršike ve melâiketike ve džemî’a halkike bi enneke entellâhu lâ ilâhe illâ ente ve enne Muhammeden ‘abduke ve rasûluk’ (Allahu moj, uzimam za svjedoka Tebe, i uzimam za svjedoke nosioce Tvoga Arša, Tvoje meleke i sva Tvoja stvorenja da si Ti Allah, da nema boga koji zaslužuje da se obožava osim Tebe, da Si Jedan i da je Muhammed Tvoj rob i Tvoj poslanik), Allah će osloboditi četvrtinu njegovog tijela od vatre. Ko bude ove riječi rekao dva puta, Allah će mu osloboditi polovinu tijela od vatre, ko bude rekao tri puta, tri četvrtine tijela će mu biti oslobođene od vatre, a ko bude ove riječi izgovorio četiri puta, Allah će ga cijelog osloboditi od džehennemske vatre.”**²⁴⁵

6. Ebu Hurejre, Allah bio zadovoljan sa njim, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Ko kaže: ‘La ilahe illallahu vahdehu la šerike lehu, lehul mulku ve lehul hamdu ve huve alla kulli šej’in kadir’ (Nema boga**

²⁴⁴ Sahihu Muslim, 4. dio, str.2081, br. hadisa 2709.

²⁴⁵ Sunen Ebu Davuda, 4. dio, str. 317, br. hadisa 5069.

sem Allaha, On nema sudruga, Njemu pripada sva vlast, Njemu pripada sva hvala i On je svemoćan), *u jednom danu stotinu puta, kao da je oslobodio deset robova, upiše mu se stotinu dobrih djela i pobriše stotinu loših. Biće mu zaštita od šejtana toga dana sve dok ne omrkne. Niko neće učiniti bolje od onoga što je on uradio, osim onoga ko to više puta izgovori.*"²⁴⁶

7. Šeddad bin Evs, Allah bio sa njim zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: *“Najvrijedniji istigfar je da proučiš: ‘Allahumme Ente Rabbii, la ilahe illa Ente, halakteni, ve ene abduke, ve ene 'ala 'ahdike ve va'dike mesteta'tu, e'uzu bike min šerri ma sana'tu, ebu'u leke bi ni'ametike alejje, ve ebu'u leke bizenbii, fagfir li fe innehu la jagfiru-z-zunube illa Ente!’* (Allahu moj, Ti si moj Gospodar, nema boga koji zaslužuje da se istinski obožava osim Tebe, Ti si me stvorio i ja sam Tvoj rob, ispunjavam zavjet Tebi koliko mogu, Tebi se utječem od zla koje sam uradio, priznajem Tvoje blagodati prema meni, i Tebi priznajem svoj grijeh, pa mi oprost, jer grijeh ne oprašta niko osim Tebe!) *“Ko kaže ovaj istigfar (dovu) ujutro čvrsto vjerujući u njegove riječi, te umre tog dana prije nego omrkne, on je od stanovnika Dženneta, ako ga kaze u toku noći čvrsto ubijeden u te riječi i umre prije nego svane, pa i on je od stanovnika Dženneta.”*²⁴⁷

8. Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kada osvane, govorio: *“Allahumme bike asbahna ve bike emsejna ve bike nahja ve bike nemutu ve ilejken-nušur”* (Gospodaru moj, Tvojom voljom osvićemo i omrknemo, Tvojom voljom živimo i umiremo i u Tebi je

²⁴⁶ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2351, br. hadisa 6040.

²⁴⁷ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2323, br. hadisa 5947.

proživljenje). **A kada bi omrknuo proučio bi: “Allahumme bike emsejna ve bike nahja ve bike nemutu ve ilejken-nušur”** (Gospodaru moj, Tvojom voljom omrknemo, Tvojom voljom živimo i umiremo i u Tebi je proživljenje).²⁴⁸

9. Mu'az bin Abdu Allah bin Hubejb prenosi od svoga oca da je rekao: **“Jedne kišne, tmurne noći izašli smo tražeći Allahovog Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, da nas predvodi u namazu. Kada smo ga našli upitao je – Da li ste klanjali (obavili namaz)? – Zašutio sam ne znajući šta da kažem. Zatim je rekao – Uči! Na to nisam ništa odgovarao. Nakon toga je još dva puta ponovio isto, a ja sam onda rekao – Šta da učim? Na to je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao - Uči “Kul uvallahu ehad” i “mu'avvizetejn” (sure Felek i Nas) kada omrkneš i osvaneš po tri puta, bit će ti dovoljno da te štite od svakog zla.”**²⁴⁹

10. Ebu Hurejre, Allah bio sa njim zadovoljan, prenosi da je Ebu Bekr, Allah bio sa njim zadovoljan, rekao: **“O Allahov Poslaniče, kaži mi šta da učim kada osvanem i kada omrknem.”** Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, mu odgovori: **“Kaži: *Allahumme 'alimel-gajbi veš-šehadeti fatiras-semavati vel-erdi rabbe kulli šej'in ve melikehu ešhedu en la ilahe illa ente e'uzu bike min šerri nefsii ve min šerriš-šejtani ve širkihii*”** (Gospodaru moj, Poznavaoče nevidljivog i vidljivog, Stvoritelju nebesa i Zemlje, Gospodaru svega što postoji i njihov Vladaru, Svjedočim da nema boga osim Tebe, utječem Ti se od zla samoga sebe, i zla

²⁴⁸ Sunen Ebu Davuda, 4. dio, str. 317, br. hadisa 5068.

²⁴⁹ Sunen Ebu Davuda, 4. dio, str. 321, br. hadisa 5082.

šejtana i njegovog nevjerovanja) – **izgovori to kad ustaješ i kad hoćeš zanoćiti i kad privilegneš.**”²⁵⁰

11. Od Ibn Omera, Allah bio zadovoljan sa njima, se prenosi da je rekao: **“Kad god bi omrknuo i osvanuo, Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, bi proučio ove dove: ‘Allahumme inni es’elukel-‘afijete fid-dunja vel-ahirati, Allahumme es’elukel-‘afve vel-‘afijete fi dini ve dunjaje, ve ehli ve mali, Allahummestur ‘avrati, ve amin rav’ati, Allahummehfazni min bejni jedejje ve min halfi, ve ‘an jemini, ve ‘an šimali, ve min fevki, ve e’uzu bi ‘azametike en ugtale min tahti.’”**²⁵¹ (Gospodaru moj, ja Te molim da mi podariš zdravlje na ovome svijetu i na ahiretu, Gospodaru moj, ja Te molim za oprost i krijepost u mojoj vjeri i životu, u mojoj porodici i imetku, Gospodaru moj, pokrij moje sramote, i sačuvaj me svih strahoba, Gospodaru moj, sačuvaj me sprijeda, odzadi, s desna, s lijeva i odozgo, utječem se Tvojom veličinom da me zemlja poklopi).

12. Prenosi se da je Abdur-Rahman bin Ebu Bekr upitao svoga oca: **“O oče, čujem te da svako jutro učiš riječi: ‘Allahumme ‘afini fi bedeni, Allahumme ‘afini fi sem’i, Allahumme ‘afini fi besari, la ilahe illa ente’”** (Allahu, podari zdravlje mome tijelu, Allahu, podari zdravlje mome sluhu, Allahu, podari zdravlje mome vidu, nema boga koji zaslužuje da se istinski obožava osim Tebe), **ponavljaš ih po tri puta kada osvaneš i kada omrkneš.” Otac mu odgovori: “Allahovog Poslanika,**

²⁵⁰ Sunenut-Tirmizi, 5. dio, str. 467, br. hadisa 3392.

²⁵¹ Sahihu Ibn Hibban.

neka je na njega Božiji mir i spas, sam čuo kako izgovara te riječi, pa želim da slijedim njegovu praksu.”²⁵²

13. Enes bin Malik prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao Fatimi: **“Šta te sprječava da poslušаш ono što ću ti oporučiti? Kada osvaneš i kada omrkneš, izgovori riječi: Ja Hajju ja Kajjumu bi rahmetike estegisu, aslih li še‘ni kullehu ve la tekilni illa nefsi tarfete ajnin²⁵³** (O Ti Živi, Postojani, molim Te za obilatu milost Tvoju - popravi stanje moje svako i ne prepusti me sebi samom ni jednog trenu!).”

14. Ebu Hurejre, Allah bio zadovoljan sa njim, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Ko ujutru i naveče sto puta prouči “Subhanallahi ve bi hamdihi”** (Neka je slavljen i uzvišen Allah), **niko na Sudnjem danu neće imati bolje djelo od njega, osim onoga ko isto prouči ili još više.”²⁵⁴**

15. Ebu Zerr, Allah bio sa njim zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Ko nakon sabahskog namaza, prije nego ustane s mjesta gdje je klanjao i prije no što s nekim progovori, kaže deset puta – La ilahe illallahu vahdehu la šerike leh, lehul-mulku ve lehul-hamdu, juhji ve jumitu, ve huve ‘ala kulli šej’in kadir –** (Nema boga koji zaslužuje da se istinski obožava sem Allaha, On nema sudruga, Njemu pripada sva vlast, Njemu pripada sva hvala, On daje život i smrt, i On je svemoćan), **upisat će mu se deset**

²⁵² Sunen Ebu Davuda, 4. dio, str. 324, br. hadisa 5090.

²⁵³ Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 730, br. hadisa 2000.

²⁵⁴ Sahihu Muslim, 4. dio, str.2071, br. hadisa 2692.

dobrih i izbrisat će mu se deset loših djela, i podići će mu se stepen za deset deredža. To će mu biti zaštita od svakog zla toga dana, i bit će sačuvan od šejtana. Djela mu toga dana ne može uništiti ništa osim širka - mnogoboštva.²⁵⁵

16. Abdu Allah bin Ganam el-Bejadi prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Ko kada jutro osvane kaže – Allahumme ma asbaha bi min-ni`metin ev bi-ehadin min halkike, fe minke vahdeke, la šerike leke. Fe leke-l-hamdu ve lekeš-šukr** (Gospodaru moj! Nijedna blagodat, kojom si mene jutrom blagodario ili koju si podario nekome od Tvojih bića, nije ni od koga drugog osim od Tebe Jedinoga, Koji druga nemaš. Tebi svaka pohvala i zahvala pripadaju), **ispunio je svoju zahvalnost Allahu Uzvišenom za taj dan, a ko ovo prouči naveče, ispunio je svoju zahvalnost Njemu za tu noć.**”²⁵⁶

PRIGODNE DOVE KOJIM SE VJERNIK MOŽE ZAŠTITITI

1. Šta se uči prije spavanja

Ebu Hurejre, r.a., pripovijeda: „Allahov *Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, me jednom prilikom opunomoćio da čuvam ramazanski zekat pa mi je došao jedan čovjek i počeo da grabi hranu. Uhvatio sam ga i rekao mu: ‘Reći ću te Allahovom Poslaniku, neka je na njega Božiji mir i spas’* Čovjek je rekao: *‘Jasam potreban, imam porodicu, ovo mi je prijeko potrebno!*

²⁵⁵ Sunenut-Tirmizi, 5. dio, str. 515, br. hadisa 3474.

²⁵⁶ Zadul-Me'ad.

'Ebu Hurejre kaže: 'Ja sam ga pustio, a kada je osvanulo, Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, me upita: 'O Ebu Hurejre, šta je sinoć uradio tvoj zarobljenik?' Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, požalio mi se da je u prijekoj potrebi i da ima porodicu, pa sam mu se smilovao i pustio ga.' Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, na to reče: 'Slagao te, on će se sigurno opet vratiti.'

Kada mi Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, to reče, bio sam siguran da će ponovo doći. Postavio sam mu zasjedu, pa kada je došao i počeo grabiti, ja sam ga opet uhvatio. Rekao sam mu: 'Reći ću te Allahovom Poslaniku!' On mi reče: 'Pusti me, ja sam potreban, imam porodicu. Neću se više vraćati.' Smilovao sam mu se i opet ga pustio. Kad sam osvanuo, Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, me upita: 'O Ebu Hurejre, šta bi s tvojim zarobljenikom?' Rekao sam: 'Allahov Poslaniče, požalio mi se da je u prijekoj potrebi i da ima porodicu, pa sam mu se smilovao i pustio ga.' Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, reče: 'Slagao te! Sigurno će se opet vratiti.'

Postavio sam mu zasjedu po treći put, pa kada je došao i počeo da grabi hranu, ja sam ga uhvatio i uzviknuo: 'Reći ću te Allahovom Poslaniku, neka je na njega Božiji mir i spas! Evo, već treći put govoriš kako se neće vratiti, a opet si se vratio!' On mi reče: '***Pusti me, a ja ću te podučiti riječima u kojima će ti Allah, dž.š., dati veliku korist. 'Koje su to riječi?' upitao sam. On odgovori: 'Kada legneš u svoju postelju prouči Ajeti-Kursijju, pa će pored tebe biti čuvar poslan od Allaha, i šejtan ti se neće primaći sve dok ne osvaneš.***' Nakon toga, ja sam ga pustio. Kada je osvanulo, Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, me upita šta je bilo sinoć i nakon što sam mu ispričao, on mi reče: '***Istinu je rekao, mada on puno laže! Znaš li ti, Ebu Hurejre, s kim si ti razgovarao, evo već tri večeri?***'

Nako što sam kazao da ne znam, Allahovo Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, reče: ‘To je bio šejtan.’²⁵⁷

Ebu Hurejre prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: “Kada neko nakon što se probudio iz sna ustane iz postelje, neka, prije nego što ponovo legne, dobro otrese svoj pokrivač (rubove njegove) tri puta, jer on ne zna šta je poslije njega u nju ušlo (prašina, razni insekti, bube i sl.)²⁵⁸. A kad se već nasloni u postelji, neka izgovori dovu: “Bismike Rabbi veda’tu dženbi ve bike erfe’uhu, fe in emsekte nefsi fe-rhamha ve in erselteha fa-hfazha bima tahfezu bihi ibadekes-salihine” – S Tvojim imenom, Gospodaru moj, legoh na bok i ako bude Tvoja volja, podići ću se. Ako uzmeš moju dušu, budi milostiv prema njoj²⁵⁹, a ako je vratiš, zaštititi je kao što si zaštitio Svoje dobre robove!”²⁶⁰

Aiša, Allah bio sa njom zadovoljan, kazuje: “Svake noći kad bi, Poslanik, Allah mu se smilovao i spasio ga, pošao na spavanje i legao u postelju, sastavio bi otvorene dlanove prema licu, puhnuo u njih i proučio (u njih) suru Ihlas, Felek i Nas, te potom potrao dlanovima svoje tijelo koliko može dohvatiti, počevši od glave i prednjeg dijela tijela; to bi ponovio tri puta.”²⁶¹

Huzejfe, Allah bio zadovoljan sa njim, prenosi da kada bi Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, htio leći

²⁵⁷ Sahihul-Buhari, 2. dio, str. 812, br. hadisa 2187.

²⁵⁸ Savremena nauka je otkrila postojanje “krevet-buba”, čiji je naučni naziv na engleskom cimex lectularius – bed bugs.

²⁵⁹ Uzvišeni Allah je rekao: „Allah uzima duše u času njihove smrti, a i onih koji spavaju, pa zadržava one kojima je odredio da umru, a ostavlja one druge do roka određenog. To su, zaista, dokazi za one koji razmišljaju.“ (Az-Zumar 42), također kaže Uzvišeni: „On vas noću uspavljuje – a zna i šta ste preko dana griješi...” (Al-An'am 60)

²⁶⁰ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2329, br. hadisa 5961.

²⁶¹ Sahihul-Buhari, 4. dio, str. 1916, br. hadisa 4729.

legao bi na bok, stavio ruku pod obraz, a zatim proučio: **“Allahumme bismike emutu ve ahja”** (Allahu moj, u Tvoje ime umirem i živim), a kada bi se probudio proučio bi: **“El-hamdu lillahillezi ahjana ba'de ma ematena ve ilejhin-nušur”** (Hvala Allahu Koji nas je oživio nakon što nas je usmratio i Njemu ćemo se vratiti).²⁶²

Od Abdu Allaha ibn Mes'uda, Allah bio sa njim zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Ko navečer prouči dva posljednja ajete iz sure Al-Bakarah, bit će mu dovoljna zaštita te noći.”**²⁶³

2. Dova prilikom ružnog, odnosno lijepog sna

Ebu Katade, Allah bio sa njim zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Lijepi snovi su od Allaha, a ružni od šejtana, pa ko sanja nešto ružno neka blago puhne u lijevu stranu tri puta i neka kaže – e'uzu billahi mineš-šejtanir-radžim** (utječem se Allahu od prokletog šejtana). **Tada mu šejtan ne može naškoditi i on se ne može prikazati u mom liku.”**²⁶⁴

Ebu Se'id El-Hudrijj, Allah bio zadovoljan sa njim, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Lijepi snovi su od Allaha, pa kada ih neko od vas sanja, neka zahvali Allahu i neka priča o njima. Ružni snovi su od šejtana, pa kada ih neko sanja, neka zatraži zaštitu kod Allaha od njihova zla i neka ih ne spominje nikom, tada mu neće naškoditi.”**²⁶⁵

²⁶² Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2327, br. hadisa 5955.

²⁶³ Sahihul-Buhari, 4. dio, str. 1914, br. hadisa 4722.

²⁶⁴ Sahihul-Buhari, 6. dio, str. 2568, br. hadisa 6594.

²⁶⁵ Sahihul-Buhari, 6. dio, str. 2582, br. hadisa 6638.

3. Dova prilikom straha i nemira u snu

Djed ‘Amra bin Šu’ajba prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Kada se neko od vas uplaši u snu neka prouči – E’uzu bi kelimati-l-Lahi-t-tammati min gada bihi ve ‘ikabihi ve šerri ‘ibadihi ve min hemezati-š-šejatini ve en jahdurun** (Zaštitu tražim pomoću Allahovih savršenih Riječi pred srdžbom Njegovom i kaznom Njegovom, protiv zla robova Njegovih, te protiv šejtanskih nagovaranja na zlo i njihova prisustva) – **tada mu neće naškoditi.**”²⁶⁶

4. Dova nakon buđenja iz sna

Huzejfe, Allah bio zadovoljan sa njim, prenosi da kada bi Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, htio leći legao bi na bok, stavio ruku pod obraz, a zatim proučio: **“Allahumme bismike emutu ve ahja”** (Allahu moj, u Tvoje ime umirem i živim), a kada bi se probudio proučio bi: **“El-hamdu lillahillezi ahjana ba’de ma ematena ve ilejhin-nušur”** (Hvala Allahu Koji nas je oživio nakon što nas je usmratio i Njemu ćemo se vratiti).²⁶⁷

5. Dova prije ulaska u toalet

Enes, Allah bio zadovoljan sa njim, prenosi da bi Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, prije ulaska u toalet proučio: **“Allahumme inni e’uzu bike minel-hubusi vel-habais”** – (Allahu moj, utječem ti se od muških i ženskih šejtana), a ušao bi lijevom nogom.²⁶⁸

²⁶⁶ Sahihut-Tirmizi.

²⁶⁷ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2327, br. hadisa 5955.

²⁶⁸ Sahihul-Buhari, 1. dio, str. 66, br. hadisa 142.

6. Dova nakon izlaska iz toaleta

Aiša, Allah bio sa njom zadovoljan, prenosi da bi Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, iz toaleta izlazio desnom nogom i proučio bi “**Gufraneke**” (Bože, oprost mi).²⁶⁹

7. Dova prilikom izlaska iz kuće

Ummu Seleme, Allah bio sa njom zadovoljan, prenosi da bi Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kada bi izašao iz svoje kuće proučio: **Bismillahi, rabbi e’uzu bike en ezille ev edille ev azlime ev uzleme ev edžhele ev judžhele alejje** – U ime Allaha, Gospodaru moj, molim Ti se da ne zalutam ili ne budem zaveden (u zabludu), da ne činim nasilje ili da meni ne bude učinjeno - da ne budem neznanica ili da se na meni neznanje ne ispolji.²⁷⁰

Enes b. Malik, Allah bio sa njim zadovoljan, veli da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **„Kada čovjek izađe iz svoje kuće i rekne – Bismillahi tevekkeltu alallahi ve la havle ve la kuvvete illa billahi** – (U ime Allaha, oslanjam se na Allaha, nema moći niti snage bez Allaha) – **rekne mu se: - Dovoljno ti je, upućen si i zaštićen; i šejtan pobjegne od njega. Šejtan tada drugom šejtanu kaže: - Kako ćeš sa čovjekom koji je upućen, zaštićen i sačuvan?**“²⁷¹

8. Dove prilikom ulaska, odnosno izlaska iz džamije

Ebu Humejd prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Kada neko od vas uđe u džamiju, neka kaže – Allahummeftah li ebvabe rahmetik** – (Allahu

²⁶⁹ Sahihu Ibn Hibban, 4. dio, str, 291, br. hadisa 1444.

²⁷⁰ Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 700, br. hadisa 1907.

²⁷¹ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str, 104, br. hadisa 822.

moj, otvori mi vrata Tvoje milosti), **a kada izlazi iz džamije neka prouči – Allahumme inni es’eluke min fadlik** – (Allahu moj, podari mi od dobara Tvojih!)²⁷² U džamiju se ulazi desnom nogom, a iz nje izlazi lijevom.

9. Dova prilikom ulaska u kuću

Ebu Malik el-Eš’ari, Allah bio sa njim zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Kada čovjek uđe u svoju kuću, neka prouči – Allahumme inni es’eluke hajral-mevledži ve hajral-mahradži. Bismillahi veledžna ve bismillahi haradžna, ve ‘alallahi rabbina tevekkelna** – (Allahu, molim Te za dobro prilikom ulaska i izlaska, s Tvojim imenom smo ušli i izašli i na Allaha, Gospodara našega, se oslanjamo), **zatim neka poselami svoju porodicu.”**²⁷³

10. Dova koja se uči prilikom skupa i kao otkup za grijeha počinjene na tom skupu

Ebu Hurejre, Allah sa njim bio zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Onaj ko bude prisustvovao nekom skupu gdje ima puno beskorisnog govora, prije nego napusti taj skup neka kaže – Subhanekallahumme rabbena ve bi hamdike, la ilahe illa ente, estagfiruke ve etubu ilejk** – (Slavljen neka si Allahu, Gospodaru naš, hvaljen neka si! Nema božanstva koje zaslužuje da se istinski obožava osim Tebe, molim Te da mi oprostiš i

²⁷² Sahihu Muslim, 1. dio, str. 494, br. hadisa 713.

²⁷³ Sunen Ebu Davuda, 4. dio, str. 325, br. hadisa 5096.

kajem Ti se.), **bit će mu oprošteni grijesi koje je počinio na tom skupu.**²⁷⁴

11. Dova prilikom polaska na put

Abdu Allah ibn Omer, Allah bio zadovoljan sa njima, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kada bi se popeo na svoju jahalicu s namjerom da pođe na put, proučio: **“Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber. Subhane-l-lezi sehhare lena haza ve ma kunna lehu mukrinine, ve inna ila Rabbina le munkalibun. Allahumme inna nes‘eluke fi seferina haza el-birre, ve-t-takva ve mine-l-'ameli ma terda. Allahumme hevvin 'alejna seferena haza va-tvi' 'anna bu‘dehu. Allahumme Ente-s-Sahibu fi-s-sefari ve-l-halifetu fi-l-ehli. Allahumme inni e'uzu bike min va'sai-s-seferi ve keabeti-l-menzari ve sui-l-munkalebi fi-l-mali ve-l-ehli”**.

- Allah je najveći, Allah je najveći, Allah je najveći. Neka je slavljen Onaj Koji nam je omogućio ovo putovanje, a mi ga ne bismo bili sposobni obaviti sami. Mi se, doista, Gospodaru našem vraćamo. Allahu, molimo Te da nas prati dobro na putu našem i odanost Tebi, a od naših djela samo ona kojima si Ti zadovoljan! Allahu, olakšaj nam ovo putovanje, a razdaljinu njegovu učini podnošljivom! Allahu, Ti si Gospodar na putu i Čuvar u porodici, zato - zaštititi me od zamora i nesreća na putu, te tuge koja bi me mogla zadesiti zbog imovine i porodice! - **A, kada se povrati kući s puta, prouči se ista dova i još doda: "Ajibune, taibune, 'abidune, li rabbina hamidune"** - Vraćamo se i trajno kajemo, Allahu svome pobožni i zahvalni!²⁷⁵

²⁷⁴ Sahihu Ibn Hibban, 2. dio, str. 354, br. hadisa 594.

²⁷⁵ Sahihu Muslim, 2. dio, str. 978, br. hadisa 1342.

12. Šta treba reći putnik kada kreće na put onom ko ostaje

Ebu Hurejre, radijallahu anhu, prenosi da mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opraštajući se s njim rekao: „**Estevdi’uke Allahellezi la tudi’u vedai’uhu.**” (Ostavljam te Allahu u emanet, Onom Čiji se emanet ne gubi!)²⁷⁶

Ibn Omer, Allah bio sa njima zadovoljan, je rekao jednom čovjeku kada je želio poći na put: **“Sačekaj da se oprostim s tobom kao što se sa nama opraštao Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas”, pa mu je rekao – Estevdi’ullahe dineke ve emaneteke ve havatime amelike** – (Allahu ostavljam na emanet tvoju vjeru, tvoj zadatak i završetak tvojih poslova).”²⁷⁷

13. Šta se uči prilikom ulaska u neko selo ili grad

Suhejb, Allah bio sa njim zadovoljan, prenosi da Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, ne bi ušao u neko mjesto dok ne bi proučio: **“Allahumme Rabbes-semavatis-seb’i ve ma azlelne ve Rabbel-eradine ve ma aklelne ve Rabbeš-šejatini ve ma adlelne ve Rabber-rijahi ve ma zerejne: es’eluke hajra hazihil-karjeti ve hajra ehliha ve hajra ma fiha, ve e’uuzu bike min šerriha ve šerri ehliha, ve šerri ma fiha** – (Allahu moj, Gospodaru sedam nebesa i onoga što ona natkrivaju (zvijezde, sunce, mjesec, zemlja i sve što je na njoj), Gospodaru Zemalja i onoga što one drže (ljudi, živa bića, drveće i ostalo), Gospodaru šejtana i onog koga su oni zaveli (ljudi koji su zavedeni od strane šejtana)²⁷⁸, Gospodaru vjetrova

²⁷⁶ Sunenu Ibn Madže, 2. dio, str. 943, br. hadisa 2825.

²⁷⁷ Sahihu Ibn Huzejme, 4. dio, str. 137, br. hadisa 2531.

²⁷⁸ Kada čovjek zna da je Allah Uzvišeni Gospodar svega, da On Uzvišeni sve obuhvata, da je Njegova moć potpuna u svemu, da se Njegova volja

i onoga što oni nose, molim Te za dobrobit ovoga naselja i za dobrobit njegovih žitelja, te za dobrobit svega što se u njemu nalazi. Tražim Tvoju zaštitu od zla ovoga naselja te od zla njegovih mještana i svega onoga što je u njemu).²⁷⁹

14. Šta se uči prilikom lijepog događaja

Aiša, Allah sa njom bio zadovoljan, veli da kada bi Allahovog Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, obradovalo nešto, on bi rekao – **El-hamdu lillahilazi bi ni'metihi tetimmus-salihah** – Hvala Allahu čijom se blagodati upotpunjuju dobra djela, a kada bi čuo (vidio, saznao) nešto što mu je mrsko, rekao bi – **El-hamdu lillahi 'ala kulli hal** – Hvala Allahu na svakom stanju.²⁸⁰

15. Šta izgovara putnik kada stane na nekom mjestu da odmori Havletu bintu Hakim es-Selmije, radijallahu anha, prenosi da je čula Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: „**Ko se zaustavi na nekom mjestu te kaže: E'uzu bi kelimatillahit-tammati min šerri ma halek** – Utječem se Allahovim potpunim riječima od zla Njegovih stvorenja, **ništa mu neće nauditi sve dok ne napusti to mjesto.**“²⁸¹

16. Šta se uči prije intimnog odnosa

realizira u svemu, da Mu ništa ne može umaći ni na Zemlji ni na nebu, jedino će kod Njega tražiti utočište i zaštitu i nikoga se drugog ne boji, osim Njega.

²⁷⁹ Sahihu Ibn Huzejme, 4. dio, str. 150, br. hadisa 2565.

²⁸⁰ Sahihul-Džami', Mustedrak ala sahihajn, 1. dio, str. 677, br. hadisa 1840.

²⁸¹ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 2080, br. hadisa 2708.

Ibn Abbas, Allah bio zadovoljan sa njima, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Kada bi neko od vas prije spolnog odnosa kazao: 'Bismillahi, Allahumme džennibneš-šejtane ve džennibiš-šejtane ma razektena' (Bismillahi, Gospodaru sačuvaj nas od šejtana, i sačuvaj od šejtana ono čime nas opskrbiš), pa ako se iz tog odnosa rodi dijete, nikada mu šejtan neće moći nauditi.”**²⁸²

17. Šta se uči prije jela

Džabir bin Abdu Allah, Allah sa njim bio zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Ako čovjek ulazeći u svoju kuću, kao i prije početka jela, spomene Božije ime, šejtan rekne (drugim šejtanima): „Nema za vas ovdje ni konaka ni večere“.** Međutim, ako čovjek prilikom ulaska u svoju kuću ne spomene Božije ime, šejtan rekne: **„Imate gdje noćiti“.** Ako čovjek pri jelu ne spomene Božije ime šejtan rekne: **„Imate gdje konačiti i šta večerati.”**²⁸³

Aiša, Allah sa njom bio zadovoljan, prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Kada neko od vas hoće da jede, neka spomene Allahovo ime, a ako to zaboravi da kaže na početku jela, neka kaže – Bismillahi evvelehu ve ahirahu – (U ime Allaha na početku i na kraju).”**²⁸⁴

18. Šta se uči na po završetku jela i pića

²⁸² Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2347, br. hadisa 6025.

²⁸³ Sahihu Muslim, 3. dio, str. 1598, br. hadisa 2018.

²⁸⁴ Sunen Ebu Davuda, 3. dio, str. 347, br. hadisa 3767.

*Od Mu'aza bin Enesa el-Džuhenija se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: “**Ko nakon jela kaže – Elhamdulillahillezi at’amenii haza ve rezakanihi min gajri havlin minnii ve la kuvveh** – (Hvala Allahu koji me je ovim nahranio i opskrbio bez moje pomoći i snage), **bit će mu oprošteni prethodni grijesi.**”²⁸⁵*

19. Šta se uči prilikom straha od neprijatelja i slično

*Abdu Allah bin Kajs prenosi da mu je njegov otac, Allah sa njim bio zadovoljan, pričao kako je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, kada bi se bojao od nekog naroda za muslimane učio: “**Allahumme inna nedž'aluke fi nuhurihim ve neuzu bike min šururuhim** (Allahu moj, molimo Te da njihove spletke na njih usmjeriš i kod Tebe se sklanjamo od njihovog zla).”²⁸⁶*

20. Šta se uči prilikom nesreće (nevolje)

*Ibn Abbas, Allah bio sa njim zadovoljan, prenosi da je u slučaju nevolje Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, učio dovu: “**La ilahe illallahul-‘azimul-halim. La ilahe illallahu rabbul-‘aršil-‘azim. La ilahe illallahu rabbus-semavati ve rabbul-erdi rabbul-‘aršil-kerim** – (Nema boga osim Allaha, Velikoga i Blagoga. Nema boga osim Allaha, Gospodara Arša veličanstvenoga. Nema boga osim Allaha, Gospodara Nebesa i Gospodara Zemlje, Gospodara Arša plemenitoga).”²⁸⁷*

²⁸⁵ Sunenut-Tirmizi, br. hadisa 3458.

²⁸⁶ Mustedrak ala sahihajn, 2. dio, str. 154, br. hadisa 2629.

²⁸⁷ Sahihul-Buhari, 6. dio, str. 2702, br. hadisa 6994.

Abd Ar-Rahman bin Ebi Bekre od svog oca prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Dove u slučaju nevolje su: Allahumme rahmeteke erdžu fe la tekilni ila nefsi tarfete ‘ajnin ve aslih li še’ni kullehu la ilahe illa ente** – (Allahu moj, milost Tvoju molim; ni na trenutak me ne prepuštaj meni (samom sebi) i u svemu popravi stanje moje. Nema boga koji istinski zaslužuje da se obožava osim Tebe).”²⁸⁸

21. Šta će učiti onaj ko bude iskušan brigom i tugom

Abdu Allah ibn Mes’ud prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Neće nikada rob kada ga zadesi briga i tuga izgovoriti sljedeće riječi, a da njegova dova neće biti uslišana: ‘Allahumme inni ‘abduke vebnu abdike vebnu emetike, nāsijeti bijedike, mādin fijje hukmuke, ‘adlun fijje kadāuke, es’eluke bikulli ismin huve leke, semmejete bihi nefseke ev enzeltehu fi kitābuke ev allemtehu ehaden min halkike evi-ste’serte bihi fi ‘ilmi-l-gajbi ‘indeke en tedž’ale-l-Kur’ane-l ‘azime rebi’a kalbi, ve nūre sadri, ve dželāe huzni, ve zehabe hemmi** – (Allahu, ja sam, doista, rob Tvoj, sin roba Tvoga, sin robinje Tvoje. Moj položaj je u Tvojim ruci, ja sam podložan i nadamnom se sprovede propisi Tvoji, pravičnost po mene je odluka Tvoja, zato, prizivam Te svim Tvojim imenima kojima si Sebe nazvao ili ih u Svojoj Knjizi objavio ili ih nekom od Tvojih bića saopćio, ili ih, pak, zadržao kod Sebe kao znanje nedokučivog, prizivam Te da mi Kur’an veličanstveni učiniš proljećem srca mog, svjetlom grudi mojih, razbistrenjem tuge moje i nestankom brige moje.) **Pa su rekli: ‘Allahov Poslaniče, da li trebamo da svi**

²⁸⁸ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 250, br. hadisa 970.

naučimo ove riječi?’ ‘Da, treba svako ko ih čuje da ih nauči.’-odgovori Poslanik, sallallahu ‘alejhi ve sellem).“²⁸⁹

Onaj ko bude iskušan nekom nevoljom ili tugom, neophodno je da postupi onako kako je to pojasnio Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas. Od Enesa, Allah sa njim bio zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Neka niko od vas ne priželjkuje smrt zbog nevolje koja ga je snašla, a ako se već nada smrti, neka kaže: Allahumme ahjini ma kanetil-hajatu hajran li ve teveffeni iza kanetil-vefatu hajran li** – (Allahu, održi me u životu dokle god je život bolji za mene, a usmrti me ako je smrt bolja za mene!)“²⁹⁰

22. Dova koja se uči prilikom oblačenja nove odjeće i njeno značenje

Ebu Se'id el-Hudri, Allah sa njim bio zadovoljan, prenosi da bi Vjerovjesnik, neka je na njega Božiji mir i spas, kada bi obukao novu odjeću, proucio: **“Allahumme leke-l-hamdu Ente kesevtenihi, es'eluke hajrehu ve hajre ma suni'a lehu, ve e'uzu bike min šerrihi ve šerri ma suni'a lehu** – (Allahu moj, neka je Tebi hvala! Ti si mi dao ovu odjeću, pa Te molim za njeno dobro i dobro za koji je proizvedena, a utjecem Ti se od njenog zla i zla za koji je proizvedena!)”

U predaji Ebu-n-Nadreta²⁹¹ spominje se da su ashabi, kada bi primijetili da je neko obukao novu odjeću, govorili: – Tubli ve juhlifullahu te'ala! – (Iznosio je, a Allah te novom počastio!)”²⁹²

²⁸⁹ Sahihu Ibn Hibban, 3. dio, str. 253, br. hadisa 972.

²⁹⁰ Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 2337, br. hadisa 5990.

²⁹¹ On se zvao Munzir ibn Malik i jedan je od tabi'ina.

²⁹² Sahihu Ebi Davud, Mustedrak ala sahihajn, 4. dio, str. 213, br. hadisa 7408.

23. Šta se uči prilikom srdžbe

Prenosi se od Sulejmana ibn Surda rahimehullah, da je rekao: *“Dok smo mi sjedili sa Poslanikom, neka je na njega Božiji mir i spas, dva čovjeka su se posvađala, a jedan od njih počeo ružno govoriti onom drugom iz srdžbe tako da mu je čak i lice pocrvenilo i na nos je puhao od ljutnje. Tada Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, reče: “Zaista ja znam jednu rečenicu koju, kada bi je čovjek izgovorio u tom stanju, nestalo bi srdžbe u njemu: ‘Utječem se Allahu od prokletog šejtana’” Zatim rekoše tom čovjeku da mu je Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao da zatraži zaštitu kod Allaha od prokletog šejtana, a on reče: “Zar on misli da sam ja lud?”*²⁹³

²⁹³ Sahihul-Buhari, 3. dio, str. 1195, br. hadisa 3108.

ISTIHARA NAMAZ

Istihara namaz je propisan muslimanu kako bi on zatražio pomoć od svog Gospodara Uzvišenog da mu ukaže na dobro u stvarima oko kojih se čovjek koleba i ne zna šta je za njega dobro. Ovo zato da se prekine put šejtanskog došaptavanja i da musliman zaštiti sebe od žaljenja za eventualnim dobrom koje ga je mimoišlo. Na čovjeku je da preduzme uzroke, a rezultate određuje Gospodar Uzvišeni, pa ono što je Allah odredio – u tome je dobro i onaj ko klanja istiharu neće biti razočaran i neće žaliti zbog toga.

NAČIN OBAVLJANJA ISTIHARA-NAMAZA

Istihara namaz ima dva rekata, na prvom se nakon fatihe uči sura “Kafirun”, a na drugom sura “Ihlas”. Nakon toga se počne dova zahvalom Allahu Uzvišenom, hvaljenjem i slavljenjem, a zatim se donese salevat na Allahovog Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, i prouči istihara-dova koja se spominje u hadisu od Džabira bin Abdu Allaha, Allah sa njima bio zadovoljan, koji kaže: **“Allahov Poslanik, s.a.v.s., podučavao nas je da obavljam istiharu namaz u svakoj prilici, kao što nas je podučavao nekoj suri iz Kur'ana. Govorio je: “Kad neko od vas hoće uraditi (neki posao), neka mimo farza klanja dva rekata, a zatim neka kaže: “Allahumme, inni estehiruke bi'ilmike ve estakdiruke bikudretike, ve es'eluke min fadlike-lazimi, fe inneke takdiru ve la akdiru, ve t'alemu ve la e'alemu, ve ente 'allamul-gujub! Allahumme in kunte t'alemu enne hazel-emre hajrun li fi dini ve me'aši ve 'akibeti emri', ili je rekao: 'Adžili emri ve adžilihi', 'fakdirhu li ve jessirhu li summe barik li fihi, ve in kunte t'alemu enne hazel-emre šerrun li fi dini ve me'aši ve 'akibeti emri, ili je rekao: fi 'adžili emri ve adžilihi' fasrifhu 'anni vasrifni 'anhu**

vakdir lije-l-hajre hajsu kane, summe ardini bihi – (Allahu moj, ja tražim za sebe što je dobro, s Tvojim znanjem, i molim Te da mi daš Svojom moći i molim Te da mi daš od Tvoje velike blagodati! Ti, zaista, sve možeš, a ja ne mogu! Ti sve znaš, a ja ne znam. Ti si poznavalac tajni! Allahu moj, ako je ovaj posao koristan za mene, moju vjeru, život na Dunjaluku i Ahiretu, Ti mi ga odredi i olakšaj, a zatim mi daj bereket (blagoslov) u njemu. A ako je ovaj posao zlo za mene ili po mene, moju vjeru, život na Dunjaluku i Ahiretu, Ti ga od mene otkloni i udalji me od njega i odredi mi dobro, ma gdje i u čemu se ono nalazilo, a zatim mi daj da s njim budem zadovoljan!)” **Rekao je: “A zatim čovjek spomene svoju želju.”**²⁹⁴

POSLANIKOVO LIJEČENJE ORGANSKIH I PSIHIČKIH BOLESTI

U dosljednom sprovođenju i prakticiranju islamskih učenja, običaja i moralnih normi je garancija svakom muslimanu da će, nakon pomoći Uzvišenog Allaha, postići duševnu sreću koja preventivno štiti od organskih bolesti uzrokovanim psihološkim stanjem. Zikr – spominjanje Allaha Uzvišenog i dova – obraćanje Allahu Uzvišenom, kojima je Allah počastio muslimana, su najvažniji načini zaštite od nevolja i ostalih iskušenja koji djeluju preventivno, a također i nakon što se iskušenja dogode. Allah Uzvišeni kaže:

Mi objavljujemo u Kur'anu ono što je lijek i milost vjernicima, a nevjernicima on samo povećava propast.²⁹⁵

Reci: "On (Kur'an) je vjernicima uputstvo i lijek."²⁹⁶

²⁹⁴ Sahihul-Buhari, 1. dio, str. 391, br. hadisa 1109.

²⁹⁵ Al-Isra' 82.

²⁹⁶ Fussilat 44.

Treba znati da liječnje Kur'anom i uputom Allahovog Poslanika, neka je na njega Božiji mir i spas, mora biti praćeno iskrenim vjerovanjem od strane onoga ko uči šeriatsku rukju nad nekim i onoga nad kim se uči rukja. Naravno, ovo nikako ne znači da treba ostaviti lijećenje drugim lijekovima i poduzimanje dozvoljenih uzroka lijećenja. Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je rekao: **“Liječite se, o Allahovi robovi, jer Allah nije dao nijednu bolest a da nije dao lijek za nju.”**²⁹⁷

Maksimalno se treba čuvati lijećenja na haram (zabranjen) način. Ebu Hurejre, Allah sa njim bio zadovoljan, je rekao: **“Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, je zabranio lijećenje na ružan način** (nečistoćom ili zabranjenim sredstvima kao što je konzumiranje alkohola, pojedinih dijelova svinjskog mesa i sl.).”²⁹⁸

Ibnul-Kajjim, Allah mu se smilovao, kaže²⁹⁹: *“Lijećenje rukjom zahtijeva veliku pažnju, zikrovi, ajeti i dove, kojima se liječi i uči rukja, sami po sebi su lijek. Međutim, ovdje se traži pozitivna reakcija na ono što čini onaj koji uči rukju: snaga volje i uticaj istog, pa kada izostane izlijećenje to je zbog njegovog slabog uticaja, ili zbog negativne (neodgovarajuće) reakcije onoga kome se uči rukja, ili zbog neke jake prepreke koja čini lijek neefikasnim. To je slučaj i kod materijalnih lijekova (lijekova za tijelo) gdje zbog nepostojanja njihovog uticaja (djelovanja), ili zbog negativne reakcije tijela na njih nekada izostane izlijećenje.”*

²⁹⁷ Sahihu Ibn Hibban, 13. dio, str. 426, br. hadisa 6061.

²⁹⁸ Mustedrak ala sahihajin, 4. dio, str. 455, br. hadisa 8260.

²⁹⁹ “El-Dževabul-kafi limen se'ele 'anid-devaiš-šafi“, str. 21.

Ibnul-Kajjim na temu liječenja bolesti Poslanikovom, neka je na njega Božiji mir i spas, uputom, u svom govoru kaže³⁰⁰:

“Liječenje ove vrste biva preko dvije stvari (faktora): prva se tiče bolesnika, a druga se tiče onoga ko uči rukju. Kada je riječ o prvoj stvari, ona biva snagom samog bolesnika i njegovim iskrenim okretanjem i obraćanjem ka Allahu Uzvišenom – Stvoritelju, onome Koji ih je iz ničega stvorio, te traženjem utočišta i zaštite na ispravan način, srcem (ubjeđenjem) i jezikom. U suprotnom, nema lijeka, niti odbrane od naoružanog neprijatelja, osim sa dvije stvari – da mu se soprotstavi istim oružjem ili da uz sebe ima jakog pomoćnika. Ukoliko nema ove dvije stvari, onda nema koristi od mnoštva oružja. A šta tek reći kada nema nijednog od ova dva faktora: kada je srce pusto i nema tevhida (vjerovanja u Jednog Boga), nema istinskog oslonca na Allaha, bogobožnosti, iskrenog okretanja ka Njemu Uzvišenom, onda nema nikakvog oružja. Što se tiče druge stvari (faktora) koji se tiče onoga koji uči rukju, također i za njega važi isto.”

LIJEČENJE ŠERIATSKOM RUKJOM

Evo nekoliko ajeta i autentičnih dova kojima je Allahov Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, otklanjao nevolje nakon što se dogode i kojima je liječio uz Allahovu dozvolu:

1. Ebu Se'id el-Hudrijj pripovijeda: **„Grupa ashaba Allahovog Poslanika, sallallahu ‘alejhi ve sellem, otišla je na put. Na putu su došli do jednog logora beduina i tražili su njihovo gostoprimstvo. Beduini su ih odbili primiti, pa su ashabi odsjeli u blizini i krenuli na počinak. U međuvremenu, zapovjednik beduina razbolio se od uboda šcorpiona.**

³⁰⁰ “Zadul-me’ad”: 4. dio, str. 67-68.

Njegovi su prijatelji pokušali sve što su znali (da ga izliječe), ali bez uspjeha. Napokon, otišli su i upitali ashabe da li imaju išta što bi izliječilo njihovog vođu. Jedan od ashaba je odgovorio: "Uistinu, slavljen neka je Allah, ja znam koje se djelotvorne dove uče kao lijek za otrovan ujed. Ipak, mi smo vas upitali da nas primite, a vi ste odbili da ponudite gostoprimstvo, i ja neću proučiti ove dove dok se ne nagodimo." Beduini su ih obradovali i obećali nagraditi s nekoliko ovaca ako uspiju u liječenju njihovog vođe. Odmah zatim je ashab otišao u vođin šator i učio mu suru El-Fatiha, pljučkajući po njemu. Najednom, zapovjednik je povratio snagu kao da je čvrsta vrpca otpuštena. Kada su ga ashabi napustili, zapovjednik je povratio svu svoju snagu. Pošto su beduini ispunili svoje obećanje, ashabi su rekli: "Podijelimo nagradu!" Onaj ashab što je proučio rukju odgovorio je: "Ne činimo ništa dok se ne vratimo Allahovom Poslaniku, sallallahu 'alejhi ve sellem, i ispričamo mu naš slučaj." Kasnije, kada su došli kod njega i ispričali mu šta se desilo, on je prokomentarisao: "Kako ste znali da je El-Fatiha rukja? Uistinu, bili ste u pravu. Sada, podijelite ono što imate između sebe i ostavite jedan dio i meni!"³⁰¹

2. Prenosi se da je Aiša, Allah sa njom bio zadovoljan, rekla: "Kad bi se neko od nas razbolio, Božiji Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, bi ga potrao svojom desnom rukom i govorio: 'Ezhibi-l-be'se Rabbe-n-nasi, vešfi Ente-š-Šafi, la šifa'e illa šifa'uke, šifaen la jugadiru sekamen - Otkloni nevolju, Gospodaru ljudi, i izlječenje dadni, Ti si istinski Izlječitelj! Nema izlječenja do tvog izlječenja. Podaj takvo izlječenje koje neće ostaviti nikakvu bolest!"³⁰²

3. Rukja Džibrila, neka je na njega Božiji mir i spas. Od Se'ida

³⁰¹ Sahihul-Buhari, 2. dio, str. 795, br. hadisa 2156.

³⁰² Sahihul-Buhari, 5. dio, str. 7214, br. hadisa 5351.

el-Hudrija se prenosi da je Džibril dolazio Poslaniku, a.s., da ga posjeti i rekao mu: **“Žališ li se na nešto, Muhammede? 'Žalim', kazao mu je, pa mu je Džibril rekao: ‘Bismillahi erkike min kulli šej'in ju'zike, min šerri kulli nefsin ev 'ajnin hasidin Allahu ješfike, bismillahi erkike’ - U ime Allaha ti rukju učim: od svega što ti pričinjava bol, od svake duše ili oka zavidnoga neka te Allah izliječi! U ime Allaha ti rukju učim!”**³⁰³

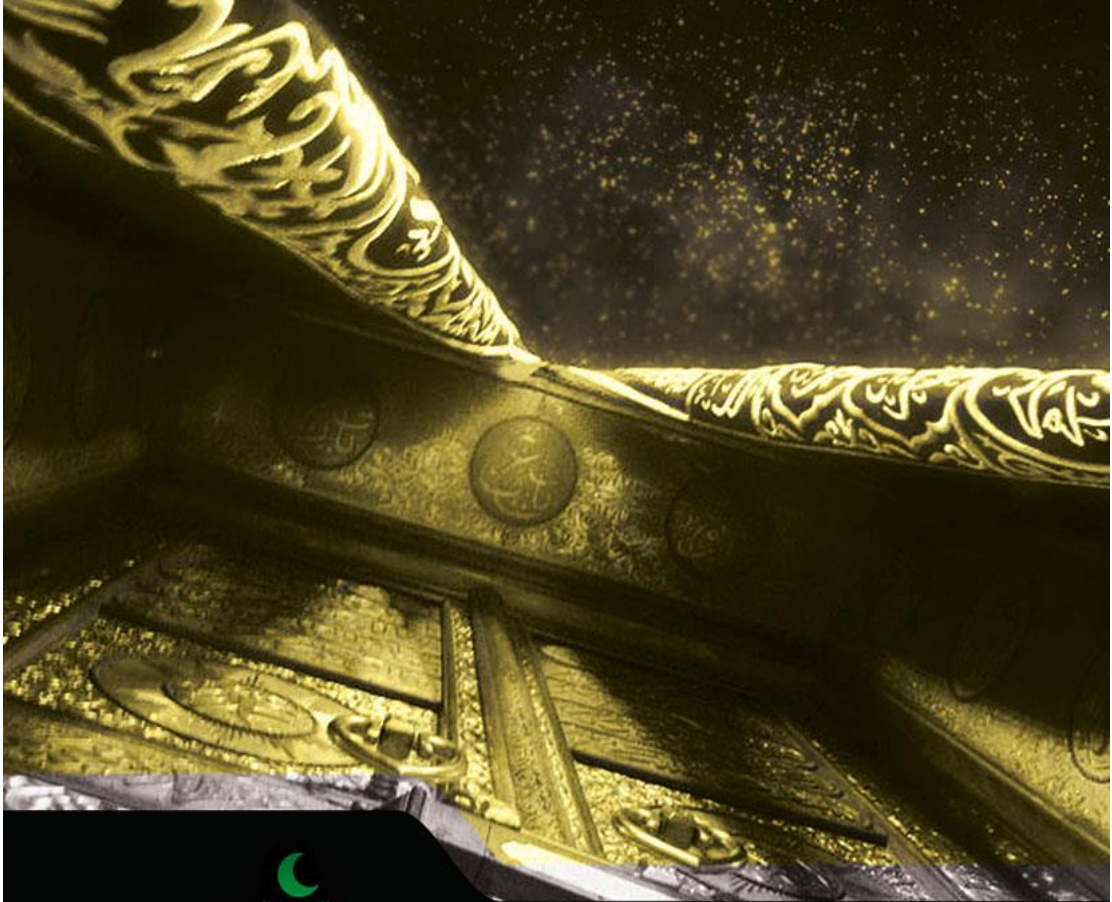
4. Od Osmana ibn Ebu-l-'Asa es-Sekafija, Allah sa njim bio zadovoljan, se prenosi da se on Božijem Poslaniku, neka je na njega Božiji mir i spas, požalio na bol koju je osjećao u svome tijelu otkako je bio primio islam, našta mu je Božiji Poslanik, neka je na njega Božiji mir i spas, rekao: **“Stavi ruku na mjesto na kojem osjećaš bol i triput reci: Bismillah. Potom reci sedam puta: E'uzu billahi ve kudretihi min šerri ma edžidu ve uhaziru - Kod Allaha, i u Njegovoj moći, tražim utočište od zla kojeg osjećam i od kojega strahujem.”**³⁰⁴

WWW.ISLAMLAND.COM

³⁰³ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 1718, br. hadisa 2186.

³⁰⁴ Sahihu Muslim, 4. dio, str. 1728, br. hadisa 2202.

ISLAMILAND

GROW GOODNESS BY YOUR HAND

EXPLORE ISLAM IN ALL LANGUAGES

WWW.ISLAMLAND.COM